3784

ജലരേഖകൾ

ബാലകൃഷ്ണൻ, മുരിയാട്

വിതരണം

നാഷനൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 2.00

D49/63-64 1-1000

അനിയത്തി

ഇന്ദിരയുടെ

ഓമ്മസ്സ്

കഥകൾ

ജലരേഖകൾ	9
നിഴലുകൾ	33
പുകച്ചുരുളുകൾ	55
നീരൊഴുക്കുകൾ	77
പെയ്യാത്ത മഴക്കാറുകൾ	102
വേദനയൂറുന്ന ഓമ്മകൾ	126
ശബ്ദമില്ലാത്ത ചിറകടികൾ	147

ജലരേഖകൾ

ജാലകത്തിന്റെ ഒരു വാതിലേ തുറന്നിട്ടുള്ളു. എന്നിട്ടും തണുത്ത കാറ്റ് അടിച്ചുകയറുന്നു. ശരീരത്തിൽ ഒരായിരം മൊട്ടസൂചികൾ അടിച്ചുകയറുന്നതുപോലെ തോന്നി. സൂര്യൻ അകലെ കോടമഞ്ഞിന്റെ ആവരണമണിഞ്ഞ കുന്നുകൾക്കപ്പുറത്തുനിന്ന് എത്തിനോക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതേയുള്ളു. വെളിച്ചത്തിന്റെ ചില കീറുകൾമാത്രം ജാലകത്തിലൂടെ മുറിയിലേക്കു കടന്നുവന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കുറേ നേരം ആ രശ്മിപ്രസരത്തിൽ ചലിക്കുന്ന കണികകളെ നിന്നിമേഷനായി നോക്കിക്കൊണ്ടു കിടന്നു...

പുറത്തേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ ഒന്നും വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. മൂടൽമഞ്ഞ് മാഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അവ്യക്തതയുടെ ആവരണത്തിൽക്കൂടി അകലെയുള്ള പച്ചപിടിച്ച ഭാഗങ്ങൾ കാണുന്നതിനു രസമുണ്ടായിരുന്നു. മുറത്തു് ഒരുപാറം അമ്പലപ്രാവുകൾ നെന്മണി കൊത്തിത്തിന്നുന്നുണ്ടു്.

ആ പതിവു തുടങ്ങിയിട്ടു വളരെക്കാലമായി. ഇന്നും അതു മുടങ്ങിയിട്ടില്ലെന്നുള്ളതിൽ സന്തോഷമുണ്ടു്.

അച്ഛൻ നേരം പുലർന്നാൽ ആ പ്രാവുകളെ തീററാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു കൂടന അരിയോ നെല്ലോ അച്ഛൻ പൂമുഖത്തുനിന്നുകൊണ്ടു മുററത്തേക്കു വിതറും. അപ്പോഴേക്കും ചിറ

കടിച്ചു പറന്നുവരുന്ന ആ പ്രാവുകളെ തന്റെ ബാല്യം കൗതുകത്തോടെ നോക്കിനിൽക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

കിണറിന്റെ മൂലകളിൽ കൂട്ടകെട്ടി പാക്കുകയായിരുന്നു, അവ. പുരയുടെ മൂലോട്ടകൾക്കു താഴേയും കൂട്ടകളുണ്ടായിരുന്നു.

ഇന്നു്,

അവയെ വാത്സല്യത്തോടും കൗതുകത്തോടുംകൂടി നോക്കിക്കൊണ്ടു കിടക്കാനേ കഴിയൂ!

കുട്ടിക്കാലത്തു് അങ്ങനെയായിരുന്നില്ല. അച്ഛൻ എല്ലാ ജീവികളേയും സ്നേഹിച്ചപ്പോൾ, മകൻ എല്ലാത്തിനേയും ദ്രോഹിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. കണ്ടതിനെ മുഴുവൻ ദ്രോഹിക്കുവാനുള്ള ഒരഭിവാഞ്ഛ തന്നിലുണ്ടായിരുന്നു. ക്രൂരതയുടെ ആ ആനന്ദം പലപ്പോഴും അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അമ്മ അടുക്കളജോലികളിൽ മുഴുകിയിരിക്കയാവും. അച്ഛൻ പൂമുഖത്തു പത്രം വായിച്ചുകൊണ്ടു കിടക്കും. അപ്പോൾ പതുക്കെപ്പതുക്കെ പതുങ്ങിച്ചെന്നു കിണറിലേക്കെത്തിനോക്കും.

വിരിയാൻപോകുന്ന മുട്ടയ്ക്കു ചൂടു പകർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇണയുടെ കണ്ണിലെ കവിത ആസ്വദിച്ചുകൊണ്ടു് അവളുടെ കാമുകനും അരികത്തുണ്ടാവും. പരസ്പരം കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കി, കൊക്കുകളുരുമ്മി നൈമിഷികമായ ഒരനുഭൂതിയിൽ ആണ്ടുമുങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആ ഇണപ്രാവുകൾക്കുനേരെ താൻ കല്ലെറിയാറുണ്ടായിരുന്നു. അവ പറന്നുപോകുമ്പോൾ കൈകൊട്ടി ചിരിക്കാറുണ്ടു്!

ഒരുദിവസം കല്ലുവീണതു മുട്ടയിലായിരുന്നു. അതുടഞ്ഞുകണ്ടപ്പോൾ തോന്നിയ സന്തോഷം നിസ്സീമമായിരുന്നു...

അമ്മ അടുക്കളയിൽനിന്നും ഒച്ചയുയർത്തി:

"എന്താ രാജാ, കാണിക്കണതു്? കുട്ടിക്കു പ്രായപ്പൂത്തിലേ, എല്ലാത്തിനേയും ദ്രോഹിക്കാനാണു വാസന..."

അന്നു് എല്ലാത്തിനേയും ദ്രോഹിച്ചു് താൻ ആനന്ദിച്ചു.

ആ മാനസികാവസ്ഥയുടെ പേർ അന്നറിയാമായിരുന്നില്ല. ഇന്നതിനെക്കുറിച്ചു ചെറിയ ബോധമുണ്ടു്.

മനസ്സിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ സങ്കീർണ്ണങ്ങളാണു്. അവയെ തരംതിരിക്കുക ആക്കും എളുപ്പമല്ലല്ലോ?

താൻ മറ്റുള്ളവരുടെ വേദനയിലാണു്, മനസ്സിന്റെ ആനന്ദം കണ്ടെത്തിയതു്.

അത്തരം മാനസികാവസ്ഥയെ മനഃശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ 'സാഡിസ'മെന്നു വിളിക്കുന്നു. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ,

കുട്ടിക്കാലത്തു താൻ ഒരു സാഡിസ്റ്റായിരുന്നു!

മോഹിനിയുടെ കഴുത്തു ഞെക്കിക്കൊല്ലുന്ന ചങ്ങമ്പുഴയുടെ സോമശേഖരൻ ഒരു സാഡിസ്റ്റാണു്...

പക്ഷേ, വളർന്നപ്പോൾ താൻ കുസുമത്തിന്റെ കഴുത്തു ഞെക്കിക്കൊന്നില്ല.

കാരണം, തന്നിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന സാഡിസ്റ്റു് അപ്പോഴേക്കും മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു...

ഇന്നു് എല്ലാം അനുഭവിക്കാറായി. അന്നു ചെയ്ത ക്രൂരതയുടെ ഫലമാണോ ഇതെല്ലാം? ആയിരിക്കയില്ല. ബാലിശമായ ചില വികൃതികൾ ചെയ്തതിനു് ഇത്ര കടുത്ത ശിക്ഷയോ?

വല്ലാത്ത തണുപ്പു തോന്നുന്നു.

ചുകന്ന വൃളർപുതപ്പു ശരീരത്തിൽനിന്നും ഊർന്നു വീണിരിക്കുന്നു. ആരെങ്കിലും വന്നെങ്കിൽ ഒന്നു വലിച്ചു ശരിക്കിടാമായിരുന്നു... ആ രവിയെപ്പോലും കാണുന്നില്ല.

അവനും അച്ഛനെപ്പോലെ എട്ടുമണിവരെ കിടന്നുറങ്ങുകയാവും.

മാലതി അടുക്കളയിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. പാത്രങ്ങൾ കൂട്ടിമുട്ടുന്നതിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നുണ്ട്. രണ്ടു പാത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന പ്രതിദ്ധ്വനി എത്രനേരമാണു നീണ്ടുനില്ക്കുന്നതു്?

പ്രഭാതത്തിന്റെ നിശ്ശബ്ദതയിൽ, നേത്തുപോകുന്ന വീണാനിനദംപോലെ അതു് വ്യക്തമായി കേൾക്കാം.

മാലതിയല്ലെങ്കിൽ വേലക്കാരിയാവും.

പക്ഷേ, ആരേയും കാണുന്നില്ല...

വിളിക്കാമെന്നുവച്ചാൽ?

വേണ്ട. നേരം പുലരുമ്പോഴേക്കും മറ്റുള്ളവരെ എന്തിനു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കണം?

തളത്തിൽനിന്നും ചന്ദനത്തിരിയുടെ നേത്ത സുഗന്ധം മുറിയിലേക്കു് ഒഴുകിവന്നു.

മാലതി, തളത്തിൽ പടിഞ്ഞാറെ ചുമരിന്മേൽ വച്ചിരിക്കുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ചിത്രത്തിനു താഴെ ചന്ദനത്തിരികൾ കത്തിച്ചു വച്ചിട്ടുണ്ടാകും. വാടാമല്ലിയുടെ ചുകന്ന മാല പടത്തിന്മേൽ ചാർത്തിയിരിക്കും. കൊച്ചു നെയ്‌വിളക്കും കൊളുത്തിയിട്ടുണ്ടാകും...

അമ്മ തുടങ്ങിവച്ചതാണു്. മൂന്നുമണിക്കു് എഴുന്നേറ്റു കുളിച്ചുവന്നാൽ അമ്മ ആദ്യം ചെയ്യാറുള്ളതു് അതാണു്. അമ്മ ആ ചിത്രത്തിനു മുന്നിൽ ഭക്തിയോടെ കണ്ണുമടച്ചിരുന്നു് നാമം ചൊല്ലാറുണ്ടു്.

"ഉദയഗിരി ചുവന്നു, ഭാനുബിംബം വിളങ്ങീ..."

മകൾ നാമം ചൊല്ലുന്നില്ലെങ്കിലും വിളക്കു മുടങ്ങാതെ കൊളുത്തിവയ്ക്കുന്നുണ്ടു്.

അമ്മ ഗുരുവായൂർ പോയി ഭജിച്ചിട്ടാണു്, വാത

രോഗിയായ ഈ മകൻ ജനിച്ചതു്! അമ്മ മക്കൾക്കുവേണ്ടി എന്തെല്ലാം സഹിച്ചവളാണു്!

ടൈഫോയ്ഡിന്റെ കൈകളിൽക്കിടന്നു് അച്ഛന്റെ ജീവൻ പിടഞ്ഞു. അവ്യക്തമായ സ്വരത്തിൽ അച്ഛൻ പറഞ്ഞതു് ഇന്നും ഓർക്കുന്നു:

"ഞാൻ പോകും. ഇനി ഒരു രക്ഷേല്ല്യ. എന്റെ മക്കൾക്കു് വേറെ ആരുല്ല്യാട്ടോ..."

അച്ഛന്റെ കൈകളിൽ അമ്മയുടെ കൈ ഞെരിഞ്ഞമരുകയായിരുന്നു...ആറു കണ്ണുകൾ ഒപ്പം കവിഞ്ഞൊഴുകി. അമ്മ സ്കൂളിൽ തുന്നൽമിസ്ട്രസ്സായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷിൽ പേരെഴുതി ഒപ്പിടാൻപോലും അമ്മയ്ക്കറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. തുച്ഛമായ വരുമാനംകൊണ്ടു മക്കളെ വളർത്തിയെടുക്കാൻ എന്തു പാടുപെട്ടു!

ചിന്തയുടെ മണ്ഡലങ്ങളിൽ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിനെ ഒളിപ്പിച്ചുവച്ചുകൊണ്ടു് അമ്മ ജീവിച്ചു.

അമ്മേ, ഞങ്ങളെന്നും നന്ദിയുള്ളവരാണു്...

ജാലകപ്പഴുതിലൂടെ പുറത്തേക്കു നോക്കി. കവിളുകളെ കണ്ണുനീർ നനയ്ക്കുകയായിരുന്നു. സൂര്യന്റെ ആദ്യത്തെ കാരണങ്ങൾ മുടൽമഞ്ഞിലൂടെ ഊർന്നുവീണുതുടങ്ങിയിരുന്നു. പ്രാവുകൾ നെന്മണികൾ കൊത്തിപ്പെറുക്കിക്കൊണ്ടു് അപ്പോഴും മുറ്റത്തു തത്തിനടക്കുന്നുണ്ടു്.

പെട്ടെന്നു് ഒരു കല്ലു വീണപ്പോൾ അവ കൂട്ടത്തോടെ പറന്നുപോയി.

രവിയാണു്.

അരുതു്, മകനേ. നീ ഒന്നിനേയും ഉപദ്രവിക്കരുതു്. ഈ അമ്മാമന്റെ ഗുണങ്ങളൊന്നും നിന്നിലേക്കു പകരാതിരിക്കട്ടെ! നീ ഒരു നല്ല മനുഷ്യനായി വളരണം—ഉയർന്ന ചിന്തകളും ഉത്തമാദർശങ്ങളുമുള്ള ഒരു മനുഷ്യൻ.

ഞാൻ അതു കാണാൻ ജീവിച്ചിരിക്കയില്ലെങ്കിലും!

ഇനിയും ഈ ജീവിതം തുടരുക സാദ്ധ്യമല്ല! സ്വയം അങ്ങനെ വിചാരിച്ചു.

തളരേണ്ടതൊക്കെ തളരണം. വളരേണ്ടതു മാത്രമേ വളർന്നുകൂടൂ!

അതു പ്രകൃതിയുടെ നിയമമാണു്. ആ നിയമത്തിനൊരപവാദമായി ജീവിക്കുന്നതു തെറ്റാണു്...

രണ്ടു കാലിനും വലത്തേ കൈയിനും ചലനമില്ലാതെ കട്ടിലിൽ മലർന്നുകിടന്നു് അരിച്ചരിച്ചുനീങ്ങിയ എഴുന്നൂറിൽക്കൂടുതൽ വിരസങ്ങളായ ദിവസങ്ങൾ എണ്ണിത്തീർത്തു.

വയ്യ. ഇനിയും തുടരുകവയ്യ.

ഇപ്പോൾ ടൈഗറെക്കുറിച്ചോർക്കുന്നു:

ഊട്ടിയിൽനിന്നാണു്, അച്ഛൻ ടൈഗറെ കൊണ്ടുവന്നതു്. പഞ്ഞിനാരുപോലെ വെളുത്തുനീണ്ട രോമങ്ങളും വീണുകിടക്കുന്ന ചെവികളുമുള്ള ഒരു കൊച്ചൽസേഷ്യൻ. അവൻ ഞങ്ങളുടെ എല്ലാവരുടേയും 'ഓമന'യായിരുന്നു.

ബലമായി പിടിച്ചു മുറിത്തെ അമരപ്പന്തലിന്റെ മുളംതൂണിന്മേൽ അവനെ ചങ്ങലയ്ക്കിടാറുണ്ടു്.

"എന്തിനാ രാജാ അവനെ പൂട്ടിയിടുന്നതു്? അഴിച്ചു വിട്ടേക്കു."

താൻ ശ്രദ്ധിക്കാറില്ല. അവൻ ആ ചങ്ങലയിൽ കിടന്നു കരയുന്നതു കാണാനായിരുന്നു, രസം!

നടപ്പുരയിൽ കൂട്ടിലിട്ടിരുന്ന തത്തമ്മയും ദൈന്യതയോടെ കരയാറുണ്ടായിരുന്നു. തുറന്നുവിടാൻ അമ്മ പലവട്ടം ശ്രമിച്ചതാണു്.

പക്ഷേ, അനുവദിച്ചില്ല.

ഇളംപച്ചനിറത്തിലുള്ള ചിറകടിച്ചു, വയലുകളിൽ നെന്മണികൾ കൊത്തിയും, ഇണയോടൊത്തു മുളങ്കാടുകളിൽ പാടിപ്പറന്നും രസിക്കേണ്ട അതിനെ താൻ ലോഹ പഞ്ജരത്തിനുള്ളിലാക്കി. ആ കൂട്ടിലെ ചിറകടികൾകേട്ട് അമിതമായി ആനന്ദിച്ചു.

തത്തമ്മ ഇണങ്ങിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കൂടതുറന്നു വിടാറുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവൾ പറന്നുപോകാറില്ല. ആ ബന്ധനം അവൾ പരിചയിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ കൂട്ട തുറന്നുവച്ചാലും പുറത്തേക്കു വരാറില്ല...!

അവസാനം—

ഒരു ദിവസം മുറ്റത്തു കൂടതുറന്നു വിട്ടിരുന്ന അവളുടെ കഴുത്തിൽ ടൈഗർ ചാടിപ്പിടിച്ചു!

മുറ്റത്തു കട്ടംചുവപ്പുനിറത്തിൽ രക്തത്തുള്ളികൾ തെറിച്ചുവീണപ്പോൾ ദുഃഖം തോന്നി.

നീണ്ട ഒരു മുളങ്കമ്പുകൊണ്ടു ടൈഗറെ...

ടൈഗറും തത്തമ്മയും നഷ്ടപ്പെട്ട!

ഇന്നു്,

ചങ്ങലയ്ക്കിട്ടിരുന്ന ടൈഗറുടെ സ്ഥിതിയാണു്. കൂട്ടിൽ കിടന്നു ചിറകടിച്ചിരുന്ന തത്തമ്മയുടെ സ്ഥിതിയാണു്...

പകുതി മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടും ചലനങ്ങൾ നിലയ്ക്കാത്ത ഒരു മനുഷ്യൻ, മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവിതസുഖങ്ങളിൽ പറ്റിപ്പിടിച്ചു കഴിയുന്ന ഒരിത്തിർക്കണ്ണിയായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു!

അന്നു കാശ്മീരിലെ മിലിട്ടറി ഹോസ്പിറ്റലിൽ പന്ത്രണ്ടാമത്തെ ബെഡ്ഡിൽവച്ചു കണ്ട തോമസ്സിനെക്കുറിച്ചോർത്തു. കാശ്മീർയുദ്ധത്തിൽ രണ്ടു കാലുകളും നഷ്ടപ്പെട്ട ആ മനുഷ്യൻ വടികളൂന്നി നടന്നുപോയതു കണ്ണു

നീരോടെ നോക്കിനിന്നപ്പോൾ ഇങ്ങനെ വിചാരിച്ചില്ല.

എങ്കിൽ, ആ ചെങ്കുത്തായ മലയിടുക്കുകളിലൊന്നിൽ ജീവിതം അവസാനിപ്പിക്കാമായിരുന്നു.

ഒരുപക്ഷേ, ഗ്രേസി അതു കേട്ട കുറച്ചു കണ്ണുനീർ വീഴ്ത്തുമായിരുന്നു. ഹോസ്പിറ്റലിന്റെ വരാന്തകളിൽവച്ചു കണ്ടുമുട്ടിയ അവൾ ഹൃദയത്തിന്റെ ചവിട്ടടികളിലിരുന്നു കുറെ കരഞ്ഞു. അവസാനം അവളുടെ സജലങ്ങളായ കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കാതെ കടന്നുപോരികയും ചെയ്തു!

ഷൂസിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടു. ഡോക്ടർ വരുന്നുണ്ട്. ബാലചന്ദ്രൻ ആസ്പത്രിയിൽ പോകുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ വന്നു് ഇഞ്ചക്ഷനും മരുന്നുമൊക്കെ തരുന്നു.

സിറിഞ്ചിൽ ചൂടുവെള്ളം നിറച്ചു മുകളിലേക്കു പമ്പുചെയ്തു കളയുമ്പോൾ, അയാളുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി കിടന്നുകൊണ്ടു പറയാനുള്ളതു് ആലോചിച്ചു.

"ബാലചന്ദ്രൻ, നിങ്ങളെന്നെ കൊല്ലൂ. എന്തെങ്കിലും വിഷദ്രാവകം നിങ്ങൾ എന്നിൽ കുത്തിവെയ്ക്കുമെങ്കിൽ ജന്മാന്തരങ്ങളിലും ഞാൻ നിങ്ങളോടു കൃതജ്ഞതയുള്ളവനായിരിക്കും..."

പറയാനുള്ളതു പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.

പിന്നെ ഡോക്ടരുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കാതെ ജനലിൽക്കൂടി പുറത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു കിടന്നു.

"രാജൻ, നിങ്ങൾക്കു ഭ്രാന്തുണ്ടോ? നിങ്ങൾ നിങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ഓർക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, മറ്റുള്ളവരെക്കുറിച്ചെങ്കിലും ഓർക്കണ്ടേ?"

"മറ്റുള്ളവർക്കും ഞാൻ ജീവിച്ചതു മതി, ഡോക്ടർ. ഞാൻ ജീവിച്ചതു മതി. സ്വന്തം അമ്മയായാൽപ്പോലും

ഈ അവസ്ഥയിൽ ഞാൻ മരിച്ചുകാണാനാണു്, ഇഷ്ടപ്പെടുക. പിന്നെയാണോ, ബാക്കിയുള്ളവർ?''

''രാജൻ, നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു മനസ്സിനെ നോവേല്പിക്കുകയാണു്. മാലതിക്കു നിങ്ങളോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ ആഴം നിങ്ങൾക്കറിയില്ല.''

ഓ, ഇയാളും എന്റെ ശത്രുവാണു്!

അന്നു് ഒരേ ബഞ്ചിലിരുന്നു പഠിച്ചപ്പോഴും അമ്മ വിളമ്പിത്തരുന്ന ചോറു് ഒരേ പാത്രത്തിൽനിന്നു് ഒരുമിച്ചിരുന്നു് ഊണുകഴിക്കാറുള്ളപ്പോഴും, ബാലചന്ദ്രൻ, ഞാൻ വിചാരിച്ചു, നിങ്ങളെന്റെ ആത്മാർത്ഥസ്നേഹിതനാണെന്നു്.

ഇപ്പോൾ ഞാൻ ആ ധാരണ തിരുത്തുന്നു.

അല്ലെങ്കിൽ, ഈ ജീവിതത്തിൽനിന്നു നിങ്ങൾ എനിക്കു് എന്തുകൊണ്ടു മോചനം തരുന്നില്ല?

ഡോക്ടർ ജനലിന്റെ കർട്ടൻ നീക്കി, അകലെ കതിരണിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന നെൽവയലുകളേയും, ആകാശത്തിന്റെ നീലിമയെ ചുംബിച്ചു് ഉറങ്ങുന്ന കുന്നുകളേയും കാണുകയായിരുന്നു.

മാലതി കാപ്പി കൊണ്ടുവന്നു. സ്പൂണുകൊണ്ടു വായിലേക്കു് ഒഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ, ഞാനറിയാതെ കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞുപോയി... അല്പനേരത്തേക്കു നിശ്ചേതനയായിരുന്നു. മാലതിയുടെ മുഖത്തുപോലും നോക്കിയില്ല. അവളോടു സംസാരിക്കാൻ വാക്കുകൾ കിട്ടാറില്ല. രവിയിൽക്കുടിയാണു്, സംസാരങ്ങൾ നടക്കാറു്. പക്ഷേ, ആ നിശ്ചേതനയുടെ ഹൃദയത്തിൽ, ദുഃഖത്തിന്റെ ഒരു സാഗരം അലതല്ലുന്നുണ്ടായിരുന്നു!

''ഇതാ ഈ പുസ്തകം വായിച്ചുകൊണ്ടു കിടക്കൂ.

അനാവശ്യമായി രാജൻ ചിന്തിക്കരുതു്.'' അപ്പോഴും ബാലചന്ദ്രന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കിയില്ല.

''രാജൻ, ഞാൻ പോകുന്നു. വൈകുന്നേരം വരാം. ഓക്കെ...''

ഡോക്ടർ പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, കട്ടിലിന്മേൽ വച്ചിരുന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ ഏട്ടുകൾ അശ്രദ്ധയോടെ മറിച്ചുനോക്കി.

''വുതറിങ്ങ് ഹൈറ്റ്സ്.''

എഴുതിയിരിക്കുന്നതു്?

ആദ്യത്തെ പേജിൽ നോക്കി.

എമിലിബ്രോൺടി.

വീണ്ടും പുസ്തകം സ്റ്റൂളിന്മേൽ വച്ചു.

പ്രിയപ്പെട്ട ബാലചന്ദ്രാ, ഞാനീ ജീവിതത്തിൽ ഇനിയൊരിക്കലും എഴുതുകയും വായിക്കുകയും ചെയ്യില്ല.

വളരെയധികം വായിച്ചു; എഴുതി. കുറെയൊക്കെ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ, എല്ലാം വ്യർത്ഥമായി.

ജലരേഖകൾ...

''അമ്മാമ ഉറങ്ങുവാണോ?''

രവിയാണു്.

അവൻ എണീറ്റു കാപ്പികുടികഴിഞ്ഞാൽ നേരെ വരുന്നതു് അമ്മാമന്റെ മുറിയിലേക്കാണു്.

നിർജ്ജീവങ്ങളായ അവയവങ്ങളോടെ കിടക്കുന്ന അമ്മാമന്റെ നിശ്ശബ്ദമായ മുറിയിലേക്കു്!

രവീ, നീ വരുമ്പോൾ മാത്രമാണു്, മറ്റുള്ളവർ അറിയുന്നതു്:

ഈ മുറിയിൽ കിടക്കുന്ന മനുഷ്യൻ മരിച്ചിട്ടില്ല...!

ഒന്നും പറയാതിരുന്നപ്പോൾ അവൻ കട്ടിലിന്റെ തലയ്ക്കലേക്കു വന്നു. വീണ്ടും ചോദിച്ചു:

"അമ്മാമ ഉറങ്ങ്വാണോ?"

ഉറങ്ങുകയല്ല, രവീ. ഇനി ഒരിക്കലേ ഉറങ്ങാനാഗ്രഹിക്കുന്നുള്ളൂ. ഒരിക്കലും ഉണരാത്ത ആ വലിയ ഉറക്കം...

അങ്ങനെ പറയാൻ തോന്നി. പക്ഷേ, അവൻ കൊച്ചിയായതുകൊണ്ട് പറഞ്ഞില്ല.

"നിന്റെ കൈയിലെന്താണ്?"

നീല പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ കവറുള്ള ആ കൊച്ചുപുസ്തകം വാങ്ങിനോക്കി.

ഓട്ടോഗ്രാഫ്.

ജീവിതത്തിന്റെ വസന്തകാലങ്ങളിലെ ഓർമ്മകൾ ആ നിറംമങ്ങിയ പേജുകളിലും മാഞ്ഞുതുടങ്ങിയ അക്ഷരങ്ങളിലും ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു...

അശ്രദ്ധയോടെ വിവിധവർണ്ണങ്ങളിലുള്ള ഏട്ടുകൾ മറിച്ചപ്പോൾ, ഹൃദയത്തിന്റെ അഗാധതയിൽ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ഓർമ്മകൾ ഉണരുകയായിരുന്നു.

ആദ്യത്തെ ചുകന്ന പേജിൽ നീലമഷികൊണ്ട് എഴുതിയിരിക്കുന്നതു ചന്ദ്രശേഖരൻ മാസ്റ്ററാണ്.

"വളരൂ. വളർന്ന് വലിയൊരു ശാസ്ത്രജ്ഞനാകൂ..."

മാസ്റ്റർ, ഞാനൊരു ശാസ്ത്രജ്ഞനായില്ല. ഒരു വാതരോഗിയാവുകയാണു ചെയ്തത്. ഇത്തിൾക്കണ്ണിയുടെ ജീവിതം നയിക്കുന്ന ചലനങ്ങൾ നശിച്ചൊരു മനുഷ്യൻ.

(ഇത്തിൾക്കണ്ണി മറ്റുള്ള വൃക്ഷങ്ങളിൽനിന്നും പോഷകാംശങ്ങൾ വലിച്ചെടുത്തു വളരുന്ന ഒരു 'പാരസൈറ്റ്' ആണെന്നു ബോട്ടണിക്ലാസ്സിൽ വിശ്വനാഥൻ മാസ്റ്ററാണ്, പഠിപ്പിച്ചതു്.)

എന്നിലുള്ള ചൈതന്യങ്ങൾ ചോന്നുപോയിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു...

"ബ്രെയ്ക്ക് എ ടെസ്റ്റ് ട്യൂബ് ആന്റ് ബിക്കം എ കെമിസ്റ്റ്."—ഒരു ടെസ്റ്റ് ട്യൂബ് ഉടച്ചു ശാസ്ത്രജ്ഞനാവുക, എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആദ്യമായി ചന്ദ്രശേഖരൻ മാസ്റ്റർ ക്ലാസ്സിലേക്കു വന്നദിവസം ഓർത്തുപോയി.

ഗാബർഡീൻ പാന്റും റെയോൺ ബുഷ്കോട്ടും ചുണ്ടിൽ മാക്രോപോളോ സിഗരറ്റുമായി കോളേജ് വരാന്തയിലൂടെ നടക്കാറുള്ള സുമുഖനായ ആ മാസ്റ്ററുടെ മേൽ നീലശ്ശംഖുപുഷ്പത്തിന്റെ എത്രയെത്ര പൂക്കളാണു വീഴാറു!

എമിൽഫിഷരുടേയും ഹോഫ്മാന്റേയും ജീവിതകഥകൾ ഒഴുക്കുള്ള ഇംഗ്ലീഷിൽ മാസ്റ്റർ പറഞ്ഞുതരാറുള്ളപ്പോൾ മണിക്കൂറുകൾ കഴിഞ്ഞുപോകുന്നതു് അറിയാറില്ല.

മാസ്റ്ററുടെ ക്ലാസ്സുകൾക്കുവേണ്ടി എത്ര ആകാംക്ഷയോടെയാണു കാത്തിരിക്കാറു!

എന്നിട്ടും മാസ്റ്ററോട് തെറ്റുചെയ്തു.

മാസ്റ്ററേയും ലളിതയേയും ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പലതും പറഞ്ഞുപരത്തി. ഡസ്ക്കുകളിന്മേലും ചുമരുകളിന്മേലും പ്ലസ്സും മൈനസ്സുമൊക്കെ കണ്ടപ്പോൾ ആ കുട്ടി പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി.

"ഞാൻ നിങ്ങളോടു് എന്തു തെറ്റു ചെയ്തു? നിങ്ങളുടെ സഹോദരിയെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ നിങ്ങളതിനെ എങ്ങിനെയാണു നേരിടുക?"

എന്നു ലളിത ചോദിച്ചപ്പോൾ ഹാസ്യംനിറഞ്ഞ ഒരു ചിരി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു കടന്നുപോയി.

ആ കുട്ടിയുടെ നിഷ്കളങ്കതയെ കുത്തിനോവേൽപ്പിച്ചു. ആ തുടുത്ത കവിൾത്തടങ്ങൾ നനഞ്ഞുകണ്ടപ്പോഴും ചിരിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്,

മറ്റുള്ളവരുടെ കണ്ണുനീരിൽ മനസ്സു് ആനന്ദം കണ്ടെത്തുകയായിരുന്നു.

അജ്ഞാതമായ ഒരു സ്ഥലത്തു് അമ്മയും ഭാര്യയുമൊക്കെയായി ജീവിക്കുന്ന സഹോദരീ, മാപ്പുതരിക!

ഇന്നു് അതിനെല്ലാം ഞാനനുഭവിക്കുകയാണു്...

വീണ്ടും അടുത്ത പേജു്.

കണ്ണുകൾ ആ നിറംമങ്ങിയ അക്ഷരങ്ങളിൽനിന്നു പറിച്ചെടുക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

"എഴുതുക. വീണ്ടും വീണ്ടും എഴുതുക. അങ്ങയുടെ ഹൃദയകവാടത്തിനുമുൻപിൽ ആസ്വാദനത്തിന്റെ കൈക്കുമ്പിളുമായി അക്ഷമയോടെ കാത്തുനില്ക്കുന്ന വലിയൊരനുവാചകലോകത്തെ സൃഷ്ടിക്കുക. അവരുടെ മുൻപന്തിയിൽത്തന്നെ ഞാനുമുണ്ടു്..."

കുസുമം, എന്നിട്ടു നീയിന്നെവിടെയാണു്? നിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട കഥാകൃത്തും കാമുകനുമായ ആ മനുഷ്യൻ ഇന്നു കട്ടിലിൽ പാതിയും മരിച്ചുകിടക്കുകയാണു്. ജീവിതത്തിൽനിന്നും വളരെദൂരം പോന്നുകഴിഞ്ഞു. മരണത്തിലേക്കു് ഇനിയുള്ള ദൂരം നിസ്സാരമാണു്.

കുറെയേറെ പുസ്തകങ്ങൾ വായിച്ചു. കുറെ കടലാസ്സും മഷിയും നഷ്ടപ്പെട്ടുത്തി. എന്നിട്ടും കവിയും കഥാകൃത്തുമായില്ല. ഓമ്മിക്കാൻ കുറേ സംഭവങ്ങൾ മാത്രമാണുള്ളതു്! ബയറനും, കീറ്റ്സും, ഷെല്ലിയും ആരാധനാപാത്രങ്ങളായിരുന്ന ആ കാലഘട്ടം പണ്ടേ അവസാനിച്ചു.

അന്നൊക്കെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു.

സ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടിരുന്നു.

ഒരു മുറിയിൽ, ഭംഗിയുള്ള ചില്ലലമാരകളിൽ ലോക-

ത്തിലെ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട എഴുത്തുകാരുടെ പുസ്തകങ്ങൾ അടക്കിവയ്ക്കുക.

ആ വിജ്ഞാനസാഗരത്തിൽനിന്നു്, ഷായും, ബൽസാക്കും, ആന്ദ്രേജീദും, ടോൾസ്റ്റോയിയുമൊക്കെ വിട്ടേച്ചുപോയ മുത്തുകൾ മുങ്ങിത്തപ്പിയെടുക്കുക. എന്നിട്ടവയുടെ വെളിച്ചത്തിനു സ്വന്തം ഹൃദയത്തിന്റെ ഭാവങ്ങൾക്കും വികാരങ്ങൾക്കും രൂപംകൊടുക്കുക. രാത്രി ഉറക്കമൊഴിച്ചിരുന്നു പേജുകൾ എഴുതിത്തള്ളുക...

തൂലികത്തുമ്പിൽനിന്നും അടർന്നുവീഴുന്നതെന്തും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ പത്രങ്ങളുണ്ടാകും. വായനക്കാരുടെ അനുമോദനങ്ങളുടെ പുഷ്പവൃഷ്ടിയിൽ താൻ മുങ്ങിപ്പോകും: താൻ മരിച്ചാലും ആയിരമായിരം മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളിൽ അനശ്വരനായി ജീവിക്കും.

എല്ലാം വ്യർത്ഥമായ സങ്കല്പങ്ങളായിരുന്നു! ജലരേഖകൾ...

'കാര്യ'വിന്റെ ചില വരികളാണു്, അവളുടെ ഓട്ടോഗ്രാഫിൽ എഴുതിക്കൊടുത്തതു്.

"ഈ റോസാദലങ്ങളിൽ എന്റെ ദുരന്തമായ വിധിയുടെ കഥയും നിന്റെ വിജയവും വായിക്കുക."

പക്ഷേ, അവൾ വിജയിച്ചില്ല.

അല്ലെങ്കിൽ അവളെ പരാജയപ്പെടുത്തിയതുതന്നെ താനല്ലേ?

'കോളേജ് ഡേ'യുടെ അവസാനത്തെ ദിവസം കെമിസ്ട്രിലാബറട്ടറിയുടെ പുറകിലുള്ള ഗ്യാസ്പ്ലാന്റിനരുകിൽവെച്ചു്, മുഖത്തെ ചായം തുടയ്ക്കാതെ, കാൽച്ചിലങ്കകൾ അഴിച്ചുവയ്ക്കാതെ, അവൾ തന്റെ മാറിൽ പറ്റിക്കിടന്നുകൊണ്ടു കരഞ്ഞു.

"ഈ ജീവിതം മുഴുവനും നമുക്കൊരുമിച്ചു കഴിയാം.

ആ ഗാനം കേൾക്കാതെ, നൃത്തംചെയ്യാതെ എനിക്കു ജീവിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ല...''

പാവം, പെൺകുട്ടി!

അയാൾ പാടിയ പാട്ടിന്റെ താളലയങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അവളുടെ കാൽച്ചിലങ്കകൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു; തുടുത്ത കാലടികൾ നൃത്തം ചവിട്ടി. ആ കാൽച്ചിലങ്കകളുടെ മന്ത്രസ്വനം കേട്ടുകൊണ്ടു താൻ പാടിയപ്പോൾ അവളൊരുന്മാദിനിയെപ്പോലെ നൃത്തംചെയ്തു.

വിസ്മൃതിയിൽ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന സ്മരണകളേ, എന്നെ വേദനിപ്പിക്കാതിരിക്കൂ...!

ഹാളിൽനിന്നു കൈയടികളും ഹർഷാരവങ്ങളും മുഴങ്ങി. പ്രിൻസിപ്പാളുടെ അഭിനന്ദനവും വിലപ്പെട്ടതായിരുന്നു.

''ഈ നൃത്തം ഇത്രയും ഭംഗിയായി സംവിധാനം ചെയ്ത രാജനേയും, നൃത്തകിയായ കുസുമത്തിനേയും ഈ കോളേജിന്റെ ഭാരവാഹിയെന്ന നിലയിൽ ഞാനഭിനന്ദിക്കുകയും അവർക്ക് ഈ കലാലയത്തിന്റെ പേരിൽ ഓരോ ഗോൾഡ് മെഡൽ സമ്മാനമായി കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു...''

വീണ്ടും കൈയടികൾ.

അനുമോദനങ്ങൾ...

ആ സമ്മാനം വാങ്ങി പുതിയൊരനുഭൂതി നുണഞ്ഞുകൊണ്ടു നടക്കുമ്പോഴാണ്, അവൾ കിതച്ചുകൊണ്ടോടിവന്നതു്.

ജീവിതത്തിന്റെ വാഗ്ദാനവുമായി തന്റെ കൈകളിൽ തളർന്നുവീണ ആ പെൺകുട്ടിയുടെ വിയർപ്പുപൊടിഞ്ഞ മുഖത്തേക്കു നനഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ നോക്കിനിന്നു...

അവളുടെ ഹൃദയത്തെ മുറിവേൽപ്പിക്കണമെന്ന് ഒരിക്കലും വിചാരിച്ചതല്ല. എന്നിട്ടുമതു ചെയ്യേണ്ടിവന്നു.

അവൾ നല്കിയ വാഗ്ദാനത്തെ തിരസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നകന്നപ്പോൾ, നേത്തുനേത്തുപോകുന്നു തേങ്ങലുകൾ കേൾക്കാമായിരുന്നു.

ആ കാൽച്ചിലങ്കകളും അവളോടൊപ്പം പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

"കുസുമം, എനിക്കു തൽക്കാലം നിന്നെ വിവാഹം ചെയ്യാനാവില്ല. അമ്മയില്ലാത്ത എന്റെ സഹോദരിക്കു ഞാനല്ലാതെ മറ്റാരുമില്ല. അവളുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഭദ്രതയ്ക്കുവേണ്ടി ഞാനൊരു ചെറിയ ത്യാഗം സഹിക്കണം. നിന്നെ വേദനിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, മാപ്പുതരിക!"

അങ്ങനെ പറഞ്ഞപ്പോൾ, അന്നു രാത്രി നീ താമരക്കുളത്തിൽ ചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്യുമെന്നു വിചാരിച്ചില്ല!

വിടർന്ന താമരപ്പൂക്കൾക്കിടയിൽ പൊങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന നീലച്ച ശവത്തിനെ നോക്കി കണ്ണു തുടയ്ക്കാനേ എനിക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളു... കാരണം, എന്നിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന, സാഡിസത്തിന്റെ സന്തതിയായ മനുഷ്യൻ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു!

എന്റെ മനസ്സാക്ഷിയുടെ ഇരുളടഞ്ഞ കോണുകളിൽ ചിന്തകൾ മരവിച്ചുനിന്നു.

നിങ്ങളീ പെൺകുട്ടിയെ അറിയുമോ?

നിങ്ങളുടെ വൃത്തികെട്ട ഹൃദയത്തിലേക്കു പ്രകാശത്തിന്റെ ഒരു പൊൻനാളംപോലെയാണവൾ കടന്നുവന്നതു്. വെളിച്ചം കടക്കാതെ, അടഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ഹൃദയത്തിന്റെ വാതിലുകൾ അവളാണു്, തള്ളിത്തുറന്നതു്.

എന്നിട്ട്—

ദുർബ്ബലനും ഭീരുവുമായ മനുഷ്യാ, നിങ്ങൾ ആ പെൺകുട്ടിയെ കൊന്നുകളഞ്ഞു! പാതിവിടർന്ന താമരപ്പൂക്കൾക്കിടയിൽ വിടരാത്ത ഒരു ജീവിതം പിടഞ്ഞു പിടഞ്ഞു്... എങ്കിലും ക്രൂരമാം, നീ പശ്ചാത്തപിക്കേണ്ടതില്ല. സ്വന്തം ശക്തികൾ നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു മനുഷ്യന്റെ ഭാര്യയാവുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു മരണമാണു്.

അതുകൊണ്ടു്, നീ ഭാഗ്യവതിയാണു്!

ഇല്ലെങ്കിൽ മാലതിയെപ്പോലെ നീയും എന്നെ വെറുത്തേനെ!

ഇല്ല, നിനക്കെന്നെ ഒരിക്കലും വെറുക്കാൻ കഴിയില്ല.

നിന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട കഥാകൃത്തും, കാമുകനുമായിരുന്ന എന്നെ...

"മാലതിയുടെ സ്നേഹത്തിന്റെ ആഴം നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, രാജൻ."

ബാലചന്ദ്രൻ, എനിക്കതു വിശ്വസിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല.

ഇന്നവൾ സത്യമായിട്ടും എന്നെ വെറുക്കുന്നുണ്ടാകും. അവളുടെ സഹനശക്തിയെല്ലാം നശിച്ചുകാണും.

വാസ്തവമാണു്, ഒരിക്കൽ അവളുടെ എല്ലാം രാജേട്ടനായിരുന്നു.

പക്ഷേ, ഇന്നവൾ ഒരു സഹോദരി മാത്രമല്ല. അതിലുപരി, ഒരമ്മയാണു്.

ഒരു ഭാര്യയാണു്.

രവിയേയും പ്രഭാകരനേയും ഓർത്തുകഴിഞ്ഞതിനുശേഷമേ, രാജേട്ടനെക്കുറിച്ചു് ഓർക്കാൻ കഴിയൂ.

അഞ്ചുവയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ളപ്പോൾ, സ്കൂളിൽ

നിന്നും കൈപിടിച്ചു നടത്തിക്കൊണ്ടാണു്, വരാറു്. അവളുടെ കാലിൽ ഒരു മുള്ളുകൊണ്ടാൽ, രാജേട്ടനാണു് വേദനിച്ചിരുന്നതു്. കുളത്തിൽ ചെന്നു കുളിക്കുമ്പോൾ ഉട്ടപ്പുകൾപോലും രാജേട്ടൻ അലക്കാറുള്ളതു മറന്നുപോയിക്കാണും!

(മാറാത്ത ഒരു വയറിൽവേദനയുണ്ടായിരുന്ന അമ്മയ്ക്കു് ദേഹമനങ്ങി ജോലിചെയ്യാൻ വയ്യായിരുന്നു.)

അമ്മയ്ക്കും മകൾക്കുംവേണ്ടിയാണു്, കാശ്മീരിലെ യുദ്ധമുഖങ്ങളിൽപ്പോലും പോയതു്. സ്നേഹത്തിന്റെ മുൻപിൽ മരണം പുല്ലായിത്തോന്നിയിരുന്നു. അവസാനം മരിക്കുന്നനേരത്തു് അമ്മയ്ക്കു മകനെ കാണാനുള്ള യോഗമുണ്ടായില്ല!

ഹൃദയത്തുടിപ്പുകളോടെ ഓടിവന്ന മകൻ കണ്ടതു്, കത്തിയമരുന്ന ചിതയാണു്...

കൊച്ചനിയത്തിയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു ഹൃദയം കുളുക്കെ കരഞ്ഞു.

"നീ കരയണ്ട. നിനക്കെന്നും നിന്റെ രാജേട്ടനുണ്ടു്."

പിന്നെ അവളുടെ ജീവിതസുഖങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു, ലക്ഷ്യം.

അവൾക്കുവേണ്ടിയാണു്, തന്റെ കാല്പുൽ ജീവിതമർപ്പിച്ച നിഷ്ളങ്കയായ ഒരു പെൺകുട്ടിയെ താമരക്കുളത്തിലേക്കെറിഞ്ഞതു്.

എന്നിട്ടു്—

എല്ലാം ജലരേഖകൾ!

ഓർക്കുംതോറും ഹൃദയത്തിൽനിന്നു വിഷാദം പതഞ്ഞു പൊങ്ങുന്നു.

ഓക്കണമെന്നാഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. മറക്കണമെന്നു മനപ്പൂർവ്വം ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട്.

മനസ്സ് നിയന്ത്രണത്തിൽനിന്നു കുതറിയോടുകയാണ്.

അലസനായ ഒരു മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിൽ സ്വാത്താൻ എപ്പോഴും കുടിയിരിക്കുന്നു...

തലയണയിൽ നനവുതോന്നിയപ്പോഴാണ്, അറിഞ്ഞത്, ഞാൻ കരയുകയാണെന്ന്!

"അമ്മാമ എന്താ കരേണ്?"

രവി അവന്റെ കൊച്ചു കൈകൾകൊണ്ട് കണ്ണുകൾ തുടച്ചു.

അവന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കുവാനുള്ള ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജാലകത്തിലൂടെ പുറത്തേക്കു നോക്കി.

നീലാകാശത്തിലേക്കു നോക്കി. മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുന്നുകൾ അപ്പോൾ വ്യക്തമായിക്കാണാമായിരുന്നു. മൂടൽമഞ്ഞ് ഇളവെയിലിൽ ഉരുകി മാറിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

ഏതാണ്ട്, ആ കുന്നുകളെപ്പോലെയാണ്, ഇന്ന് തന്റേയും നില!

മുകളിലെ തട്ടിന്മേൽ, ഏതോ സൗന്ദര്യബോധമുള്ള ശില്പി കൊത്തിവെച്ചിട്ടുള്ള പൂക്കളിലേക്കു നനവൂറിയ കണ്ണുംനട്ട് അങ്ങനെ കിടക്കുക!

മഴയും മഞ്ഞും വെയിലും മാറിമാറി വരുന്നതുനോക്കി കിടക്കുക...!

ഈ കിടപ്പിനു് ഒരവസാനമില്ലേ?

ഒന്നനങ്ങണമെങ്കിൽപ്പോലും മറ്റുള്ളവരുടെ സഹായം വേണം. പ്രസന്നതയില്ലാത്ത ദിവസങ്ങൾ നൂറുകണക്കിനു് കടന്നുപോയി...

ആ കുന്നിൻചെരുവിലെ വയലുകളിൽ നെൽച്ചെടികൾ പലപ്രാവശ്യം കതിരുകളണിഞ്ഞു.

അവിടെനിന്നു് ഒഴുകിവരാറുള്ള തേക്കുപാട്ടിന്റെ നേർത്തശബ്ദങ്ങൾ പലപ്രാവശ്യം കേട്ടു.

പച്ചത്തത്തകൾ ആ വയലുകളിൽ നെന്മണികൾ കൊത്തിത്തിന്നാൻ എത്രതവണ വന്നു!

അവിടെയൊക്കെ കാണുന്നതു് ചലനാത്മകമായ ജീവിതമാണു്.

ആ ജീവിതത്തിനു് പ്രസരിപ്പുണ്ടു്; ചൈതന്യമുണ്ടു്.

കരിന്തിരി കത്തുന്ന വിളക്കുപോലെ ഞാൻ മാത്രം ജീവിക്കുന്നു...

മരണത്തിനും ജീവിതത്തിനും ഈ മനുഷ്യനെ ആവശ്യമില്ല!

രാത്രിയായാൽ ചിലപ്പോൾ ശരീരം മുഴുവനും വേദനയാണു്. ദിവസംമുഴുവൻ അനങ്ങാതേയും ചെരിയാതേയും കിടക്കുന്നതുകൊണ്ടാണതു്.

വേദന വന്നാൽ പിന്നെ ഉറങ്ങാൻ സാദ്ധ്യമല്ല.

ഞരക്കങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരെ അസുഖപ്പെടുത്തിയെങ്കിലോ എന്നു കരുതി കീഴ്ച്ചുണ്ടിന്മേൽ പല്ലുകളമർത്തി കിടക്കുന്നു.

പലതവണ പറഞ്ഞിട്ടാണു്, ബാലചന്ദ്രൻ 'സ്ലീപ്പിങ്ങ് ടേബ്ലറ്റ്സ്' തന്നതു്.

'ഫിനോബാർ ബിറേറാൾ' ഓവർഡോസായിപ്പോയാൽ?

അയാൾ അങ്ങനെ ഭയപ്പെട്ടുകയാവും.

ബാലചന്ദ്രൻ, നിങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ടതു സംഭവിക്കാതിരിക്കുകയില്ല!

സ്നേഹത്തിന്റെ മുഖങ്ങളിൽ കറുപ്പു വീണുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു...

ഇനിയും അധികം വൈകിച്ചുകൂടാ.

കല്യാണമണ്ഡപത്തിൽവച്ചു നിറപറയുടേയും നിലവിളക്കിന്റേയും മുൻപിൽ അവളുടെ കൈകൾ പ്രഭാകരന്റെ കയ്യിൽ വച്ചുകൊടുത്തു ഞാൻ ജന്മസാഫല്യം നേടിയതാണ്. അന്നെന്നപ്പോലെ ലോകത്തിലാരും സന്തോഷിച്ചുകാണുകയില്ല...

അവസാനത്തെ കടമയും നിറവേറ്റിയപ്പോൾ ഹൃദയത്തിനെന്തൊരു കുളിർമയാണനുഭവപ്പെട്ടതു്!

പ്രഭാകരൻ ദിവസത്തിൽ രണ്ടും മൂന്നും തവണ മുറിയിൽ വരാറുണ്ടായിരുന്നു. മണിക്കൂറുകളോളം സംസാരിച്ചിരിക്കാറുള്ളപ്പോൾ എന്നെ ഞാൻ മറന്നുപോകാറുണ്ട്.

ഇപ്പോൾ ആഴ്ചയിലൊരിക്കലായിരിക്കും കടന്നുവരിക. ചുരുക്കം ചില വാക്കുകളിൽ സംസാരം ഒതുക്കിനിറുത്തുന്നു.

പുതപ്പുമാറ്റലും, കിടക്കവിരിക്കലും, ഭക്ഷണവും മരുന്നും തരലും എല്ലാം ചെയ്യാറു് മാലതിയായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അതിലും കുറവു സംഭവിക്കുകയാണു്. ചിലപ്പോൾ ദിവസങ്ങളോളം കിടക്ക കുടഞ്ഞുവിരിക്കുകയോ പുതപ്പു മാറ്റുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. മരുന്നു കൊണ്ടുതരുന്നതു വേലക്കാരത്തിയാകും!

ഇവിടെയൊക്കെ കാണുന്നതു് ഒരുതരം. സ്നേഹക്കുറവല്ലേ?

മാലതീ, നിനക്കു രാജേട്ടൻ എങ്ങനെയായിരുന്നു?

നിന്നെ എങ്ങനെയാണു്, വളർത്തിയതു്?

ഹൃദയത്തിൽ മാത്രമല്ല, മജ്ജയിലും മാംസത്തിലും

രക്തത്തിലുംകൂടി നീയാണലിഞ്ഞുചേന്നിരുന്നതു്. കൊച്ചനിയത്തിയെക്കുറിച്ചോക്കാതെ വരണ്ട തൊണ്ടപോലും നനയ്ക്കാറില്ല!

അവരെ കുറ്റം പറഞ്ഞിട്ടു കാര്യമില്ല.

മനുഷ്യസ്വഭാവമാണു്.

ഉപയോഗമില്ലാത്ത ഒരു മനുഷ്യനെ അമ്മയും, ഭാര്യയും, സഹോദരിയും വെറുക്കുന്നു... സമ്പത്തിന്റെ മാറ്റു കുറയുന്നതുപോലെ സ്നേഹത്തിന്റേയും മാറ്റു കുറയും.

സ്നേഹശൂന്യമായൊരു ലോകത്തിൽ ചൈതന്യം നശിച്ച ചേതന മരിക്കാതെ കിടക്കുന്നതു കഷ്ടമാണു്...

"രവീ, നീ അലമാരയിൽനിന്നും ആ ചെറിയ ചുകന്ന കുപ്പി എടുത്തുകൊണ്ടുവരൂ. ആരോടും ചോദിക്കണ്ട. നീ പോയി കൊണ്ടുവന്നാൽ മതി."

അവൻ കുപ്പിയെടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു.

"മോൻ അമ്മയോടു പറഞ്ഞോ?"

"ഞാൻ പറഞ്ഞില്യ, അമ്മ കെടക്കാണു്. അമ്മ ഇന്നു കൊറെ ശർദ്ദിച്ചൂലോ? അമ്മാമാ, അച്ഛൻ പറയാണേയ്, അമ്മ ഒരു കുഞ്ഞുവാവെ തരുംന്നു്."

എന്തു്? മാലതി ഗർഭിണിയാണോ?

അതുകൊണ്ടാണോ ഇപ്പോൾ അധികം മുറിയിലേക്കു വരാത്തതു്?

എങ്കിൽ...?

കുപ്പിയുടെ ലേബലിൽ കണ്ണോടിച്ചു. അതുതന്നെ.

ഈ മരുന്നു കഴിച്ചാൽ ഉറങ്ങാം. ഒരിക്കലും ഉണരാതെ ഉറങ്ങാം. വേദനകളെയെല്ലാം ഒന്നോടെ അവസാനിപ്പിക്കാം...

രവീ, നീ ഒന്നടുത്തു വരൂ. അമ്മാമൻ നിന്റെ കവിളിൽ ഒന്നമത്തി ഉമ്മവയ്ക്കട്ടെ!

കവിളിണകളിൽ ചുണ്ടുകളമന്നപ്പോൾ കണ്ണുനീരിന്റെ ഉപ്പുരസം അനുഭവപ്പെട്ടു.

രവീ, നീ കരയരുതു്. ഈ കണ്ണുനീരാണു് എന്നെ പരവശനാക്കുന്നതു്.

കണ്ണുകളുയർത്തിനോക്കിയപ്പോഴാണു മാലതിയെ കണ്ടതു്. അവൾ കൂളിച്ചിട്ടില്ല. വസ്ത്രങ്ങൾ അഴുക്കുപുരണ്ടതും മുഷിഞ്ഞവയുമായിരുന്നു. അവൾ തളർന്നുവീഴുമെന്നുപോലും തോന്നി. എന്റെ കൈയിലിരുന്ന കൂപ്പിയിലേക്കു് ഉൽക്കണ്ഠനിറഞ്ഞ കണ്ണുകൾ എന്തിനു പറന്നുവന്നു?

മാലതി, വീഴാതിരിക്കാൻ ജനലഴികളിൽ മുറുകെ പിടിച്ചുനിന്നു.

നിശ്ശബ്ദമായ മുറിയിൽ വികാരത്തിന്റെ ഭാഷയിൽ ഹൃദയങ്ങൾ ഉറക്കെയുറക്കെ സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു.

"ചേട്ടാ, ആ മരുന്നിങ്ങു തരൂ. ആദ്യം ഞാനതു കഴിക്കാം. എന്നിട്ടാവാം..."

"....."

"ചേട്ടൻ എന്റെ സ്നേഹത്തിനേയും വിശ്വാസത്തിനേയും തെറ്റിദ്ധരിക്കുമെന്നു ഞാനറിഞ്ഞില്ല..."

അവളുടെ മുഖത്തുനിന്നു് അന്നുവരെ മനസ്സിലാക്കാത്തതു പലതും മനസ്സിലാക്കി. കൈയിൽനിന്നു കൂപ്പി, സിമൻറിട്ട നിലത്തു വീണുപോയതറിഞ്ഞില്ല. ചുകന്ന കൂപ്പിച്ചില്ലുകൾക്കിടയിൽ ആ വെളുത്ത ഗുളികകൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നു.

ഉപേക്ഷിച്ചുപോന്ന ഒരു സങ്കേതത്തിലേക്കു വീണ്ടും തിരിച്ചുപോയ ഒരു മനുഷ്യനെ നോക്കി അവ പുച്ഛിച്ചു ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. മാലതിയുടെ നേർത്ത തേങ്ങലുകൾ ഹൃദയത്തിലേക്കു് ഊളിയിട്ടു് ഇറങ്ങിപ്പോയി.

തലയണയിൽ ചൂടുള്ള കണ്ണുനീർ ഇറ്റിറ്റുവീണു...

മാലതി സാരിത്തുമ്പുകൊണ്ട് ആ കണ്ണുനീരൊപ്പിയപ്പോൾ അവളുടെ നനവാന്ന മുഖത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു പറയാൻ തോന്നി:

"അനിയത്തീ, ഈ ചേട്ടനു മാപ്പുതരൂ!

പക്ഷേ, മനസ്സിലുണന്ന വികാരത്തിന്റെ കൊട്ടങ്കാറിൽ വാക്കുകൾ കരിയിലകൾപോലെ പറന്നുപോയി.

നിഴലുകൾ

മുകളിൽ മഞ്ഞച്ചായമടിച്ച ടാക്സിയുടെ പിൻസീറ്റിൽ അയാളുടെ മാറിൽ മുഖമമർത്തി തല ചായ്ച്ചുകൊണ്ട് അവൾ കിടന്നു. തൊട്ടടുത്തു കണ്ണുനീരുണങ്ങാത്ത തുടുത്തുചുവന്ന കവിളുകളോടെ കൊച്ചുമകളും. മകൾ ഓത്തോത്തു വിതുമ്പുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ, പുറത്തു ചാറൽമഴ പെയ്യുന്നതിന്റെ ശബ്ദത്തിൽ മകളുടെ തേങ്ങലുകൾ അയാൾ കേട്ടില്ല. മഴത്തുള്ളികൾ വീണു നനഞ്ഞ ഗ്ലാസ്സിലൂടെ നോക്കിയപ്പോൾ കറുത്ത ടാറിട്ട നിരത്തൊഴിച്ച് ഒന്നും വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കാറ് റോഡിലുള്ള കുഴികളിൽ ചെന്നു ചാടുമ്പോൾ ചെളിവെള്ളം തെറിച്ചുവീഴുന്ന ശബ്ദം വ്യക്തമായി കേൾക്കാം. ആളുകൾ കുട മറച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു വെള്ളം തെറിച്ചുവീഴാതെ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നതു തുറന്ന ജനലിലൂടെ അയാൾ കണ്ടു. മഴത്തുള്ളികൾ അകത്തേക്കു വന്നുതുടങ്ങിയപ്പോൾ അയാൾ ഇടത്തേ കൈകൊണ്ടു 'വിൻഡോസ്ക്രീൻ' തിരിച്ചുയർത്തി. ഭാര്യയുടെ ശരീരം ഇളകാതിരിക്കാൻ കൈത്തണ്ടകൊണ്ടു് അവളെ തന്നോടു് അമർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. മഴയുടെ ആരവം ശ്രവിച്ചുകൊണ്ടു മറ്റൊന്നും ആലോചിക്കാതിരിക്കാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചു. പെട്ടെന്നു് അവളുടെ മുഖത്തു കണ്ണുകളുടക്കിപ്പോയി. അപ്പോൾ മുൻപൊരിക്കലും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വേദന തോന്നി.

എണ്ണമയമില്ലാത്ത മുടിയിഴകൾ അവളുടെ വെളുത്ത നെറ്റിയിൽ പാറിക്കിടന്നിരുന്നു. കവിളത്തും നെറ്റിയിലും നനുത്ത വിയർപ്പു പൊടിഞ്ഞിരുന്നു. പാതിയ

ടഞ്ഞ ആ കൺപോളകൾക്കു മീതെയും വിയർപ്പു പൊടിഞ്ഞിട്ടില്ലേ?

പോക്കറ്റിൽനിന്നു ടവ്വലെടുത്ത് ആ വിയർപ്പുതുള്ളികൾ തുടച്ചുമാറ്റി. പാറിക്കിടന്നിരുന്ന തലമുടി ഒതുക്കിവച്ചു. അയാളുടെ വരണ്ട ചുണ്ടുകൾ അവളുടെ നെറ്റിത്തടത്തിലമർന്നു...

ജീവിതം ഒരു പുതിയ താളത്തിനൊത്തു പുതിയൊരു നൃത്തത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കാൽവെയ്പുകൾ പരിശീലിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ വറ്റി വരണ്ടുപോയ മനസ്സിന്റെ ഊഷരപ്രദേശങ്ങളിലേക്ക് ഒരു നീർച്ചോലയും ഒഴുകിയെത്തുകയില്ലെന്ന് വിശ്വസിച്ചതാണ്.

ആ വിശ്വാസത്തിനെതിരായിട്ടാണ്, കണ്ണുകളിൽ ആകാശനീലിമയും ഹൃദയംനിറയെ സ്നേഹത്തിന്റെ മുത്തുകളുമായി സുമ കടന്നുവന്നത്.

കുരിശിൽ കിടന്നു പിടഞ്ഞിരുന്ന ഒരു കാമുകനിൽനിന്ന്, അവളാണ് ഒരു ഭർത്താവിനേയും ഒരച്ഛനേയും ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിച്ചത്.

"ഒരിക്കൽ വീണ കെട്ടുകൾ അഴിച്ചുകളയുന്നതിനു മുൻപ് എന്തിനു നീ വീണ്ടും എന്റെ ആത്മാവിൽ അഴിക്കാൻപാടില്ലാത്ത കെട്ടുകളിട്ടു?"

പ്രജ്ഞയറ്റു കൈകളിൽ തളർന്നുകിടക്കുന്ന അവളുടെ മുടിയിഴകളിൽ മെല്ലെ വിരലോടിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങനെ ചോദിച്ചു. പക്ഷേ, അവൾ കണ്ണുതുറക്കുകയോ ഉത്തരം പറയുകയോ ചെയ്തില്ല.

ആഞ്ഞടിക്കുന്ന കാറ്റിൽ, വിറകൊള്ളുന്ന ഒരു ദീപനാളംപോലെയായിരുന്നു, അവൾ. അതു കെട്ടുകയോ കെടാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യാം. കൈകൊണ്ടു മറപിടിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല.

മോഹിച്ചുമോഹിച്ചു വാങ്ങിയ മനോഹരമായൊരു പളുങ്കുപാത്രം കണ്ടു കൊതിതീരുന്നതിനുമുൻപു് തകർന്നടയുക...

അങ്ങനെ ഓർക്കുന്നതുപോലും വേദനാജനകമായിരുന്നു. ഒരശുഭാപ്തിവിശ്വാസിയായി വളർന്ന അയാൾക്കു് ജീവിതത്തിന്റെ പരിണാമങ്ങളെല്ലാംതന്നെ ദുരന്തമാണെന്ന ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു. എത്രതന്നെ ശ്രമിച്ചിട്ടും മനസ്സിന്റെ ആ ദൗർബ്ബല്യത്തെ കീഴടക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവസാനം അതൊരു ശാപമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു!

ഒരിക്കൽ മനസ്സിൽ വിടർന്ന പൂക്കൾ കൊഴിഞ്ഞുവീണപ്പോൾ പിന്നെയൊരിക്കലും കിനാവു കാണുകയും അനുഭൂതികൾ നുണയുകയും ചെയ്യില്ലെന്നു് ഉറപ്പിച്ചതാണു്.

എന്നിട്ടും,

മുഖത്തെ ചുളിവുകളിൽ കണ്ണുനീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അമ്മ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ മുട്ടുകുത്തിപ്പോയി.

"എന്റെ കണ്ണടയുന്നതിനുമുമ്പു് ഒരു കുഞ്ഞിക്കാലു് ഈ മുറ്റത്തു് ഒന്നു പതിഞ്ഞു കാണാൻ ശ്രീ മോഹമുണ്ടു്. എന്റെ മോനു് ഇഷ്ടമുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയെ..."

"അമ്മ എനിക്കൊരിത്തിരിനേരം സ്വൈരം തരുമോ? ഈ പല്ലവി കേട്ടുതുടങ്ങീട്ടു് നാളെത്രയായി എന്റീശ്വരാ?"

"ഞാൻ പറയുന്നതുവരെ പറയും. ഞാൻ പോകുമ്പോഴും ഈയൊരു ദുഃഖംകൊണ്ടാണു് പുറപ്പെടുന്നതു്."

എന്നും ഒരേ അഭ്യർത്ഥന. അതിന്റെ മറുപടിയും ഒരിക്കലും മാറാറമില്ലാത്തതായിരുന്നു. അയാൾ മനഃപൂർവ്വം ഒരു ബന്ധത്തിലും പെടാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. മുറിവേൽപ്പിക്കപ്പെട്ട സ്വന്തം വികാരങ്ങളെ ഹൃദ

യത്തിൽ കുഴിച്ചുമൂടാൻ അയാളിഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. അവയുടെ മുറിപ്പാടുകളിൽ നീറുന്ന വേദനയ്ക്കും ഒരു മധുരമുണ്ടായിരുന്നു.

ദിവസങ്ങൾക്കപ്പുറത്ത്, മനസ്സിന്റെ നനഞ്ഞു കുതിർന്ന മണ്ണിൽ പ്രേമത്തിന്റെ വിത്തുകൾ മുളച്ചുപൊങ്ങി. ഇല വിരിയും മുൻപ്, പൂക്കളണിയുന്നതിനുമുൻപ് അവ വാടിക്കരിയുകയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ ഉണങ്ങിവരണ്ട മണ്ണിൽ തളിർത്തുനില്ക്കുന്ന മറ്റൊരു ചെടി പറിച്ചുനട്ടാൽ നിശ്ചയമായും അതു കരിഞ്ഞുണങ്ങുകയേ ഉള്ളൂ. അപ്പോൾ കൂടുതൽ വേദനിക്കേണ്ടിവരും. അതു് ഒഴിവാക്കുകയാണു്, തനിക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും നല്ലതെന്നുതോന്നി.

സ്ഥലംമാറി പുതിയ വീട്ടിൽ ചെന്നിട്ടും അമ്മ പഴയ അഭ്യർത്ഥനയുടെ ചുരുൾ നിവർത്താൻ മറന്നില്ല.

അമ്മേ, ആത്മാവിന്റെ ദാഹവുമായി എന്റെ ജീവിതത്തിലേക്കു കടന്നുവരുന്ന പെൺകുട്ടിക്കു കൊടുക്കാൻ എന്റെ കൈയിലൊന്നുമില്ല. അവൾ നനവെഴാത്ത തൊണ്ടയുമായി ജീവിക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ നാമിരുവരും ദുഃഖിക്കേണ്ടിവരും.

അമ്മയോടു പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കണമെന്നുതോന്നി. എങ്കിലും അയാൾ പഴയതുപോലെ മൗനമവലംബിച്ചതേയുള്ളൂ.

അടുക്കും ചിട്ടയുമില്ലാതെ കുത്തഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന തന്റെ ജീവിതം ഒരു ക്രമത്തിൽ കൊണ്ടുവരാൻ അമ്മ ആഗ്രഹിച്ചു. പക്ഷേ, മകനതിനെ തികച്ചും അവഗണിച്ചതേയുള്ളൂ.

ഉള്ളിൽ തണുത്താറാത്ത വികാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. മനസ്സു് സ്വപ്നങ്ങളുടെ തളിരണിഞ്ഞ താഴ്വരകളിലേക്കു പറന്നകലാറുണ്ടു്.

എങ്കിലും മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടും മാഞ്ഞുപോകാത്തൊരു ചിത്രം ഹൃദയത്തിലെവിടെയോ കിടന്നിരുന്നു. ഓമ്മയുടെ വഴിത്താരകളിലെല്ലാം അവളുടെ കാലടിപ്പാടുകൾ പതിഞ്ഞിരുന്നു. ഇരുൾ തങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഒരിടനാഴിയിലേക്കു കടന്നുവരുന്ന ഒരു പ്രകാശകിരണംപോലെയാണു്, കോളേജിൽവച്ചേറ്റവും നിഷ്കളങ്കയായ ആ പെൺകുട്ടി മനസ്സിലേക്കു കടന്നുവന്നതു്. മൂടിക്കെട്ടിനിന്ന ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം തെളിഞ്ഞുവന്ന ഒരു പുലരിത്തുടപ്പാണവളെന്നു് പലപ്പോഴും തോന്നിയിട്ടുണ്ടു്!

നോക്കിനോക്കിയിരിക്കേ, ആ പ്രഭാതം മായുകയും ദിവസങ്ങൾ മൂടിക്കെട്ടുകയും ചെയ്യുമെന്നു വിചാരിച്ചതല്ല...

മനസ്സിൽ ഊഷ്മളമായൊരു വികാരത്തിന്റെ കുഞ്ഞലകൾ നിമ്മിച്ച മധുരോദാരമായ ഒരു സ്മരണയുടെ നിഴലിൽ നൊമ്പരപ്പെട്ടുകൊണ്ടു ജീവിക്കുകയായിരുന്നു. വീണ്ടും ആ പെൺകുട്ടിയെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതുവരെ വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുകപോലുമില്ലെന്നു ശപഥം ചെയ്തിരുന്നു...

ഒരു ഞായറാഴ്ചയായിരുന്നു.

ജോലിചെയ്തു തളർന്നവരേ, നിങ്ങൾക്കു സുഖിക്കുവാനുള്ള ഒരു ദിവസം ഇതാ വന്നെത്തിയിരിക്കുന്നു...

കാത്തുകാത്തിരുന്നു കിട്ടുന്ന ഒരൊഴിവുദിവസത്തിന്റെ സന്ദേശം അതാണു്. അത്തരം ദിവസങ്ങൾ ഒരിക്കലും പാഴാക്കാറില്ല.

ഒമ്പതുമണിവരെ കൊതുകുവലയ്ക്കുകീഴിൽ ചുവന്ന പുതപ്പുകൊണ്ടു മൂടിക്കിടന്നുറങ്ങും.

അമ്മ ആവിപറക്കുന്ന കാപ്പിയുമായി വന്നു് ഒരു മണിക്കൂർനേരം വിളിച്ചാലെ, കണ്ണുതുറക്കൂ.

വിരലുകൾക്കിടയിൽ എരിയുന്ന സിഗരറ്റിൽനിന്നു യരുന്ന നീലപ്പുകച്ചുരുളുകളിലേക്കു നോക്കി വീണ്ടും അല സതയോടെ കട്ടിലിൽ മലർന്നുകിടക്കും.

അശ്രദ്ധവും അലസവുമായ ആ ജീവിതരീതിയാ ണു്, അമ്മയെ വിഷമിപ്പിച്ചിരുന്നതു്.

കുളികഴിഞ്ഞു വീണ്ടും കാപ്പി കുടിച്ചു നടക്കുന്നതു്, തീയേറ്ററിലേക്കാണു്. മോർണിംഗ് ഷോ ജീവിതത്തി ന്റെ അവശ്യഘടകങ്ങളിലൊന്നായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു!

ലാനാടർനറും, സോഫിയാലോറനും, മരിലിൻ മൻറോയും കിർക്ക് ഡൗഗ്ലസുമെല്ലാം ആരാധനാപാത്രങ്ങ ളായിരുന്നു. ഫിലിം ഫെയറിൽനിന്നു വെട്ടിയെടുത്ത അ വരുടെയൊക്കെ ചിത്രങ്ങൾ ഫ്രെയിംചെയ്തു മുറിയിലെ ചുമരിന്മേൽ നിരത്തിവെച്ചിരുന്നു.

അമ്മ, ശ്രീകൃഷ്ണന്റേയും മഹാലക്ഷ്മിയുടേയും പട ങ്ങൾക്കു മുൻപിൽ കണ്ണുമടച്ചിരുന്നു ധ്യാനിക്കുമ്പോൾ, മകൻ ഹോളിവുഡ്ഡിലെ സിനിമാതാരങ്ങളുടെ അദ്ധ്വനഗ മായ ചിത്രങ്ങൾ കണ്ടു രസിക്കാറാണു് പതിവു്.

രണ്ടു തലമുറകൾക്കിടയിലുള്ള ഇണങ്ങാത്ത വൈരു ദ്ധ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു് അയാൾ പലപ്പോഴും ഓർക്കാറുണ്ടു്.

അന്നു സിനിമകഴിഞ്ഞു വന്നപ്പോൾ തളത്തിൽ അമ്മയോടൊപ്പം പുതിയൊരു പെൺകുട്ടിയെ കണ്ടു. സങ്കു ല്പങ്ങളിൽപ്പോലും ആ മുഖച്ഛായ പതിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അതു കൊണ്ടു പെട്ടെന്നു് അകത്തു കടക്കാൻ മടിതോന്നി.

മുറ്റത്തു പടർന്നുകിടക്കുന്ന മുല്ലക്കാട്ടകളിൽ വിട രാൻ വെമ്പിനില്ക്കുന്ന പൂമൊട്ടുകളെ നോക്കിക്കൊണ്ടു് അയാൾ വരാന്തയിൽ നിന്നു.

"നീയെന്താ പരുങ്ങി നിക്കണതു്? ഇവിടെ വിശേ ഷിച്ചു് ആരുല്ല്യ. അതു നമ്മടെ തെക്കേതില് താമസി

ക്കണ സുമയാണ്. മൂന്നുമാസത്തിനിടയ്ക്ക് ആ കുട്ടി ആദ്യായിട്ടാണ്, ഇവിടേക്ക് ഒന്നു കടന്നുവന്നേക്കണതു്."

അയാൾ അകത്തേക്കു ചെന്നു. അയാളെ കണ്ടപ്പോൾ ആ കുട്ടി ഒഴിഞ്ഞുമാറി വാതിലിന്നു പുറകിൽ നിന്നു. അവൾ ലജ്ജയുടെ ഒരു നീർച്ചുഴിയിൽ മുങ്ങിമുങ്ങിപ്പോവുകയായിരുന്നു.

അയാൾ ഒരു സിഗരറിനു തീ കൊളുത്തി. ആ പെൺകുട്ടിയെ, കണ്ണുകൾ അറിയാതെ പോയി തഴുകുകയായിരുന്നു. വീണ്ടുംവീണ്ടും നോക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന മനോഹാരിതയുടെ പരിവേഷവുമണിഞ്ഞു്, പൂത്തുലഞ്ഞ ഒരു ചെമ്പകക്കാട്ടുപോലെ അവൾ മുന്നിൽ നിന്നു.

"നീയിവിടിരിക്കു്. ഞാൻ അട്ടക്കളേലക്കു് ഒന്നു പോട്ടെ. ഊണു കഴിക്കാൻ സമയായില്ലേ്യ? രണ്ടു പപ്പടംകൂടി ഒന്നു കാച്ചി എട്ടക്കേ വേണ്ട."

അമ്മ നടന്നുപോയപ്പോൾ രണ്ടുപേരുടേയും ഹൃദയമിടിപ്പുകൾക്കു വേഗത വർദ്ധിച്ചു.

അല്പനിമിഷം അയാൾക്കു് ആ ഏകാന്തത ദുസ്സഹമായിത്തോന്നി. അമ്മ, മനഃപൂർവ്വം പ്രായംചെന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ മകനെ വിടുകയാണു ചെയ്തതു്. എന്തെങ്കിലും പറയാതിരിക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി. പക്ഷേ, അപരിചിതയായ ഒരു യുവതിയോടു് എന്താണു സംസാരിക്കേണ്ടതെന്നു് അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു.

അയാൾ എരിഞ്ഞടങ്ങിയ സിഗരറ്റിന്റെ ചാരം ആഷ്ട്രേയിൽ തട്ടിക്കൊണ്ടു താണ ശബ്ദത്തിൽപ്പറഞ്ഞു:

"ഞാനിവിടെ ആരേയും അറിയില്ല. കാണാനും പരിചയപ്പെടാനും കഴിഞ്ഞതിൽ സന്തോഷിക്കുന്നു."

മുന്നിൽ ഉയർന്നുകാണുന്ന കുന്നുകളിലേക്കു നോക്കി

ക്കൊണ്ട്, ഒരു നടൻ പഠിച്ചുവച്ച വാചകങ്ങൾ സ്റ്റേജിൽ ഉരുവിട്ടന്നതുപോലെയാണ്, അയാൾ അത്രയും പറഞ്ഞതു്. അവൾ ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. മുഖമുയത്തി ഒന്നു നോക്കുകമാത്രമേ ചെയ്തുള്ളു. ചുവന്ന ചുണ്ടുകളിൽ ഒരു പുഞ്ചിരി വിടരുന്നതും കൊഴിഞ്ഞുവീഴുന്നതും അയാൾ കണ്ടു.

അന്നു് അയാളും അമ്മയും ആ പെൺകുട്ടിയും ഒരുമിച്ചിരുന്നാണു്, ഊണു കഴിച്ചതു്. അമ്മ മകനെപ്പറ്റി നിറുത്താതെ സംസാരിച്ചു. മറ്റു രണ്ടുപേരും തികഞ്ഞ നിശ്ശബ്ദത പാലിച്ചതേയുള്ളു. കൺമുനകൾമാത്രം ചിലപ്പോൾ മുട്ടിയുരുമ്മി!

അതിനുശേഷം ആ കുട്ടിയെ പലപ്പോഴും കണ്ടു. അമ്മയുടെ ഏകാന്തതകളുടെ വിരസത നശിപ്പിക്കാൻ അവൾ അയാളില്ലാത്ത സമയത്തു വീട്ടിൽ ചെല്ലാറുണ്ടു്. യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടുമുട്ടാറുള്ളപ്പോൾ ശ്രദ്ധിച്ചുപോയി.

കാണുമ്പോൾ, പാറിക്കളിക്കുന്ന കൺമുനകളുടെ കുത്തേൽക്കുമ്പോൾ, ഹൃദയത്തിന്റെ തുരുമ്പിച്ച തന്ത്രികളിൽ ഒരു ചലനം അനുഭവപ്പെടാറുണ്ടു്.

എന്നിട്ടും പൊട്ടിയ തന്ത്രികളിൽ വിരലോടിച്ചു് ഒരപസ്വരം പുറപ്പെടുവിക്കാൻ അയാളിഷ്ടപ്പെട്ടതല്ല.

ഒരിക്കൽ വലിച്ചുമുറുക്കിക്കെട്ടിയ കമ്പികൾ ഒരു ശബ്ദവും പുറപ്പെടുവിക്കാതെ അഴഞ്ഞുപോവുകയും തുരുമ്പിക്കുകയുമാണു ചെയ്തതു്. ശബ്ദശൂന്യമായ ആ വീണ ഇനി ഒരിക്കലും ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുന്നതല്ലേ നല്ലതു്?

അതേയെന്നയാൾക്കു തോന്നി.

പക്ഷേ, മനഃപൂർവ്വം ചങ്ങലയ്ക്കിട്ട ഹൃദയഭാവങ്ങളും വികാരങ്ങളും ബന്ധനത്തിൽനിന്നു കുതറിയോടുവാൻ വെമ്പൽകൊണ്ടു.

ആശിക്കാതെ, പ്രതീക്ഷിക്കാതെ, ഒരു ബന്ധം വളർന്നു!...

അമ്മയാണു്, ആ ബന്ധത്തെ തഴുകി വളർത്തി വിവാഹത്തിലെത്തിച്ചതു്.

സുമയെപ്പോലെ സുന്ദരിയും സുശീലയുമായ ഒരു ഭാര്യയെ കിട്ടിയതിൽ, അയാൾ പിന്നെ അഭിമാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

സ്വന്തം മനസ്സിന്റെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങൾ അറിഞ്ഞു് അവളോരോന്നും പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ, അയാളുടെ ആത്മാവിൽ മുഴുവൻ അവൾ നിറഞ്ഞു നിന്നപ്പോൾ, കോളേജിൽവച്ചേറവും നിശ്ശബ്ദയായിരുന്ന ആ പെൺകുട്ടിയെ അയാൾ മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു!

സുമയുടെ ഓരോ ചലനത്തിലും അയാൾ ചൈതന്യം കണ്ടെത്തി. അവളുടെ നിശ്വാസവായുവിൽ അയാളെ മത്തുപിടിപ്പിക്കുന്ന ഹൃദയഹാരിയായ ഒരു സുഗന്ധം അലിഞ്ഞുചേർന്നിരുന്നു. അവളുടെ ഓരോ അണുവിലും അയാളുടെ ജീവൻ കൊളുത്തുകളിട്ടു പിടിച്ചു...

അഴഞ്ഞ വീണക്കമ്പികൾ സുമ വീണ്ടും വലിച്ചു മുറുക്കി...

ആ വിവാഹത്തിൽ അവരേക്കാൾ കൂടുതൽ സന്തോഷിച്ചതു് അമ്മയായിരുന്നു. ഒഴുക്കു നിലച്ചു നിന്നിരുന്ന മകന്റെ ജീവിതം വീണ്ടും പതഞ്ഞൊഴുകുന്നതു്, ഒരാത്മനിർവൃതിയോടെയാണവർ കണ്ടതു്. എങ്കിലും മകനു ജനിച്ച കുട്ടിയെ കാണാൻ അമ്മയ്ക്കു കഴിഞ്ഞില്ല...

മഴ ഒന്നു തോർന്നതുപോലെ തോന്നി. അന്തരീക്ഷത്തിന്റെ നനവു മാറിയിരുന്നില്ല. വീണ്ടും ഒരു കോരിച്ചൊരിയലിനു പ്രകൃതി തയ്യാറെടുക്കുകയായിരുന്നു. അതിനുമുമ്പു് അവിടെ എത്തണം.

കൊച്ചുമകൾ കരഞ്ഞു കലങ്ങിയ കണ്ണുകൾ പാതി യടച്ചു സീറ്റിൽ ചാരിക്കിടന്നു മയങ്ങുകയായിരുന്നു. അമ്മയിൽനിന്നു വേർപെട്ടപ്പോൾമുതൽ അവൾക്കെപ്പോ ഴും കരച്ചിലാണു്.

"മോളേ..."

അയാൾ പതുക്കെ വിളിച്ചു. വിളികേട്ടപ്പോൾ എന്തോ ഓർത്തിട്ടെന്നപോലെ അവൾ വീണ്ടും തേങ്ങിക്ക രയാൻ തുടങ്ങി. ഒരുപക്ഷേ, അവളുടെ കുഞ്ഞുവാവയെ ഓർത്തു കരയുകയാവും.

"അമ്മേടെ വയത്തിലെന്താ?"

വ്യക്തമല്ലാത്ത ഭാഷയിൽ അവൾ ചോദിക്കാറു ണ്ടായിരുന്നു.

"മോളക്കു് അമ്മ ഒരു കുഞ്ഞുവാവെ തരും കിട്ടോ."

അയാൾ അവളെ മടിയിലിരുത്തി പറഞ്ഞുകൊട്ട ക്കാറുണ്ടു്. അതു കേൾക്കുമ്പോൾ അച്ഛന്റെ കഴുത്തിലൂടെ കൊച്ചു കൈകളിട്ടു് ഒരു വളകിലുക്കുംപോലെ പൊട്ടി ച്ചിരിക്കും.

കഴിഞ്ഞ രണ്ടുമൂന്നുദിവസങ്ങളായിട്ടു സുമ കട്ടി ലിൽനിന്നെഴുന്നേൽക്കാറില്ല. കണ്ണുകളടച്ചു് എപ്പോഴും കിടക്കുകതന്നെയായിരുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെ മകൾ ചെ ന്നു് അമ്മയെ വിളിക്കും. അമ്മ വിളികേൾക്കാതാവു മ്പോൾ അവളുടെ കുഞ്ഞുമനസ്സിൽ വേദനയും ദുഃഖവും നിറയും.

"ഇനി അമ്മ എന്നോട്ട മിണ്ടണ്ട, എന്നോടഷ്ടല്ല്യാ ണ്ടല്ലേ മിണ്ടാത്തതു്? അമ്മയ്ക്കു് ഇനി കൊച്ചുമോളെ വേണ്ട. കുഞ്ഞുവാവെ മതി അല്ലേ?" പരിഭവങ്ങൾ പ റഞ്ഞു കണ്ണുതിരുമ്മി വളരെനേരം കരയും. പിന്നെ അച്ഛ ന്റെ കൈകളിലാണു്, അവൾ ആശ്വാസംതേടാറു്.

കാർ ഹോസ്പിറ്റലിന്റെ ഗെയിറ്റിലെത്തി. ഗെയ്റ്റ്കീപ്പർ വാതിൽ തുറന്നു. വെള്ളംകെട്ടിനിന്നിരുന്ന വഴിച്ചാലിൽക്കൂടി കാർ പതുക്കെ നീങ്ങി പോർട്ടിക്കോവിൽ ചെന്നുനിന്നു. വരാന്തയും ഔട്ട്പേഷ്യന്റ് വാർഡുമൊക്കെ രോഗികളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. പുതിയതായി വന്ന ലേഡീഡോക്ടരുടെ ക്യാബിന്റെ മുന്നിൽ അധികവും ഗർഭിണികളായിരുന്നു. ജീവന്റെ ഭാരവും പേറി പാരവശ്യമാന്ന മുഖഭാവത്തോടെ സ്ത്രീകൾ വരിവരിയായി കാത്തുനിൽക്കുകയായിരുന്നു. അയാൾക്ക് ആ കാഴ്ച അസഹ്യമായിത്തോന്നി.

മുഖംതിരിച്ചു്, സംഗീതംപെയ്തുകൊണ്ടു നിൽക്കുന്ന ചൂളമരങ്ങളിലേക്കും വെള്ളത്തുള്ളികൾ ഇറ്റിറ്റുവീഴുന്ന വൃക്ഷത്തലപ്പുകളിലേക്കും അയാൾ മാറിമാറി നോക്കി.

മുൻപൊരിക്കലും ഒരാസ്ത്രീ സന്ദർശിച്ചിട്ടില്ല. മനഃപൂർവ്വം ഒഴിവാക്കാറാണു്, പതിവു്. ജീവിതത്തിന്റെ വേദനകളെല്ലാം ഒന്നുചേരുന്നിടത്തു് അയാൾക്കു നിവ്വികാരനായി നിൽക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. സ്വയം വേദനകൾ എത്രവേണമെങ്കിലും സഹിക്കാം. മറ്റുള്ളവരുടെ ദുഃഖവും വേദനകളും കാണുക അയാൾക്കു സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു.

അയാൾ കാറിന്റെ ഡോർ തുറന്നു പുറത്തുകടന്നു. അകത്തു പോയി സ്ട്രെച്ചറിനു് ഏർപ്പാടുചെയ്തു. നഴ്സുമാരുടെ സഹായത്തോടെ അവളെ പതുക്കെ സ്ട്രെച്ചറിൽ എടുത്തു കിടത്തി. അപ്പോഴും പാതിയടഞ്ഞ ആ കണ്ണുകൾ തുറക്കുകയുണ്ടായില്ല. ആ മുഖത്തു നോക്കുമ്പോഴൊക്കെ അയാൾ ദുർബ്ബലനാവുകയായിരുന്നു.

മകളെ കാറിൽനിന്നു കൈപിടിച്ചിറക്കി, മീറ്ററിൽ നോക്കാതെതന്നെ ഡ്രൈവർ പറഞ്ഞ പണംകൊ

ട്ടത്തു് അയാളും മകളും സ്ട്രെച്ചറിനു പുറകെ നടന്നു. ഉൽക്കണ്ഠയാൽ പല കണ്ണുകളും തന്റെ ഭാര്യയുടെമേൽ പാറിവീഴുന്നതു് അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചു.

കൺസൾട്ടിങ്ങ്റൂമിന്റെ മുന്നിലെത്തിയപ്പോൾ നഴ്സ് പറഞ്ഞു:

"ക്ഷമിക്കണം. പുരുഷന്മാക്കു് അകത്തേക്കു പ്രവേശനമില്ല."

തന്റെനേക്കു് അടഞ്ഞ വാതിലിനുമുൻപിൽ തല കുനിച്ചുകൊണ്ടു് അയാൾ നിന്നു.

"അച്ഛാ, അമ്മ എവിടെയാ?"

ഷർട്ടിന്റെ തുമ്പിൽ വലിച്ചുകൊണ്ടു മകൾ ചോദിച്ചു. ആദ്യം അവളുടെ ചോദ്യം കേട്ടില്ല. വീണ്ടും ചോദ്യം കേട്ടപ്പോഴാണു്, അയാൾ ചിന്തയിൽനിന്നുണർന്നതു്.

"അകത്തുണ്ടു മോളെ. ഇപ്പോ വരും."

നിന്നുനിന്നു മകളുടെ കാലുകൾ വേദനിച്ചുതുടങ്ങി. അവളുടെ വിഷമമറിഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ മകളെ എടുത്തു് ഒക്കത്തുവെച്ചു.

ആ കൺസൾട്ടിങ്ങ്റൂമിന്റെ മുൻപിലുള്ള ബോർഡ് അയാളുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു.

"ഡോക്ടർ മിസ്സ് സുഷമ."

"...സുഷമ."

അയാൾ ആ പേർ പതുക്കെ മന്ത്രിച്ചു.

ഒരുപക്ഷേ, ആ പേരുള്ള മറ്റൊരാളായിക്കൂടെ?"

ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ പെട്ടെന്നു വാതിൽ തുറന്നു് ഡോക്ടർ പുറത്തേക്കു വന്നു.

"സു...ഷ...മ."

"വി...ജ...യ...ൻ..."

രണ്ടുപേരും ഒരുപോലെ സ്തംഭിച്ചുനിന്നു.

സംസാരത്തിന്റെ ഭാഷ അല്പനേരത്തേക്ക് അവിടെ പരാജയപ്പെട്ടു.

ഒരിക്കലും കണ്ടുമുട്ടുമെന്നു വിചാരിച്ചതല്ല...

വേദനാനിർഭരങ്ങളായ നിമിഷങ്ങൾ ഇഴഞ്ഞു നീങ്ങി. ഒന്ന്...രണ്ട്...മൂന്ന്...

"മിസ്റ്റർ വിജയൻ, നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയെ ഓപ്പറേറ്റ് ചെയ്യണം."

മെറ്റേണിറ്റിസർജന്റെ ഗാംഭീര്യത്തോടെ അവരതു പറഞ്ഞപ്പോൾ ആ ശബ്ദത്തിലും ഭാവത്തിലും അയാൾക്കു കോളേജിൽവച്ചേറെറവും നിശ്ശബ്ദയായിരുന്ന ആ പെൺകുട്ടിയെ, സുഷമയെ, കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അയാൾ അവരെ ശ്രദ്ധിക്കുകയായിരുന്നു.

നീലബോർഡുള്ള വെളുത്ത സാരിക്കുമീതെ ഓവർകോട്ട് ധരിച്ചിരുന്നു. കോട്ടിന്റെ മീതെ കഴുത്തിൽ സ്റ്റെത്തോസ്കോപ്പ് തൂങ്ങിക്കിടന്നിരുന്നു.

"ഇന്ന് സ്റ്റെത്തോസ്കോപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെ മറുള്ളവരുടെ ഹൃദയസ്പന്ദനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്ന ഡോക്ടർ അന്നതിന്റെ സഹായമില്ലാതെ എന്റെ ഹൃദയമിടിപ്പുകൾ മനസ്സിലാക്കിയതാണ്. പക്ഷേ, എനിക്കതിനു കഴിഞ്ഞില്ല. കാരണം, ഞാൻ ഒരു ഭാവിഡോക്ടറല്ലായിരുന്നു."

അയാൾ അങ്ങനെ വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു സുഷമയുടെ തിളക്കമുള്ള കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കി ഒരുനിമിഷം നിന്നു. അയാളുടെ മറുപടിക്കുവേണ്ടി കാത്തുനിൽക്കാതെ അവർ മുറിയിലേക്കു തിരിച്ചുപോയപ്പോൾ അയാളത്ഭുതപ്പെട്ടു.

ഡോക്ടർ മെയ്ടനെ വിളിച്ച് എന്തോ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൊടുത്തു. അല്പസമയത്തിനുള്ളിൽ ആ സ്ട്രെച്ചറും

നേഴ്സുമാരും നാല് ഡോക്ടർമാരും ഓപ്പറേഷൻതിയേറ്ററിലേക്കു നീങ്ങി...

അയാളുടെ മനസ്സിൽ ഒരു കടൽ ഇരമ്പിയിളകുകയായിരുന്നു!

അയാളുടെ മനസ്സ് ദുഃഖങ്ങളുടെ നൂലാമാലകളിൽ ചെന്ന് കുടുങ്ങി. അനുരാഗത്തിൽ പരാജിതയായ ഒരു സ്ത്രീ പ്രതികാരോത്സുകയായിരിക്കും. വേദനിപ്പിച്ചുവിട്ട ഒരു പാവത്തിനെപ്പോലെ അവളെ ഭയപ്പെടണം... സുഷമയുടെ കൈയിലാണ് സുമയുടെ ജീവൻ! കൂടുതൽ ആ വഴിക്ക് ചിന്തിക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

അകത്തു കത്രികകൾ ശബ്ദിക്കുന്നതും കേട്ടുകൊണ്ട് അയാൾ അസ്വസ്ഥമായ മനസ്സോടെ ഓപ്പറേഷൻതിയേറ്ററിനു മുൻപിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും നടന്നു. വേദനയുടേയും ഉൽക്കണ്ഠയുടേയും ഭാരവുംപേറി നിമിഷങ്ങൾ അരിച്ചുനീങ്ങി. ഓരോ നിമിഷവും ഒരു യുഗത്തിന്റെ ദൈർഘ്യവും ദുഃഖവും അയാളുടെ മുന്നിൽ കാഴ്ചവെച്ചു. ഇളകിമറിയുന്ന ചിന്തകൾ ആ മനുഷ്യനെ വീർപ്പുമുട്ടിച്ചു.

വാടിത്തളർന്ന മകൾ അച്ഛന്റെ ചുമലിൽ തലചായ്ച്ചു ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. ആസ്പത്രിയുടെ ചില്ലുവാതിലുകളിൽക്കൂടി പുറത്തു ശക്തിയായി മഴ പെയ്യുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു. പക്ഷേ, മഴയുടെ ശബ്ദം അപ്പോൾ കേൾക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല...

"മിസ്റ്റർ വിജയൻ, അനുമോദനങ്ങൾ. നിങ്ങൾക്കു മിടുക്കനായ ഒരാൺകുട്ടി ജനിച്ചിരിക്കുന്നു."

വെളുത്ത വസ്ത്രത്തിൽ കിടത്തിയ കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെ രണ്ടു കൈകളിലുംകൂടി എടുത്തുകൊണ്ട് ഡോക്ടർ മിസ്സ് സുഷമ അയാളുടെ മുന്നിൽ നിന്നു!

ഒരു നഴ്സായിരിക്കുമെന്നാണ്, വിചാരിച്ചതു്. പക്ഷേ, തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ആ കൺകോണുകൾ നനഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി അയാൾ കണ്ടുപിടിച്ചു. വീണ്ടും ഒന്നുകൂടി നോക്കി.

ഇല്ല. ആ കണ്ണുകളിൽ പണ്ടു് കണ്ടിട്ടുള്ള ആത്മാവിന്റെ പ്രകാശമില്ല. അതെന്നോ മാഞ്ഞുപോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നെന്നേക്കുമായി ആ വെളിച്ചം പൊലിഞ്ഞുപോയെങ്കിൽ അതിൽ ചെറിയൊരു പങ്കു് അയാൾക്കുമുണ്ടു്.

കോളേജിലെ മെയിൻഹോളിലെ സ്റ്റേജിൽ കയറിനിന്നു് കവിതയുടെ പുന്നശൈലിയിൽ പ്രസംഗിക്കാറു്, വലതുവശത്തു് മുൻവരിയിൽ ഇരിക്കാറുള്ള അവളുടെ നീലക്കണ്ണുകളിലെ പ്രകാശം കണ്ടിട്ടാണു്. ആ വെളിച്ചമാണു് അന്നയാളുടെ ഇച്ഛാശക്തിക്കു വഴിതെളിയിച്ചിരുന്നതു്. അവസാനം താൻതന്നെയല്ലേ അതെന്നേക്കുമായി ഊതിക്കെടുത്തിയതു്? ഇനിയൊരാൾക്കു് അവിടെ വെളിച്ചത്തിന്റെ കൈത്തിരികൾ കൊളുത്തിവയ്ക്കുവാൻ കഴിയുമോ?

കോളേജിലെ പ്രാസംഗികനും വളന്നുവരുന്ന സാഹിത്യകാരനുമായിരുന്ന അയാളെ സ്നേഹിച്ചതു് ഏറ്റവും നിഷ്കളങ്കയും നാണംകുണുങ്ങിയുമായിരുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിയാണു്. പ്രേമത്തെക്കുറിച്ചു് അവൾക്കൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ആൺകുട്ടികളെ കാണുമ്പോൾ, നീലശംഖുപുഷ്പങ്ങൾപോലെയുള്ള അവളുടെ കണ്ണുകൾ, കരയ്ക്കിട്ട മത്സ്യങ്ങളെപ്പോലെ പിടഞ്ഞു മാറുകയാണു് പതിവു്. എങ്കിലും പ്രകൃതിയുടെ നിയമങ്ങളെ തെറ്റിനടക്കാൻ അവൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു മൂകാനുരാഗത്തിന്റെ തേനറവകൾ പൊട്ടിയൊഴുകി.

രണ്ടു വർഷക്കാലം കണ്ണുകൾ മാത്രമാണു്, അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ഊറിക്കൂടിയിരുന്ന വികാരത്തിന്റെ ഭാഷ സംസാരിച്ചതു്. ലജ്ജാശീലനായിരുന്ന അയാൾ ഒരിക്കല്യം വാക്കുകളിൽക്കൂടി ഹൃദയത്തിന്റെ അഭിലാഷം അവളെ അറിയിച്ചില്ല. ശബ്ദത്തിന്റെ ഭാഷ പരാജയപ്പെട്ടടിക്കിൽ വികാരത്തിന്റെ ഭാഷയാണു്, ജയിച്ചതു്.

ഇന്റർമീഡിയറ്റ് പരീക്ഷയുടെ റിസൾട്ടു് അറിഞ്ഞു. മാർക്കലിസ്റ്റും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും വാങ്ങിക്കുവാനാണു്, പോയതു്. മാർബിൾക്കല്ലുകൾ വിരിച്ച പോട്ടിക്കോഹോളിന്റെ മിനുമിനുത്ത നിലത്തു തന്റെ പ്രതിബിംബവും നോക്കി അയാളിരിക്കുകയായിരുന്നു. അകലെ, ജാലകത്തിലൂടെ നോക്കുമ്പോൾ സിമൻറുകൊണ്ടു തറകെട്ടിയിട്ടുള്ള ആൽവൃക്ഷവും മതിലിനോടുചേന്നു് നിഴൽ വിരിച്ചുനില്ക്കുന്ന കാറ്റാടിമരങ്ങളും കാണാമായിരുന്നു. കോളേജിലെ തോട്ടക്കാരൻ, സയൻസ് ബ്ലോക്കിലേക്കുള്ള വഴിയുടെ ഇരുവശവും നില്ക്കുന്ന മയിലാഞ്ചിക്കാടുകൾ കലാപരമായി കത്രികകൊണ്ടു വെട്ടി വൃത്തിയാക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ ഭാവി ഇരുണ്ടതും നിർഭാഗ്യം നിറഞ്ഞതുമാണെന്നു് അയാളപ്പോൾ ഓർക്കുകയായിരുന്നു.

എന്തുകൊണ്ടങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു എന്നതിനു് അയാളുടെ കൈയിൽ കാരണമൊന്നുമില്ല. അശുഭാപ്തിവിശ്വാസിയായ ഒരാൾക്കു മറിച്ചു ചിന്തിക്കാൻ കഴിയുകയില്ലല്ലോ?

"അഭിനന്ദനങ്ങൾ. ഞാൻ നമ്പർ കുറിച്ചെടുത്തിരുന്നതിനാൽ നേരത്തേ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു."

നിശ്ശബ്ദയായിരുന്ന ആ പെൺകുട്ടി അപ്പോൾ വാചാലയായതുപോലെ തോന്നി. അയാൾ മുഖമുയർത്തി

അവളുടെ കണ്ണുകളുടെ അഗാധതയിലേക്കു നോക്കി. മധുരമായ ഹൃദയഭാവങ്ങൾ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ എന്താണ് ഒളിപ്പിച്ചു വച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

"എന്നോടു പ്രദർശിപ്പിച്ച മനോഭാവത്തിനു നന്ദി."

അവളുടെ തുടുത്ത കവിൾത്തടങ്ങളിൽ ദൃഷ്ടിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണു പറഞ്ഞതു്.

"തേനൂറുന്ന വാക്കുകൾക്കുവേണ്ടി ഞാൻ കാത്തുകെട്ടി നില്ക്കാറില്ല. അത്തരം പൊള്ളയായ പ്രശംസയ്ക്കുവേണ്ടി ഒന്നും ചെയ്യാറുമില്ല."

"സുഷമ എന്നുമുതലാണു്, സംസാരിക്കാൻ പഠിച്ചതു്?"

"സംസാരിക്കേണ്ട സമയത്തു പണ്ടും ഞാൻ സംസാരിച്ചിരുന്നു."

താൻ ജയിച്ചു എന്ന ഭാവത്തിൽ അവൾ പുഞ്ചിരിച്ചു.

കൂടുതൽ ഒന്നും പറയാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. അവൾ തന്നെ കീഴടക്കിയിരിക്കുന്നുവെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി.

"ഞാൻ മെഡിസിനു് അപ്ലൈ ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. വിജയനും അപ്ലൈ ചെയ്യുന്നില്ലേ?"

"ഇല്ല സുഷമേ."

അല്പനേരത്തെ മൗനത്തിനുശേഷം അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

"ഊം? എന്താ അഡ്മിഷൻ കിട്ടില്ലേ?"

"കിട്ടിയാൽത്തന്നെയും അതിനുള്ള പരിതഃസ്ഥിതികളില്ല. ഞാനും എന്റെ അമ്മയും ജീവിക്കുന്ന ലോകം വളരെ ഇട്ടുങ്ങിയതും ചെറിയതുമാണു്."

"ഓ, സാരമില്ലാന്നും. അതൊക്കെ അങ്ങനെ കഴിയും. യൂ പ്ലീസ് ബെററർ അപ്പൈ ഫോർ മെഡിസിൻ."

"ഞാനാലോചിക്കട്ടെ."

"ആലോചിക്കാനൊന്നുമില്ല. ഡോൺട് ബി സൊ സില്ലി. യു ഹാവ് ഏ ബ്രൈറ്റ് ഫ്യൂച്ചർ ബിഫോർ യു."

എന്തിനു്, അവൾ തന്റെ ഭാവി ശ്രുപീകരിക്കുന്നതിൽ അത്രമാത്രം ആഗ്രഹവും ശ്രദ്ധയും പതിപ്പിച്ചു? അന്നു് അവരുടെ ജീവിതങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമായ രണ്ടു മേഖലകളിലേക്കു തിരിഞ്ഞുപോയി. അതിനുശേഷം കണ്ടുമുട്ടുന്നതു് ഇപ്പോഴാണു്. തന്റെ കുഞ്ഞിനേയുമെട്ടുത്തു്, ആ കുഞ്ഞിന്റെ അമ്മയെപ്പോലെ മുന്നിൽ നില്ക്കുന്ന ഡോക്ടരുടെ കണ്ണുകളിലേക്കു് അയാൾ കോളേജ്വിദ്യാർത്ഥിയുടേതായ ആ പഴയ നോട്ടം നോക്കി.

വർഷങ്ങളുടെ നികത്താനാവാത്ത വിടവു ചാടിക്കടന്നുവന്ന നിശ്ശബ്ദയായ ആ പെൺകുട്ടിയെപ്പോലെ, സുഷമ തലതാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു പതുക്കെ നടന്നു...

പൂർത്തീകരിക്കപ്പെടാത്ത അഭിലാഷങ്ങളുടെ നിശ്ശബ്ദവേദന സ്ഫുരിക്കുന്ന അയാളുടെ കണ്ണുകൾക്കു മുൻപിൽ നില്ക്കാനുള്ള കഴിവു് ആ ലേഡീഡോക്ടക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല!

ഫീനോൾ തളിച്ചു നിലം തുത്തുകൊണ്ടു സഫീപ്പർ വന്നപ്പോഴാണു്, അയാൾ ചിന്തയിൽനിന്നുണർന്നതു്.

നാലുമണിമുതൽ ആറുമണിവരെയാണു് ആസ്പത്രിയിൽ ചെന്നു രോഗികളെ കാണുവാനുള്ള സമയം. എന്നും ഓറഞ്ചും മുന്തിരിപ്പഴവുമായി ഭാര്യയേയും മകനേയും കാണുവാൻ അയാൾ മകളേയുംകൊണ്ടു പോകാറുണ്ടു്.

സുമ അധികം സംസാരിക്കാറില്ല. സ്റ്റിച്ചിങ്ങ് അഴി

ക്കുന്നതുവരെ അധികം സംസാരിക്കാതിരിക്കാനും ശരീര മിളകാതിരിക്കാനും ഡോക്ടരുടെ പ്രത്യേക നിർദ്ദേശമുണ്ടാ യിരുന്നു. അവൾ സംസാരിക്കാത്തതിൽ അയാൾക്കു വി ഷമമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

അയാളുടെ ഭാര്യയുടെ കട്ടിലിൽ വന്നിരുന്നു സുഷമ തമാശകൾ പറയും; പൊട്ടിച്ചിരിക്കും. കൊച്ചുമകനെ കൊണ്ടുവന്നു് അവരുടെ മുൻപിൽവെച്ചു കളിപ്പിക്കും. അവനു കളിക്കോപ്പുകൾപോലും അവർ വാങ്ങിച്ചുകൂട്ടി യിരുന്നു. അയാളുടെ മകനെയെടുത്തു് ഒരമ്മയുടെ വാത്സ ല്യത്തോടും സ്നേഹഭാവത്തോടുംകൂടി സുഷമ ഉമ്മവയ്ക്കു ന്നതു കാണുമ്പോൾ അയാൾക്കു് എന്തുകൊണ്ടോ വേദന തോന്നാറുണ്ടു്! അപ്പോൾ അയാൾ എഴുന്നേറ്റുപോയി ആസ്പത്രിയുടെ മുറ്റത്തെ ഇരുണ്ട നിഴലുകളിൽ ചെന്നി രിക്കും. കാൽമുട്ടുകളിൽ മുഖമമർത്തി അയാൾ നിശ്ശബ്ദനാ യിരുന്നു നഷ്ടപ്പെട്ട നല്ല ദിവസങ്ങളെക്കുറിച്ചോർത്തു.

അന്നു് അയാൾ കടന്നുചെന്നപ്പോൾ സുമയുടെ കട്ടിലിന്നരികിൽ ഒരു കസേരയിൽ ഡോക്ടർ സുഷമ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. സുഷമയുടെ വലത്തേക്കൈയി ന്മേൽനിന്നു സുമയുടെ ഇടത്തേക്കൈയിന്മേൽ ബാന്റേജി ന്നടിയിൽ ഒരു ചുകന്ന റബ്ബർട്യൂബ് ഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. വിളറിവെളുത്ത സുമയുടെ ശരീരത്തിലേക്കു് അവർ സ്വന്തം ജീവരക്തം സംഭാവനചെയ്യുകയായിരുന്നു!...

"സുഷമേ..."

സ്വന്തം കാലുകളും ശരീരവും തളരുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു തോന്നി.

അയാൾ നേരെ ആസ്പത്രിയുടെ മണൽമുറ്റത്തിലൂടെ ചൂളമരങ്ങളുടെ നിഴലിലേക്കു നടന്നു. ആ ചൂളമരങ്ങൾ അയാൾ പഠിച്ച കോളേജിനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കാറുണ്ടു്.

തണുത്ത കാറ്റു കൊണ്ട് അല്പനേരം അവിടെയിരുന്നപ്പോൾ ആശ്വാസം തോന്നി. ആത്മാർത്ഥതയും സ്നേഹത്തിനും ഒരു പര്യായമായ അവളെ അയാൾ ആദ്യം സംശയിച്ചു! സ്വന്തം മനസ്സിലിരിക്കുന്ന അവളുടെ ചിത്രത്തിന്മേൽ അയാൾതന്നെയാണ്, കരിപുരട്ടിയത്. എത്ര കഴുകിയാലും ഇനി ആ ചിത്രം തെളിയുകയില്ല... പിന്നിൽനിന്ന്, ചെരിപ്പിന്നടിയിൽ മണൽ ഞെരിയുന്ന ശബ്ദം കേട്ടപ്പോഴാണ്, തിരിഞ്ഞുനോക്കിയത്. അയാൾക്കു ശബ്ദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

"എന്താ തനിച്ചിരുന്നു സ്വപ്നം കാണുന്നത്?"

"എന്റെ സ്വപ്നങ്ങളുടെ കാലഘട്ടം ആ കോളേജിന്റെ മതിൽക്കെട്ടിനുള്ളിൽ അവസാനിച്ചു. ഇനിയൊരിക്കലും അതെനിക്കു വീണ്ടുകിട്ടുകയില്ല."

"ഓ, പഴയ സാഹിത്യകാരൻ മരിച്ചിട്ടില്ല."

"സുഷമയ്ക്കു തെറ്റുപറ്റി. അയാളും മരിച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, അതിനുമുമ്പുതന്നെ അയാൾ ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ അനുരാഗത്തിന്റെ ഇളംകഴുത്തിൽ കത്തിവെച്ചു. സ്നേഹസാന്ദ്രമായിരുന്ന അവളുടെ ഹൃദയത്തെ നിഷ്ക്കരുണം മുറിപ്പെടുത്തി. എന്നിട്ടും അവൾ അയാളുടെ ഭാര്യയ്ക്ക്..."

വികാരപാരവശ്യത്തോടെ അയാൾ സംസാരിച്ചപ്പോൾ സുഷമയുടെ കവിൾത്തടങ്ങൾ നനയുകയായിരുന്നു. അവൾ മറക്കാൻ ശ്രമിച്ച ലോകത്തിലേക്ക് അവളുടെ ചേതന പറന്നുപോയി...

"സുഷമേ, നീയൊരു ഡോക്ടറാകേണ്ടവളാണ്. വേദനകളുടെ ലോകത്തിൽ ഈ മധുരസംഗീതം ഒഴിച്ചുകൂടാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്." അവൾ ഒന്നും ശബ്ദിക്കാതെ

നിന്നതേയുള്ളൂ. അയാൾ പതുക്കെ അവളുടെ അരികിലേക്കു നടന്നു. അവളുടെ കൈകളിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട്, നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളിലേക്കും നനവാന്ന മുഖത്തേക്കും നോക്കി. ഇരുട്ടുവീണ അന്തരീക്ഷത്തിൽ അവളുടെ മുഖം തെളിഞ്ഞുകണ്ടില്ല. പക്ഷേ, സുഷമ അയാളുടെ മാറിടത്തിൽ തല ചായ്ച്ചപ്പോൾ, വികാരതരളിതയായ അവളെ അയാൾ ഒരാലിംഗനത്തിൽ ഒതുക്കിനിറുത്തി. ഒന്നിച്ചുചേരാൻ വെമ്പിയിരുന്ന രണ്ടാത്മാവുകൾ പരസ്പരം ചൂട്ട പകന്നു! ചുവന്നുതുടുത്ത അവളുടെ കവിൾത്തടങ്ങളിൽ അയാളുടെ ചൂടുള്ള രണ്ടു കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ അടന്നുവീണു...

ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം,

വെയിൽ മങ്ങിയ ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ അയാൾ ഭാര്യയോടും കുട്ടികളോടുംകൂടി കാറിൽ കയറുവാൻ തയ്യാറായിനിന്നു. കൊച്ചുമകനെ എടുത്തുകൊണ്ടു ഡോക്ടർ സുഷമ അവരെ അനുഗമിച്ചു. വികൃതിയായ മകൻ കൊച്ചുവിരലുകൾകൊണ്ടു് അവരുടെ മുഖത്തും കണ്ണുകളിലും തടവി. അവർ അവനെ തുരുതുരെ ഉമ്മവച്ചു.

"എന്നെ രക്ഷിച്ചതു നിങ്ങളാണു്. ഞാൻ വീണ്ടും കാണാൻ വരാം."

സുമ ഡോക്ടരോടു യാത്രപറഞ്ഞു. ഭാര്യയും മകളും കാറിന്റെ വാതിൽ തുറന്നു് അകത്തുകയറി. മകനെ സുഷമയുടെ കൈയിൽനിന്നും വാങ്ങിക്കുവാൻ അയാൾ സങ്കോചത്തോടെ അടുത്തുചെന്നു. നിമിഷങ്ങളോളം സ്നേഹത്തിന്റെ പ്രകാശവും വേദനയും സ്ഫുരിക്കുന്ന കണ്ണുകൾ തമ്മിലുരുമ്മിനിന്നു.

മകനെ അയാൾ ഭാര്യയുടെ കൈയിൽ കൊടുത്തു.

കാറിന്റെ മുൻവശത്തെ ഡോർ തുറന്നു കയറാൻ ഭാവിക്കുമ്പോൾ അയാൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

കോളേജിൽവച്ചേറ്റവും ശിശ്രൂഷയായിരുന്ന ആ പെൺകുട്ടി പോർട്ടിക്കോവിൽ ഇമവെട്ടാത്ത മിഴികളുമായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. സുഷമേ, നീ എന്റെ വെളിച്ചമാണു്. മറ്റെല്ലാം വെറും നിഴല്പകൾ മാത്രം. ഇന്നു് ഞാൻ വെളിച്ചമില്ലാത്തൊരു ലോകത്തിൽ നിഴല്പകളോടൊത്തു ജീവിക്കുന്നു...

അയാളുടെ നൊമ്പരപ്പെടുന്ന ഹൃദയത്തിന്റെ സന്ദേശം അവളറിഞ്ഞുകാണുമോ ആവോ! കാർ നീങ്ങിയപ്പോൾ, അവളുടെ കൺപീലികളിൽ അടർന്നുവീഴാത്ത രണ്ടു കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ മിന്നുങ്ങിത്തുടിക്കുകയായിരുന്നു.

പുകച്ചുരുളുകൾ

കട്ടിക്കൂടിയ പുകച്ചുരുളുകൾ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കുയ
ർന്നു. അവയ്ക്കിടയിൽക്കൂടി തീനാളങ്ങൾ പുറത്തേക്കു വന്നു.
ഒരു ചിത കത്തിയമരുകയാണു്...

തെക്കേമുറിയുടെ ജാലകപ്പഴുതിലൂടെ കദനത്തിന്റെ
രണ്ടു കണ്ണുകൾ അവിടേക്കു പറന്നുചെന്നു. ആ കണ്ണുക
ളിൽ നനവുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിലെ നീരുറവു വറ്റിക്കു
ഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. തികച്ചും നിവ്വികാരനായി സുകു
മാരൻനായർ ആ ജനലഴികൾ പിടിച്ചു തരിച്ചു നിന്നു...

തന്റെ ഭാവ്യയുടെ ചിതയാണു്, അകലെ കത്തിയമ
രുന്നതു്!

"കുറെ ചിരട്ടകൂടി കൊണ്ടുവരൂ. നെഞ്ചു കത്താൻ
പ്രയാസം കാണും. മുഴുവൻ നീരുവെള്ളമല്ലേ?"

കരപ്രമാണികളിലാരോനിർദ്ദേശിച്ചു.

ദേവകിയുടെ മാറിടത്തിലേക്കു് തീനാളങ്ങളുടെ നാ
വുകൾ പാമ്പുകളെപ്പോലെ ഇഴഞ്ഞുകയറുകയാവും!

അതോത്തപ്പോൾ സുകുമാരൻനായക്കു് ഹൃദയത്തി
ന്റെ അജ്ഞാതമായ ഒരു കോണിൽ വേദന തോന്നി...

അവൾ ഒരുപിടി ചാരമായി മാറുന്നു!

അതു നോക്കിക്കൊണ്ടു് ഒരബോധാവസ്ഥയിൽ അ
വളുടെ സ്വന്തമായിരുന്ന താൻ നിൽക്കുകയാണു്.

ആ നിവ്വികാരത നീണ്ടുനിന്നില്ല. അയാൾ ആ ജ
നലഴികളിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു്, അടുത്തു കിടന്നി
രുന്ന കട്ടിലിൽ തളന്നിരുന്നുപോയി.

"എന്റെ ആത്മാവിൽ അലിഞ്ഞുചേന്നിരുന്ന

നിന്റെ ജീവാണുക്കളുടെ ചലനം നിലച്ചു. എന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു നിന്റെ പ്രാണന്റെ വേരുകൾ എങ്ങനെ പറിച്ചെടുത്തു?

ആ വേരുകൾ അങ്ങനെ പറിച്ചെടുക്കുക സാദ്ധ്യമാണോ? ഹൃദയത്തിന്റെ അത്യഗാധതകളിൽക്കൂടി ആ വേരുകൾ പാഞ്ഞുചെന്നിട്ടുണ്ട്...''

ഓർത്തപ്പോൾ,

വിളറി വെളുത്ത അയാളുടെ കവിൾത്തടങ്ങളിൽക്കൂടി രണ്ടുതുള്ളി ചൂടുള്ള കണ്ണീർക്കണങ്ങൾ അടർന്നുവീണു.

കരയരുതെന്നു മനഃപൂർവ്വം ഉറച്ചതാണു്.

എന്നിട്ടും...

ദൗർബ്ബല്യം തന്നെ കീഴടക്കി.

''ദേവൂ, നീ എന്നെന്നേക്കുമായി നഷ്ടപ്പെട്ടുപോകുന്നു!...''

അയാൾ പതുക്കെ തലയുയർത്തി തെക്കുവശത്തേക്കു നോക്കി.

പുകച്ചുരുളുകളും, തീനാമ്പുകളും!

അതിൽ അയാളുടെ ദേവകി കത്തിനശിക്കുന്നു...

അവരുടെ മൂത്തമകൻ രാജനാണു്, ആദ്യമായി ചിതയിൽ കൊള്ളിവച്ചതു്.

അവന്റെ കാലുകൾ വിറച്ചു. കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകി...

ഒന്നുമറിയാത്ത ആ കുട്ടി തന്റെ അമ്മയ്ക്കുവേണ്ടി അവസാനത്തെ കടമകൾ നിർവ്വഹിക്കുകയായിരുന്നു. അവന്റെ ഏന്തിയേന്തിയുള്ള കരച്ചിൽ ആ മുറിയിലേക്കു് അലച്ചുവരുന്നതുപോലെ തോന്നി!

പാവം, 'അമ്മ' എന്താണെന്നു് അവനറിഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും അവന്റെ പിഞ്ചുഹൃദയം വിങ്ങിപ്പൊട്ടുന്നു.

ഒരു ബന്ധത്തിന്റെ കെട്ടറപ്പ്!

അമ്മയും മകനും...

യുഗാന്തരങ്ങൾക്കപ്പുറത്തു തുടങ്ങിയതാണ്, ആ ബന്ധം. ഇന്നും സ്ഥലകാലവ്യത്യാസമില്ലാതെ, ഉലച്ചിൽ തട്ടാതെ ആ പാവനബന്ധം തുടർന്നുവരുന്നു.

തളർന്നുവാടിയ തന്റെ കുഞ്ഞോമനകൾ അവരുടെ അമ്മയുടെ ചിതയ്ക്കരികെ നീരണിഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ ഇരിക്കുകയാണ്.

രാജനും, രവിയും.

പതിനാറു വർഷം വളർച്ചയെത്തിയ ദാമ്പത്യവല്ലരിയിൽ രണ്ടു പൂക്കളേ വിരിഞ്ഞുള്ളൂ. ഇന്ന്, ആ വല്ലരിയും വാടി വീണുകഴിഞ്ഞു!

"പാദം കണ്ട് നമസ്കരിച്ചിട്ടേ വെള്ളം കുടിക്കാവൂ മക്കളേ..."

ഏതോ കാരണവരാണ്, പറഞ്ഞതു്.

താമരത്തണ്ടുപോലെ വാടിയ ആ കുട്ടികളെ കണ്ടാൽ ആർക്കും ദയ തോന്നും.

ഇന്നുമുതൽ അമ്മയില്ലാത്ത കുഞ്ഞുങ്ങളാണവർ.

അല്ലെങ്കിൽ, അതിനു മുൻപും അമ്മയുടെ പരിലാളനങ്ങൾ അവരറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

"നെഞ്ചു കത്താനെന്താത്ര പ്രയാസം?"

വീണ്ടും ആരോ ചോദിക്കുന്നതു കേട്ട.

"വല്ല മായാമോഹങ്ങളും തീർന്നിട്ടുണ്ടോ? ഒക്കെ അവിടെ തങ്ങിനിൽക്കുവല്ലേ?"

അതു ശരിയാണെന്നു സുകുമാരൻനായർക്കും തോന്നി. നീണ്ട വർഷങ്ങളായി, അവൾ ഒരബോധാവസ്ഥയിലേക്കു വഴുതിവീണിട്ട്. പ്രപഞ്ചം വെളിച്ചത്തിൽ കുളിച്ചു നില്ക്കുമ്പോഴും അവൾ ഇരുട്ടിലായിരുന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ

തെളിനാളങ്ങളെല്ലാം ഒന്നിച്ചാണു കെട്ടുപോയതു്. ചൈതന്യരഹിതവും അന്ധകാരാവൃതവുമായ ഒരു കൊച്ചുലോകത്തിൽ അവളുടെ ചേതന അജ്ഞാതമായ എന്തിനോ വേണ്ടി ദാഹിച്ചു ദാഹിച്ചു മരിച്ചു.

എന്തേ ഇങ്ങനെ വരാൻ?

"ആ നെഞ്ചു കത്തിക്കരുതേ..."

സുകുമാരൻനായക്കു് അങ്ങനെ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു പറയാൻ തോന്നി. പക്ഷേ, ശബ്ദം തൊണ്ടയിൽ തങ്ങിനിന്നതേയുള്ളൂ.

ആ മാറിടം അയാളുടേതായിരുന്നു. അതിനകത്തു സ്പന്ദിച്ചിരുന്ന ഹൃദയത്തിൽ അയാളാണു നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നതു്. മറ്റൊരാളുടെ നിഴൽപോലും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

തന്നെക്കുറിച്ചുള്ള സ്വപ്നങ്ങളും സങ്കല്പങ്ങളുമല്ലാതെ അവളുടെ മനസ്സിൽ ഒന്നുമില്ലായിരുന്നു...

ആ മാറിടത്തിൽ തലചായ്ച്ചുകൊണ്ടാണു്, അയാൾ ആത്മാവിന്റെ ആനശ്വരമായ സംഗീതം ശ്രവിച്ചതു്. ആ നെഞ്ചിൽ തലചായ്ച്ചുകൊണ്ടാണു്, അയാൾ അന്നുവരെ തനിക്കു് അജ്ഞാതമായിരുന്ന പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ രഹസ്യമണ്ഡലങ്ങളിലേക്കു് ഊളിയിട്ടു പോയതു്. എന്നിട്ടു്... എന്നിട്ടിപ്പോൾ അതു കത്തിച്ചുകളയുകയോ? ആ ചിന്ത മുള്ളുകൾ നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ തുളഞ്ഞുകയറുന്ന മുള്ളുകൾ.

കരിഞ്ഞ മനുഷ്യമാംസത്തിന്റെ ഗന്ധം ആ ചിതയിൽനിന്നുയർന്നു. തെക്കേ വളപ്പു നിറച്ചും പുകയാണു്...

ഒന്നും വ്യക്തമല്ല.

സുകുമാരൻനായർ വേദനയോടെ അവിടേക്കു കണ്ണുകൾ പായിച്ചു.

ആ പുകച്ചുരുളുകൾക്കിടയിലൂടെ ഒരു മനുഷ്യരൂപം എഴുന്നേറ്റു വരുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി.

ആ മനുഷ്യന്റെ കണ്ണുകൾ വിടർന്നു...

"അതെ. അവൾതന്നെ. ദേവകി!"

പതിനാറുവർഷങ്ങൾക്കപ്പുറത്താണു്...

മിലിട്ടറിയിൽ ഒരുദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്ന സുകുമാരൻനായർ ഓണക്കാലത്തു് ലീവിനു നാട്ടിൽ വന്നു.

കാലത്തു്, ഒരു സിഗറ്റും പുകച്ചു്, മുളയഴികൾ കൊണ്ടു കെട്ടിയ പടിയിന്മേൽ അയാളിരിക്കുകയായിരുന്നു. വെറുതെ അങ്ങനെ ഇരുന്ന എന്നുമാത്രം.

നടപ്പാതയല്ലേ? കണ്ടു മറക്കാത്ത ചില മുഖങ്ങൾ വളരെ ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം കാണുന്നതു് സുഖകരമായ ഒരനുഭവമാണു്.

"ആരു്, സുകുമാരനോ?"

"എന്നു വന്നു?"

"എത്ര ദിവസത്തെ ലീവുണ്ടു്?"

"ഇത്തവണ കല്യാണം കഴിച്ചേ പോകുള്ളു. അല്ലേ?"

അങ്ങനെ നാട്ടുകാരിൽ പലരും ചോദിക്കാതിരുന്നില്ല. അവരോടു് ഓരോരുത്തരോടും അയാൾ സ്വതസ്സിദ്ധമായ പുഞ്ചിരിയോടെ സംസാരിച്ചു. താൻ വീണ്ടും നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയിരിക്കുന്നു എന്ന ബോധമാണു്, അപ്പോൾ അയാളിൽ മുറ്റിനിന്നിരുന്നതു്. ആ ബോധം ഹൃദയത്തിൽ ചില പുതിയ അനുഭൂതികളെ ഉണർത്തിവിടുകയായിരുന്നു. സുഖകരമായ ചിന്തകളെ താലോലിച്ചുകൊണ്ടു് അയാളിരുന്നു. വളരെ ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം മേച്ചിൽപ്പുറത്തേക്കു് അഴിച്ചുവിട്ട ഒരു പശുവിനെപ്പോ

ലെയായിരുന്നു, മനസ്സു്! ഉണർന്നുവരുന്ന പ്രഭാതത്തിന്റെ ശാന്തതയും കുളുമ്മയും അയാൾക്കു് ഉന്മേഷം നല്കി.

അപ്പോഴാണു്—

അവൾ അകലെനിന്നും നടന്നുവരുന്നതു്. കോടി മുണ്ടിന്റെ 'കരകരശബ്ദം' അടുത്തടുത്തു വരുമ്പോൾ അയാൾ അവളെ നോക്കിക്കാണുകയായിരുന്നു...

കരിനീലക്കുട്ടെഴുതിയ കണ്ണുകൾ. ചന്ദനക്കുറിയിട്ട നെറ്റിത്തടം. ആ ചന്ദനത്തിന്റെ കുളുമ്മയിൽ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന അളകങ്ങൾ. പുറകിൽ തുമ്പു കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന ഈറൻമുടിയിൽ, തലേദിവസം അമ്പലത്തിൽ ചാത്തിയ മാലയിലെ പൂക്കൾ ചൂടിയിരുന്നു. അവളുടെ ചുവന്നുതുടുത്ത കവിളുകളിൽ ചെങ്കതിരുകൾ ഒളിച്ചുകളിക്കുന്നതയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചു. ആ പെൺകുട്ടിയുടെ മദഭരിതമായ കണ്ണോറുകൾ അയാളുടെ ഹൃദയത്തെ വികാരതരളിതമാക്കി.

"ഞാൻ ഈ കുട്ടിയെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു..." അയാൾ തന്നോടുതന്നെ പറഞ്ഞു. വീണ്ടും ഒരു സിഗറ്റു കൊളുത്തി വീട്ടിലേക്കു പോകുമ്പോൾ അയാൾ പതുക്കെ പാടി:

"നിന്നു ലളിതേ, നീയെന്നുന്നിൽ
നിർവൃതിതൻ പൊൻകതിർപോലെ!..."

ദിവസങ്ങൾ ആവർത്തിക്കപ്പെട്ടു.

മുകുതയുടെ തിരമാലകളിൽക്കൂടി ചാഞ്ചാടി ചാഞ്ചാടി രണ്ടു ഹൃദയങ്ങളടുത്തു...

ആ പടിക്കലെത്തുമ്പോൾ അജ്ഞാതമായ എന്തോ കാരണത്താൽ ഹൃദയം വേഗത്തിൽ മിടിക്കുന്നു. അവളറിയാതെതന്നെ കണ്ണുകൾ ആരേയോ കാണാൻവേണ്ടി ഉഴറി. എണ്ണമറ്റമുള്ള കവിൾത്തടങ്ങളിൽ ചെമ്പകപ്പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു...

സുകുമാരൻനായരെ അവിടെ കണ്ടാൽ ദേവകി ഒരു ലജ്ജാസ്മേരത്തോടെ തലതാഴ്ത്തുമായിരുന്നു...

രണ്ടടി നടന്നു വീണ്ടും തിരിഞ്ഞുനോക്കുമ്പോൾ അവളുടെ കണ്ണുകളെ വാചാലമായ രണ്ടു കണ്ണുകൾ കൊളുത്തിപ്പിടിച്ചു!

അതോടൊപ്പം രണ്ടു ഹൃദയങ്ങളും പരസ്പരം കൊളുത്തിപ്പിടിക്കുകയും വലിഞ്ഞുമുറുകുകയുമായിരുന്നു.

അവളുടെ തളിർച്ചുണ്ടുകളിൽ വിരിയുന്ന മുഗ്ധമന്ദഹാസത്തിൽ തന്റെ കരളലിഞ്ഞുപോകുന്നതു് സുകുമാരൻനായരറിഞ്ഞില്ല!...

"ഇന്നെന്തേ നേരംവൈകിയതു്?"

ഒരുദിവസം സുകുമാരൻനായർ ചോദിച്ചു. പലതും പറയാനുള്ളതിന്റെ തുടക്കമായിരുന്നു, അതു്.

"ഞാൻ... ഞാൻ ചെന്നപ്പോഴേക്കും കാലത്തെ പൂജയ്ക്കു നട അടച്ചു."

അതു പറഞ്ഞുതീർത്തപ്പോൾ വലിയൊരാശ്വാസം തോന്നി. വാക്കുകൾ പുറത്തേക്കു വരുമെന്നു വിചാരിച്ചതല്ല.

അയാൾ ഒന്നു മന്ദഹസിച്ചതേയുള്ളു.

"ഭജിച്ചു ഭജിച്ചു കൃഷ്ണനു പതിനാറായിരത്തി ഒമ്പതാകുമോ?"

അതിന്റെ അർത്ഥം അവൾക്കു മനസ്സിലായി.

ദേവകിയുടെ മുഖം കുനിഞ്ഞു. ആ കണ്ണുകളിൽ നാണം തുളുമ്പിനിന്നു....

വീട്ടുകാർ എതിർത്തു. നാട്ടുകാർ പിറുപിറുത്തു. എന്നിട്ടും അവരുറച്ചുനിന്നു.

"ഞാൻ ദേവുവിനെത്തന്നെ വിവാഹംചെയ്യും."

"എനിക്കു മറ്റൊരാളെ വേണ്ട..."

അതു് അബലയായ ഒരു പെണ്ണിന്റെ ശബ്ദമായിരുന്നില്ല. സ്നേഹിക്കാനും സ്നേഹിക്കപ്പെടുവാനും വെമ്പൽകൊള്ളുന്ന ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ ശബ്ദമായിരുന്നു.

ആ ശബ്ദം മുഴക്കത്തോടുകൂടി പ്രതിധ്വനിച്ചു.

അവർ വിവാഹിതരായി...

ദേവകിയും, സുകുമാരൻനായരും.

പൂനിലാവു് പരന്നൊഴുകുമ്പോൾ, തണുത്ത കാറ്റു വീശുമ്പോൾ, ശോണിമയാർന്ന അവളുടെ അധരങ്ങളിലും തുടുത്ത കവിളുകളിലും സ്നേഹത്തിന്റെ ചൂട പകർന്നുകൊണ്ടു് അയാൾ വിളിച്ചു:

"എന്റെ ഓമനേ..."

ദേവകി, "നാഥാ" എന്നയാളെ വിളിച്ചില്ല. അയാളതു പ്രതീക്ഷിച്ചതുമില്ല. നാണം നിഴൽവിരിച്ച അവളുടെ കണ്ണുകൾ കൂമ്പുകയായിരുന്നു; സന്ധ്യാസമയത്തു് താമരപ്പൂക്കൾ കൂമ്പുന്നതുപോലെ!

അപ്പോൾ അയാൾ...

ലീവ് തീർന്നതു് എത്ര വേഗത്തിലാണു്!

അജ്ഞാതമായ ഒരു ശക്തി തന്നെ ആ നാട്ടിൻപുറത്തേക്കു പിടിച്ചുവലിക്കുന്നതുപോലെ സുകുമാരൻനായർക്കു തോന്നി.

എങ്കിലും അയാൾ പുറപ്പെട്ടു.

ധൃതിയിൽ അയാൾ പടിയുടെ ഒതുക്കുകല്ലുകൾ ചവിട്ടിക്കയറുമ്പോഴും അകത്തുനിന്നും തേങ്ങലുകൾ കേൾക്കാമായിരുന്നു!

"പാവം, പെണ്ണു്..."

സുകുമാരൻനായർ അവളെക്കുറിച്ചു് അങ്ങനെയാണു്, ഓർത്തതു്.

* * *

രാഗേട്ടനെ അവൾ കാണുമെന്നു വിചാരിച്ചതല്ല. പക്ഷേ, കണ്ടുമുട്ടി.

"എന്താ ദേവു, സുഖംതന്നെയല്ലേ?"

ചിലമ്പിച്ച ആ ശബ്ദത്തിനു് കണ്ണുനീരിന്റെ നനവില്ലേ? ആ ചോദ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം:

"എനിക്കെന്നും ദുഃഖമാണെങ്കിലും നിനക്കു് സുഖമാകട്ടെ!" എന്നല്ലേ?

ആ ധാരണ അവളുടെ ഉപബോധമനസ്സിലേക്കു് ആഞ്ഞിറങ്ങി.

അവൾ രാഗേട്ടനെ വേദനിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. അയാളെ ഒരു സഹോദരനായിട്ടുമാത്രമേ കരുതിയിരുന്നുള്ളൂ. അമ്മാവന്റെ മകനെ പിന്നെ ആരായിട്ടാണു്, കരുതുക?

പക്ഷേ—

അന്നു് അവളുടെ വിവാഹത്തിനു മുൻപു് അമ്മയാണു് ആ ധാരണ തിരുത്താൻ ശ്രമിച്ചതു്.

"രാഘവനു നിന്നെ ഇഷ്ടാണു്. ഞങ്ങൾക്കും അതു സമ്മതാണു്. നാളെ ദിവസം നിശ്ചയിക്കാം."

അവൾ ഞെട്ടിപ്പോയി. വൈദ്യുതാഘാതമേറ്റതുപോലെ ശരീരം തരിച്ചുപോയി. എങ്കിലും പതറാതെതന്നെ അവൾ പറഞ്ഞു:

"എനിക്കു് മറ്റൊരാളെ വേണ്ട..."

സുകുമാരൻനായരെപ്പറ്റിയാണു്, അങ്ങനെ പറഞ്ഞതു്.

"അയാൾക്കു തറവാട്ടുണ്ടോ? പണമുണ്ടോ? ആഭിജാത്യമുണ്ടോ?..."

അമ്മയുടെ പ്രസംഗം നീണ്ടുപോയി.

"ഞാൻ തറവാടിനെയല്ല, ആ മനുഷ്യനെയാണു്, സ്വീകരിക്കുന്നതു്."

അതു പറഞ്ഞു് അവൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ നടന്നുപോയി...

കല്യാണത്തിനു രാഗേട്ടൻ വന്നിരുന്നോ എന്നു് അവൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. വന്നിരിക്കയില്ല. എങ്ങനെ വരാനാണു്? പക്ഷേ, അതിനുശേഷം അന്നാദ്യമായിട്ടാണു്, കണ്ടതു്.

അപ്പോൾ—

"എനിക്കെന്നും ദുഃഖമാണു്."

എന്നല്ലേ സൂചിപ്പിച്ചതു്? അശ്രദ്ധമായ ആ വേഷവും കരിനിഴൽവീണ മുഖവും ഹൃദയത്തിൽ ഒളിപ്പിച്ചുവച്ചിട്ടുള്ള വേദനയുടെ കഥ പറയുന്നതായി അവൾക്കു തോന്നി.

താൻ മനഃപൂർവ്വം രാഗേട്ടനെ വേദനിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.

എങ്കിലും രാഗേട്ടൻ...

ദേവകിക്കു സഹതാപം തോന്നി.

ഒരാത്മാവു് മുറിവേറ്റു പിടയുകയാണു്. ആ മനുഷ്യന്റെ ചിന്താമണ്ഡലത്തിൽ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റു് ഉണർന്നു വീശുന്നു. അതിനെ പിടിച്ചുകെട്ടുക എളുപ്പമല്ല.

പക്ഷേ, ആരാണു് ആ ആത്മാവിനെ നിഷ്ഠുരണം മുറിവേൽപ്പിച്ചതു്? ആരാണു് ആ കൊടുങ്കാറ്റിനെ അഴിച്ചുവിട്ടതു്?

ആരാണു്? ആരാണു്?...

ഹൃദയത്തിൽ ചോദ്യങ്ങൾ ശബ്ദമുണ്ടാക്കി.

"ഞാനല്ല... ഞാനല്ല..."

എന്നു് അവൾക്കു് ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപറയാൻ തോന്നി.

അപ്പോഴൊക്കെ അബോധമനസ്സു് മന്ത്രിക്കുകയായിരുന്നു:

"നീയാണു് ആ മനുഷ്യനെ നശിപ്പിച്ചതു്. നീയാണു്, അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ കൊട്ടങ്കാറിന്റെ വിത്തുകൾ വിതച്ചതു്!

"നീ വിവാഹമണ്ഡപത്തിലേക്കു തുടുത്ത കാലടികൾവച്ചു നടന്നുപോയതു് ആ മനുഷ്യന്റെ പിടയുന്ന നെഞ്ചിൽക്കൂടിയായിരുന്നു. നീ നിന്റെ കൈകൾ ചുവപ്പിച്ചതു മൈലാഞ്ചികൊണ്ടല്ല, അയാളുടെ ഹൃദയരക്തംകൊണ്ടാണു്..."

അടുത്ത ലീവിനു സുകുമാരൻനായർ വന്നപ്പോൾ ഒരു കുഞ്ഞിനേയുംകൊണ്ടാണു്, ദേവകി പടിക്കലേക്കു ചെന്നതു്.

"ച്ചാ... ച്ചാ..."

രാജൻ ചെഞ്ചുണ്ടുകൾ കാട്ടിച്ചിരിച്ചപ്പോൾ, സുകുമാരൻനായർ അവാച്യമായ ഒരാനന്ദനിർവൃതിയിൽ നീന്തിത്തുടിക്കുകയായിരുന്നു.

"പിന്നെ എനിക്കു വല്ലാത്ത ക്ഷീണമാണു്. എപ്പോഴും ഒരു തളർച്ച. ഭക്ഷണം ഒന്നും കഴിക്കുന്നില്ല... സുഖക്കേടല്ലെന്നാണു്, അമ്മ പറയുന്നതു്..."

മാസങ്ങൾക്കുമുൻപു് ദേവകി എഴുതിയ കത്തിലെ വരികൾ അയാളോർത്തുപോയി.

അപ്പോഴും സുകുമാരൻനായർ വിചാരിച്ചു:

"പാവം, പെണ്ണു്..."

സുകുമാരൻനായർ തന്റെ മകനെ തുരുതുരെ ചുംബിച്ചു. ഒരച്ഛന്റെ അടങ്ങാത്ത ദാഹം അയാളിൽ കത്തിനില്ക്കുകയായിരുന്നു. അതൊന്നു ശമിച്ചോട്ടെ!

സുഖദമായ ചിന്തകൾ അയവിറക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നിരുന്ന ദേവകിയുടെ കണ്ണുകളിൽ നിലാവുപരന്നു...

രണ്ടു വർഷത്തിനുശേഷം വീണ്ടും അയാൾ നാട്ടിൽ

വന്നപ്പോൾ ദേവകിയുടെ കൈയിൽ രാജനായിരുന്നില്ല; രവിയായിരുന്നു. ആ തവണ ലീവുകഴിഞ്ഞു സുകുമാരൻ നായർ പോകുമ്പോൾ അവൾ കരഞ്ഞില്ല. ചുമതലാബോധവും പാകതയുംവന്ന ഒരമ്മയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു, അവൾ. ആ വളർച്ചയോടൊപ്പം ഉള്ളിൽ ചിരിച്ചുകൊണ്ടാണു്, സുകുമാരൻനായർ പടികടന്നതു്.

* * *

രാഗേട്ടനു പനിയാണെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ദേവകിയൊഴികെ വീട്ടിലുള്ളവരെല്ലാം അയാളെ കാണാൻ പോയി.

"ഞാനെന്തിനു പോകണം?"

അവൾ ആലോചിച്ചു. തന്റെ സാഹചര്യം ആ മനുഷ്യനെ കൂടുതൽ വേദനിപ്പിച്ചെങ്കിലോ? കഴിഞ്ഞുപോയതു പലതും അവളോർത്തുനോക്കി.

വിവാഹം കഴിഞ്ഞു് ആദ്യം കണ്ടപ്പോൾ പറഞ്ഞതു്:

"എനിക്കെന്നും ദുഃഖമാണു്..."

പിന്നേയും പലപ്പോഴും കണ്ടു. പക്ഷേ, അവർ ഒരിക്കലും സംസാരിച്ചില്ല. കാണുമ്പോഴൊക്കെ അജ്ഞാതമായൊരു വേദന ഹൃദയത്തിലേക്കിഴഞ്ഞെത്തും. ആ വേദന ഒരു നീരാളിയെപ്പോലെ ഹൃദയത്തെ മുഴുവൻ ചുറ്റിപ്പിടിക്കും...

അബോധമനസ്സിന്റെ ഉള്ളറയിലിരുന്നു വിമൂകമായൊരു ദുഃഖം വിങ്ങിക്കരയുന്നതായി അവൾക്കു തോന്നി...

രാഗേട്ടൻ അവിവാഹിതനായിത്തന്നെ കഴിയുകയായിരുന്നു. വീട്ടുകാർ വളരെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. പക്ഷേ, അയാൾ കേട്ടതായി നടിച്ചില്ല. നിശ്ശബ്ദമായ ഒരു ലോക

ത്തിലിരുന്ന ദുഃഖാർത്തനായ ആ മനുഷ്യൻ കരയുകയായിരുന്നു. അയാൾ ആരോടും സംസാരിക്കാറില്ല. സ്വന്തം അമ്മയോടുപോലും!

"രാഘവാ, നീ കുളിച്ചോ?"

"ഉം."

"നീ ഊണു കഴിച്ചോ?"

"ഊം. ഉം..."

അങ്ങനെയാണ് അവിടെ സംഭാഷണങ്ങൾ നടക്കാറ്. ഷേവ് ചെയ്യാതെ, കുളിക്കാതെ, പാടത്തും കുന്നിൻചെരുവുകളിലും അലഞ്ഞുനടന്നു് അയാൾ ദിവസങ്ങൾ തള്ളിനീക്കുകയായിരുന്നു.

വിടർന്നുനില്ക്കുന്ന ഒരു പൂവു കണ്ടാൽ, ഭംഗിയുള്ള ഒരു കിളിയെ കണ്ടാൽ അയാൾ കുറേനേരം നോക്കിനില്ക്കും. കൈയെത്താവുന്ന ദൂരത്തിലാണെങ്കിൽ ആ പൂ പറിച്ചു് ഞെരിച്ചെറിയും. കല്ലെടുത്തു് അകലെയിരിക്കുന്ന കിളിയുടെനേർക്കു് ഒരേറുകൊടുക്കും. ദീർഘമായി ഒന്നു നിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു് അയാൾ വീണ്ടും നടക്കും.

സന്ധ്യയായാൽ തിരിച്ചുവന്നു വീട്ടിലെ കയ്യാലമുറിയിൽ ഇരുട്ടിലേക്കു തുറിച്ചുനോക്കി നിശ്ചേഷ്ടനായി ഇരിക്കും.

അപ്പോഴൊക്കെ ആ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകുകയാവും...

ആ യുവാവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ജീവിതം, എണ്ണവറ്റിയിട്ടും കരിന്തിരി കത്തുന്ന ഒരു വിളക്കുപോലെയായിരുന്നു. അയാളിൽനിന്നും ചൈതന്യങ്ങൾ ഒന്നോടെയാണു്, ചോർന്നുപോയതു്. മനസ്സിൽ ഒരു എട്ടുകാലി വലകെട്ടി. ആ വല മാത്രം വിട്ടിട്ടു് എട്ടുകാലി എവിടെയോ പോയി. മനസ്സു് ആ വലയുടെ കണ്ണികളിൽ

കൂട്ടങ്ങിക്കിടന്നു. അവസാനം ആ വല ചുരുട്ടിയെറിയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. മനസ്സിനെ മോചിപ്പിക്കാനും കഴിഞ്ഞില്ല! ഹൃദയത്തിന്റെ സുന്ദരമായ ഭാവങ്ങളേയും വികാരങ്ങളേയും അയാൾ വളരെക്കാലം ഒളിച്ചുവച്ചോമനിച്ചതാണു്. പെട്ടെന്നു് ആ ഹൃദയം തകർന്നു. ചവിട്ടിമെതിക്കപ്പെട്ട എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും, ശരി. അതോടൊപ്പം അയാളുടെ പ്രിയപ്പെട്ടതെല്ലാം കരിഞ്ഞു ചാമ്പലായി. രാഘവന്റെ പ്രപഞ്ചം ഇരുളിന്റെ അഗാധതയിലേക്കാണ്ടുപോയി. വ്യക്തമായ കാരണം കണ്ടെത്താൻ ആക്കും കഴിഞ്ഞില്ല...

നാട്ടുകാർ അയാളെക്കുറിച്ചു സഹതപിക്കുകയും വിമർശിക്കുകയും ചെയ്തു. കുളക്കടവിലും അമ്പലനടയ്ക്കലുമൊക്കെ കുറെക്കാലം അയാൾ ഒരു സംസാരവിഷയമായിരുന്നു.

"ഏതാ ഈ ചെറുപ്പക്കാരൻ?"

"അല്ലാ, നിങ്ങളറിയില്ലേ?... വീട്ടിലെ കാത്ത്യായനിഅമ്മയുടെ മകനാ."

"നല്ലൊരു ചെറുപ്പക്കാരൻ!"

"എന്തേ ഇതിനിങ്ങനെ വന്നതു്?"

"ആരോ കൈവിഷം കൊടുത്തതാന്നാ പറേണു്."

"അനുഭവികൾക്കു യോഗല്യാന്നു്."

"ആ കാത്ത്യായനിയമ്മേടെ വിധി."

"എന്തായാലും ഇതു ചെയ്തോക്കു് ഏഴു ജന്മത്തേക്കുള്ളതു പിടിക്കില്യ..."

ചിലപ്പോൾ ദേവകിയും അത്തരം സംഭാഷണങ്ങൾ കേട്ടു. അപ്പോഴൊക്കെ തന്റെ മനഃസാക്ഷിയുടെ നേർക്കു് ഒരായിരം കൂന്തമുനകൾ നീണ്ടുവരുന്നതായി അവൾക്കു തോന്നി. രാഘവനെക്കുറിച്ചു് ആരെങ്കിലും പറ

യുന്നതു കേട്ടാൽ അവൾ നിശ്ശബ്ദയാകും. വേഗത്തിൽ കുളിച്ചുകയറി നേരെ വീട്ടിലേക്കു നടക്കും. അന്നു് അമ്പലത്തിൽ തൊഴാൻ അവൾ പോവില്ല. വീട്ടിൽ വന്നാലും അന്നെല്ലാവരോടും ദേഷ്യമായിരിക്കും. അമ്മയോടും രവിയോടും രാജനോടുമൊക്കെത്തന്നെ...!

ആയിടയ്ക്കാണു്, ഒരിക്കൽ ദേവകി അവിടെ ചെന്നതു്.

"രാഗേട്ടാ..."

തൊണ്ടയിടറിക്കൊണ്ടു് അവൾ വിളിച്ചു.

"ഊം..."

"എനിക്കു മാപ്പു തരൂ. രാഗേട്ടൻ ഒരു വിവാഹം കഴിച്ചു കാണാൻ എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ടു്..."

"നിനക്കു ഞാൻ മാപ്പുതരേണ്ട ആവശ്യമില്ല. തെറ്റു് എന്റേതാണു്. എന്റേതുമാത്രം."

"രാഗേട്ടനു് എന്നോടു സ്നേഹമില്ലേ?"

'സ്നേഹം' എന്ന വാക്കു് അയാളെ അരിശം കൊള്ളിച്ചു. അർത്ഥശൂന്യമായ ആ വാക്കു് അയാൾ മറക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു...

"നിന്റെ രാഗേട്ടൻ മരിച്ചു ദേവൂ. എന്നെ ഇനിയും വിഷമിപ്പിക്കാതെ പോകൂ. ഉം. പൊയ്ക്കോളൂ..."

ഒരു നിമിഷം അയാൾ നിറുത്തി.

"എന്നെക്കൊണ്ടിവർ വിവാഹമല്ല, ആത്മഹത്യയാണു ചെയ്യിപ്പിക്കുക..."

ദേവകി അതു കേട്ടു ഞെട്ടിപ്പോയി. കൂടുതൽ കേട്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കാൻ അവൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. നനഞ്ഞ കണ്ണുകൾ തുടച്ചുകൊണ്ടു് അവൾ പതുക്കെ നടന്നു...

പിന്നെയൊരിക്കലും കാണരുതെന്നു് തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതാണു്.

പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ—

രാഗേട്ടൻ 'ന്യുമോണിയാ'യുടെ കൈകളിൽ കിടന്നു പിടയുകയാണ്. അയാളുടെ ചേതന നിർജ്ജീവമാവുകയായിരുന്നു. അതു കേട്ടിട്ടും പോകാതിരുന്നാലോ?

താനാണ്, ആ മനുഷ്യനെ നശിപ്പിച്ചതെന്ന് അവൾക്കപ്പോഴും തോന്നി. എന്നാൽ അപ്പോൾത്തന്നെ മറിച്ചും തോന്നാതിരുന്നില്ല.

"ഞാനോ? ഞാനെന്തുചെയ്തു?"

അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരാൾക്കും അവളൊരു ദ്രോഹവും ചെയ്തിട്ടില്ല. പിന്നെ എന്തിനിങ്ങനെ സ്വയം വേദനിക്കുന്നു?

അതിന്റെ കാരണം അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. പനിച്ചുപനിച്ച് അബോധാവസ്ഥയിൽ കിടക്കുമ്പോഴും രാഘവന്റെ ചുണ്ടുകൾ അവ്യക്തമായി മന്ത്രിച്ചു:

"ദേവൂ, നീ...വരില്ലേ? വരില്ലേ? വരി..." അവസാനം, ദേവകി അവിടെപ്പോയി.

ചൂടിക്കട്ടിലിൽ ചേർത്തുവച്ചിരിക്കുന്ന അസ്ഥികൂടം പോലെ കിടന്നിരുന്ന രാഗേട്ടന്റെ ചിത്രം അവളെ അത്യധികം വേദനിപ്പിച്ചു.

പൂഴിച്ചോറുവെച്ച് അച്ഛനുമമ്മയുമായി കളിച്ച കാലം, ആ കട്ടിലിന്നരികിൽനിന്ന് അവളോർത്തുനോക്കി. അന്നൊന്നും അവക്കില്ലായിരുന്ന സങ്കല്പങ്ങൾ പിന്നീടാണുണ്ടായതു്. അതും ഒരാൾക്കു മാത്രം. മറേറയാൾ അതു് അറിഞ്ഞതുമില്ല.

അവിടെയാണു തെറ്റു പറ്റിയതു്.

അവളുടെ അന്നത്തെ കളിത്തോഴനായിരുന്ന രാഗേട്ടൻ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു!

കട്ടിലിൽ കിടക്കുന്ന രാഗേട്ടനെ നോക്കിനിന്ന

ദേവകിയുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകി. സജലങ്ങളായ അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ വേദനതുളുമ്പുന്ന അയാളുടെ കണ്ണുകൾ തറച്ചുനിന്നു. ആ കട്ടിലിൽ ഹതഭാഗ്യനായ ആ മനുഷ്യന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനത്തെ തുള്ളിയും വറ്റി വരളുകയായിരുന്നു.

"ദേവൂ, എന്റെ ദുഃഖങ്ങൾ അവസാനിക്കുകയാണു്..."

നിശ്ശബ്ദമായി ആ കണ്ണുകൾ അങ്ങനെ വിളിച്ചു പറയുന്നതായി അവൾക്കു തോന്നി.

പെട്ടെന്നു് ആ മുഖത്തു് ഒരു പ്രകാശം പരക്കുന്നതു് അവൾ ശ്രദ്ധിച്ചു.

"ദേ...വൂ..."

അയാൾ പെട്ടെന്നു് അവളുടെ കൈപിടിച്ചു ചുംബിച്ചു. ചൂടുള്ള തന്റെ മാറിടത്തിൽ അയാൾ ആ കൈ അമത്തിപ്പിടിച്ചു. അടങ്ങാത്ത ആത്മാവിന്റെ ദാഹം അയാളെ അവസാനത്തെ നിമിഷത്തിൽ ഭ്രാന്തനാക്കി!

"രാഗേട്ടാ..."

നിയന്ത്രണം വിട്ടു് അവൾ വിങ്ങിപ്പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

അവൾ നോക്കിനിൽക്കേ, അവസാനത്തെ തുള്ളിയും വറ്റിയമർന്നു...

ദേവകി നിശ്ചേഷ്ടതയോടെ ആ കട്ടിലിൽ തളർന്നുവീണു...

.....

ആ മരണം അവളെ വല്ലാതെ ഇളക്കിമറിച്ചു. അന്നുവരെ അമത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്നതു പലതും പുറത്തുചാടി. നിയന്ത്രണത്തിന്റെ ചരടുകളെല്ലാം പൊട്ടിപ്പോയി.

അവളുടെ അബോധമനസ്സു് സുബോധമനസ്സിനെ പിന്നിലാക്കി പ്രവർത്തിച്ചു.

പൊട്ടിത്തെറിച്ചു ഒരഗ്നിപർവ്വതത്തിൽനിന്നു പുകയും മണ്ണും ലാവയുമൊക്കെ ഉദ്ഗമിക്കുന്നതുപോലെ, അബോധമനസ്സിൽനിന്നും അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടുകിടന്നിരുന്ന സങ്കല്പങ്ങളും ചിന്തകളും പുറത്തേക്കൊഴുകി...

"എനിക്കെന്നും ദുഃഖമാണ്..."

ആ വാക്കുകൾ അവളുടെ മനോമണ്ഡലത്തിൽ ചൂളമിട്ടു പറന്നു.

ദേവകിയുടെ പ്രജ്ഞ നശിക്കുകയായിരുന്നു...

അവൾ കാരണമില്ലാതെ വീട്ടിലുള്ളവരെയെല്ലാം ഉപദ്രവിച്ചു. തന്റെ മക്കളെക്കൂടി! ആ പിഞ്ചുപൈതങ്ങൾ അമ്മയിൽനിന്നും വേർപെടുത്തപ്പെട്ടു. മുലക്കുപ്പികൾ നുണഞ്ഞുകൊണ്ടു വേലക്കാരത്തികളുടെ കൈകളിൽ അവർ വളർന്നു.

"സുകുമാരൻ വന്നാൽ ഭേദമാകും."

ദേവകിയുടെ അച്ഛനമ്മമാക്കു തോന്നി. എന്നിട്ടാണു്, കമ്പിയടിച്ചതു്. സുകുമാരൻനായർ തന്റെ ഓമനയ്ക്കുവേണ്ടി ഉദ്യോഗം വലിച്ചെറിഞ്ഞുപോന്നു.

അതു് ഒരു തകർച്ചയുടെ തുടക്കമാണെന്നു് അയാളറിഞ്ഞില്ല!...

അയാളെ കാണുന്നതുപോലും ദേവകിക്കു വെറുപ്പായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അയാളുടെ ചുരുണ്ട മുടിയിഴകളിൽ മെല്ലെമെല്ലെ വിരലോടിച്ചു കളിക്കാറുള്ള അവൾ അന്നതു പിഴതെറിയാനാണു, ശ്രമിച്ചതു്. അവളെ ശുശ്രൂഷിക്കാൻ വെമ്പൽകൊണ്ടു ചെന്ന അയാളെ ദേവകി ആട്ടിയോടിച്ചു.

അവൾ അയാളുടെ പഴയ ദേവകിയല്ലായിരുന്നു. ബോധശൂന്യയായ ഒരു ഭ്രാന്തത്തി മാത്രം!

അവൾക്കുവേണ്ടി, അവളുടെ രോഗം മാറുന്നതിനു

വേണ്ടി സുകുമാരൻനായർ ചെയ്യാവുന്നതെല്ലാം ചെയ്തു തീർത്തു.

എന്നിട്ടും...?

"ചങ്ങലയ്ക്കിടണം..."

നായയെ ചങ്ങലയിട്ടു പൂട്ടുന്നതുപോലെ അയാളുടെ ദേവകിയെ...

സുകുമാരൻനായർ വിസമ്മതിച്ചു. പക്ഷേ, അടുക്കളയിലെ പാത്രങ്ങൾ തകർന്നപ്പോൾ, മുറികളുടെ വാതിലുകൾ അടർന്നുവീണപ്പോൾ, ദേവകിയുടെ കൈകളിൽ ഇരുമ്പുചങ്ങല വീണു!

അയാൾ പൊൻവളയും മോതിരവും അണിയിച്ച അതേ കൈകളിൽ...

നീണ്ട പന്ത്രണ്ടു വർഷങ്ങളോളം അവൾ ഇരുമ്പുചങ്ങല കിലുക്കിക്കൊണ്ടു ജീവിച്ചു.

ആ മുറിയിൽ ഏതുസമയവും ഇടവിടാതെയുള്ള സംസാരം കേൾക്കാം.

"നീയാണു് ആ മനുഷ്യനെ കൊന്നതു്. എന്തു നല്ലൊരാളായിരുന്നു! അയാളെ ഭ്രാന്തുപിടിച്ചു നടക്കുമ്പോ നീ സുഖിക്കല്ലേന്നു...?"

പെട്ടെന്നു് ഏന്തിയേന്തിയുള്ള കരച്ചിൽ കേൾക്കാം. വളരെനേരം ആ വിങ്ങലും പൊട്ടലും നീണ്ടുനില്ക്കും. ചിലപ്പോൾ കഥകളിപ്പദങ്ങൾ ഇമ്പമുള്ള രാഗത്തിലും സ്വരത്തിലും അവൾ പാടുന്നതു കേൾക്കാം.

"എനിക്കെന്നും ദുഃഖമാണു്..."

അവൾ ഇടയ്ക്കിടെ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറയും. അപ്പോൾ ചുമരുകൾ പോലും തകർന്നുവീഴുമോ എന്നു തോന്നും. വീണ്ടും മുള ചീന്തുന്നതുപോലെ തേങ്ങിക്കരയും...

വർഷങ്ങൾ കൊഴിഞ്ഞുവീഴുന്നതോടൊപ്പം വേദന

കൾ അവളുടെ രക്തവും വാത്തിക്കളഞ്ഞു. അവൾ ദിനം പ്രതി ശോഷിച്ചും വിളറിവെളുത്തും വരികയായിരുന്നു...

പന്ത്രണ്ടു വർഷങ്ങൾ...

എങ്ങനെ അത്രയുംകാലം കഴിഞ്ഞുവെന്നു് ആർക്കും അറിയില്ല. ആ വീട്ടിൽ ഒരാളെങ്കിലും ചിരിച്ചിട്ടു പന്ത്രണ്ടു വർഷമായിക്കാണും. ജീവൻ നിലനിർത്തുവാൻവേണ്ടി മാത്രമാണു്, അവിടെയുള്ളവർ ഭക്ഷണം കഴിച്ചിരുന്നതു്. ദാഹംകൊണ്ടു തൊണ്ട പൊട്ടാതിരിക്കാൻ മാത്രമാണു്, വെള്ളം കുടിച്ചിരുന്നതു്!

സുകുമാരൻനായർ എന്ന മനുഷ്യനെ നാട്ടുകാർ മറന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു!

"ആ മനുഷ്യന്റെ ഒരു വിധി!"

"വേറെ ആരെങ്കിലുമാണെങ്കിൽ ഇതൊക്കെ ഇട്ടെറിഞ്ഞു് ഓടിപ്പോയി—"

"ആ കൊച്ചുകുട്ടികളെ ഓർക്കണ്ടേ?"

"മുജ്ജന്മസുകൃതാരിക്കും."

കുറച്ചുകാലം നാട്ടുകാർ അങ്ങനെയൊക്കെ പറഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നീടതു് അവർക്കിടയിൽ ഒരു ഭൂതകാലസ്മരണപോലെയാണവശേഷിച്ചതു്.

.....

പെട്ടെന്നാണു്, ശരീരത്തിൽ നീരു വീണതു്. പിന്നീട്ടു് അവൾ സംസാരിക്കാതെയായി. ആരുടേയും മുഖത്തേക്കു തുറിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടു കിടന്ന കിടപ്പിൽ കിടക്കുകയേ ഉള്ളൂ.

ആ വീട്ടിലെ എല്ലാ ശബ്ദങ്ങളും നിലച്ചു. ഒരു ശ്മശാനത്തിന്റെ പേടിപ്പെടുത്തുന്ന നിശ്ശബ്ദത അവിടേക്കു് ഇഴഞ്ഞുകയറി...

അവസാനം, ഇന്നലെ...

"ദേവൂ, ഓമനേ..."

അവളുടെ കിടക്കയിലിരുന്ന സുകുമാരൻനായർ സ്നേഹത്തോടെ വിളിച്ചു. അവൾ പേടിപ്പെടുത്തുന്ന വിധത്തിൽ അയാളുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി കിടന്നതേയുള്ളൂ.

അവളുടെ തലമുടി പറേറ വെട്ടിയിരുന്നു.

അതിൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ചാർത്തിയ മാലയിലെ പൂക്കളില്ലായിരുന്നു!

ആ നെറ്റിയിൽ ചന്ദനക്കുറിയില്ല...

പാറിക്കളിക്കുന്ന ചുരുൾമുടിയില്ല...

ആ ചുണ്ടുകളിൽ പുഞ്ചിരിയുമില്ല...

അവളുടെ സ്നിഗ്ധപക്ഷ്മളങ്ങളായ നേത്രങ്ങളിലെ ഓജസ്സും, പ്രകാശവുമൊക്കെ എന്നേ ചോർന്നുപോയ്ക്കഴിഞ്ഞു!

രാത്രിയുടെ ഏകാന്തതയിൽ ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്യുന്ന ശ്വസിച്ച മാറിടത്തിൽ തടവിക്കൊണ്ടു സുകുമാരൻനായർ ഇരുന്നു. ആ ശ്വാസം നേർത്തുനേർത്തു പോവുകയായിരുന്നു...

രാജനും രവിയും എവിടെയോ തളർന്ന് ഉറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അവളുടെ എല്ലാ വേദനകളും അവസാനിച്ചു...

.....

"ദേവൂ, നീയൊരുപിടി ചാരമായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു..."

സുകുമാരൻനായർ തെക്കുവശത്തേക്കു നോക്കി.

അവിടെ ആരുമില്ലായിരുന്നു.

അവളെ തനിയേ വിട്ട് എല്ലാവരും പോന്നു. എല്ലാവരും! സ്നേഹിച്ചതിന്റെ വേദനയനുഭവിക്കുന്ന ആ ഭർത്താവിന്റെ കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞു.

"അച്ഛാ..."

തേങ്ങിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ട് രവി മുറിയിലേക്കു ചെന്നു.

വാടിത്തളർന്ന തന്റെ മകനെ മാറോടണച്ചു് സുകുമാരൻനായർ വിളിച്ചു:

"മോനേ..."

"അച്ഛാ, അമ്മ ഇനി വരില്ലേ അച്ഛാ?"

"..."

രവിയുടെ തോളിൽക്കൂടി രണ്ടു കണ്ണുനീർച്ചാലുകൾ ഒലിച്ചിറങ്ങി...

തെക്കേ വളപ്പിലെ ചിതയിൽനിന്നും അപ്പോഴും പുകച്ചുരുളുകൾ ഉയരുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

സുകുമാരൻനായർ, അതു വേദനയോടെ, കണ്ണുനീരോടെ നോക്കിനിന്നു...

നീരൊഴുക്കുകൾ

ബസ്സ് പാലത്തിനു മുകളിലൂടെ ശബ്ദമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ട് ഓടുകയായിരുന്നു. പ്രഭാകരൻ അശ്രദ്ധയോടെ പുഴയിലേക്കു നോക്കി.

പുഴ വറ്റി വരണ്ടുകിടക്കുന്നു...

പരന്നുകിടക്കുന്ന മണലിൽ അവിടവിടെ ചില നീരൊഴുക്കുകളുണ്ടായിരുന്നു. ആ ശോഷിച്ച നീർച്ചാലുകളിൽ സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും കുളിക്കുന്നുണ്ട്. വർഷകാലത്താണെങ്കിൽ ആ പുഴ കരകവിഞ്ഞൊഴുകുകയാവും. അപ്പോൾ കാണേണ്ടതാണ്...

വളരെ അകലെനിന്നുതന്നെ കുതിച്ചൊഴുകുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ ഇരമ്പം കേൾക്കാം.

ആദ്യമായി ആ പാലത്തിനുമുകളിലൂടെ പോയതു്? വളരെക്കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപാണു്.

അമ്മയുടെകൂടെ വിദ്യാരംഭത്തിനു തിരുവുള്ളക്കാവിൽ തൊഴാൻ പോയപ്പോഴാണു്. ശാസ്താവു് വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഭണ്ഡാഗാരങ്ങൾ മുന്നിൽ തുറന്നിട്ടമെന്നായിരുന്നു, അന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നതു്. പക്ഷേ, നൂറിഅമ്പതുറുപ്പിക ശമ്പളം വാങ്ങുന്ന ഒരു ക്ലാർക്കായിത്തീർന്നപ്പോൾ ആ വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിത്തറ തകർന്നുവീണു...

അതിനുശേഷം ഒരിക്കൽ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ ആ പാലവും തകർന്നുവീണു. വീണ്ടും പുതിയൊരു പാലം വിദഗ്ധനായ ഒരെഞ്ചിനീയർ അവിടെ നിർമ്മിച്ചു. ആ എഞ്ചിനീയറുടെ നാമം എന്നെന്നും വാഴ്ത്തപ്പെട്ടം.

കാലത്തുമുതൽ വൈകുന്നേരംവരെ രജിസ്റ്ററുകളും

ലെഡ്ജറുകളുമായി തപസ്സുചെയ്യുന്ന ജീവിതത്തിന്റെ അർത്ഥശൂന്യത അപ്പോഴാണു തോന്നിയതു്.

പാലം കഴിഞ്ഞു് ആദ്യത്തെ വളവു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ കണ്ടക്ടറോട്ടു് ബസ്സു് നിർത്താനാവശ്യപ്പെട്ടു, ബസ്സിൽനിന്നിറങ്ങി ചുറ്റുപാടുമൊന്നു കണ്ണോടിച്ചു. പുതിയ മൂന്നുനാലു പീടികകൾ അവിടെ സ്ഥലംപിടിച്ചിരുന്നു.

ഒന്നോ രണ്ടോ വൃക്ഷത്തലപ്പുകളിൽ ചില കൊടികൾ പാറുന്നതും കണ്ടു.

ആ കൊടികൾ അവിടെ പണ്ടു് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനെ ഒരു മാറ്റമെന്നു വേണമെങ്കിൽ പറയാം. ആ ഭാഗത്തേക്കു് അധികം ശ്രദ്ധിക്കാതെ ചെമ്മണ്ണുനിറഞ്ഞ നിരത്തിലൂടെ പടിഞ്ഞാട്ടു നടന്നു...

നിരത്തിന്റെ അവസാനം പാടമാണു്. വീതിയുള്ള തോട്ടവരമ്പിലൂടെ നടന്നുകയറുന്ന ഊട്ടവഴി അവസാനിക്കുന്നതു് അവിടെയാണു്.

ആ തോട്ടിൽ വെള്ളത്താമ്പൽപ്പൂക്കൾ വിടർന്നു നില്ക്കുന്നുണ്ടാകുമോ? പാടത്തുനിന്നു തേക്കുപാട്ടുകൾ കേൾക്കുമോ?

ആ തേക്കുപാട്ടുകൾ കേട്ടുകൊണ്ടു വെള്ളാമ്പലുകൾ പറിച്ചു് ഒരു മാല കോർക്കണമെന്നു ബാലിശമായൊരാഗ്രഹം തോന്നി!

അയാൾ ചെമ്മണ്ണുനിറഞ്ഞ നിരത്തു പിന്നിട്ടു്, തോട്ടവരമ്പിലേക്കിറങ്ങി.

തോട്ടിൽ താമ്പൽപ്പൂക്കളില്ലായിരുന്നു.

പാടത്തുനിന്നു തേക്കുപാട്ടുകളും കേട്ടില്ല...

ഒരുകൂട്ടം വെള്ളക്കൊക്കുകൾ പറന്നുപോകുന്നതു മാത്രമാണു്, കണ്ടതു്.

ആറുവർഷം മുൻപാണു്, അവിടേക്കു പോയതു്.

പിന്നെ ഇന്നാണ്...

മനഃപൂർവ്വമല്ല. മനസ്സിൽനിന്ന് ഒരിക്കലും അങ്ങനെയൊരു പ്രേരണ പൊന്തിവന്നില്ല. ഇപ്പോഴും വരില്ലായിരുന്നു. എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും അവസാനിച്ചുവെന്ന് വിശ്വസിച്ചതാണ്.

പക്ഷേ, ടെലഗ്രാം കിട്ടിയപ്പോൾ മനസ്സിൽ വല്ലാത്തൊരു സംഘർഷമാണ്, നടന്നത്.

"Father Serious. Start Immediately."

വീണ്ടും ആ കടലാസ്സിലേക്കു കണ്ണുംനട്ട് ഇരുന്നു.

അധികം ആലോചിക്കാൻ സമയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പിറേറദിവസംതന്നെ കൊച്ചിൻഎക്സ്പ്രസ്സിൽ കയറിയിരുന്നു....

നെൽച്ചെടികൾ തലയാട്ടിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന പാടത്തുകൂടി നടക്കുമ്പോൾ ഇളവെയിൽ മുഖത്തടിക്കുകയായിരുന്നു. മഞ്ഞുതുള്ളികളുടെ നനവുള്ള കാറ്റ് ഏറ്റപ്പോൾ കൺപോളകൾ അടഞ്ഞുപോവുകയായിരുന്നു.

വണ്ടിയിൽ ഉറങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ഒരു കൂട്ടംബം മുഴുവൻ കമ്പാർട്ടമെൻറിലുണ്ടായിരുന്നു. അച്ഛനും അമ്മയും മൂന്നു പെൺമക്കളും രണ്ടാൺമക്കളും. പെൺകുട്ടികളും അമ്മയും എതിർവശത്തിരുന്നു. അച്ഛനും ആൺമക്കളും അയാളും അവക്ഭിമുഖമായിട്ടാണിരുന്നത്. അടുത്തിരുന്ന 'കൊച്ചുമകൻ' അയാളോടു നിറുത്താതെ സംസാരിച്ചു.

ത്യാഗരാജനഗറിൽ താമസിക്കുന്ന വലിയച്ഛന്റെ മകളുടെ വിവാഹത്തിനുശേഷം പാലക്കാട്ടേക്കു തിരിച്ചുപോകയാണവർ.

കല്യാണത്തിന്റെ സദ്യയെപ്പറ്റിയും വലിയച്ഛന്റെ മകൾക്കു കിട്ടിയ സമ്മാനങ്ങളെപ്പറ്റിയുമൊക്കെ

അവൻ പറഞ്ഞു. അവസാനം തന്റെ മടിയിൽ തലവെച്ചു കിടന്നുറങ്ങുകയും ചെയ്തു.

കൂരിരുട്ടിൽ വിടവുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു വണ്ടി കുതിച്ചുപാഞ്ഞു...

എല്ലാവരും ചാരിയിരുന്നു് ഉറങ്ങാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. എതിർവശത്തു് നടുവിലിരുന്നിരുന്ന ആ പെൺകുട്ടിയും!

തെളിഞ്ഞ പ്രകാശത്തിൽ അവളുറങ്ങുന്നതു കാണാൻ ഭംഗിയുണ്ടായിരുന്നു. ബൾബിൽനിന്നുതിർന്ന നീലവെളിച്ചത്തിൽ അവൾ ഒരു മാലാഖയെപ്പോലെ സുന്ദരിയായിത്തോന്നി. കൂമ്പിയ കൺപോളകളിലും തുടുത്ത കവിളുകളിലും മാർദ്ദവമായിട്ടൊന്നു തടവിനോക്കാൻ തോന്നി!

വണ്ടിയുടെ ഇളക്കത്തിനൊപ്പം അവളുടെ കൈകളിലെ കൂപ്പിവളകൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. അയാളുടെ ദാഹം തുളുമ്പുന്ന കണ്ണുകൾ അവളെ തഴുകുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്നവൾ കണ്ണു തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന രണ്ടു കണ്ണുകളാണു്, കണ്ടതു്. അയാൾക്കല്പം ജാള്യത തോന്നി. പക്ഷേ, അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ അല്പം വെളിച്ചവും, ചുണ്ടുകളിൽ നേരിയൊരു പുഞ്ചിരിയും പരന്നപ്പോൾ മനസ്സിൽ കുളിർമ്മ തോന്നി...

ഒലവക്കോട് സ്റ്റേഷനിൽ വണ്ടി നിന്നപ്പോൾ അവരിറങ്ങിപ്പോയി. പ്രിയപ്പെട്ടതെന്തോ നഷ്ടപ്പെട്ടുന്ന ഒരനുഭവമാണു തോന്നിയതു്.

വണ്ടി നീങ്ങുമ്പോൾ അവൾ കമ്പാർട്ടുമെൻറിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു് ഒരുനിമിഷം നിന്നു.

"വീണ്ടും കാണുമോ?"

ഒരുപക്ഷേ, ആ കണ്ണുകളുടെ ചോദ്യം അതായിരിക്കാം!

പടിക്കൽവെച്ചുതന്നെ കരഞ്ഞു കലങ്ങിയ കണ്ണുകളുമായി അമ്മ എതിരേറ്റു.

ആ വ്യസനാധിക്യം കണ്ടപ്പോൾ പെട്ടെന്നു ദേഷ്യമാണു തോന്നിയതു്. എല്ലാം കഴിഞ്ഞിട്ടും എന്തിനിത്ര വേദനിക്കുന്നു? സ്നേഹമുള്ളിടത്തല്ലേ ദുഃഖമുള്ളു? ഇവിടെ സ്നേഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നിട്ടും ഈ ദുഃഖം?

ഒരു നിലയ്ക്കു് ആ ബന്ധങ്ങളൊക്കെ അവസാനിച്ചതാണു്...

"മോനേ, എത്രയായാലും നിന്റെ അച്ഛനാണു്. പോകൂ. ഉം പോകൂ..."

അതുകൊണ്ടുമാത്രമാണു പുറപ്പെട്ടതു്.

അമ്മയല്ലാതെ മറ്റൊരാളാണു പറഞ്ഞതെങ്കിൽ പോകുമായിരുന്നില്ല.

അമ്മ പറഞ്ഞാൽ ഒന്നും നിഷേധിക്കുക വയ്യ. പലതും സഹിച്ചവളാണു്, അമ്മ. ദുഃഖത്തിന്റെ ശാന്തമായൊരു സമുദ്രമാണു്, തന്റെ അമ്മ എന്നു പലപ്പോഴും തോന്നിയിട്ടുണ്ടു്. ആ ശാന്തതയ്ക്കു മുൻപിൽ ശബ്ദിക്കാൻ കഴിയാറില്ല. എതിർക്കാതെ അനുസരിക്കാനേ പറ്റൂ!

എതിരേ വന്നിരുന്ന ചിലർ വരമ്പിന്മേൽനിന്നും വയലിലേക്കിറങ്ങി അയാൾക്കു വഴിമാറിക്കൊടുത്തു. അവരൊക്കെ ആ പുതിയ ആളെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ, അയാളാരേയും ശ്രദ്ധിക്കാതെ കടന്നുപോയതേയുള്ളു. അവിടെ ചെന്നാൽ എങ്ങനെ ആ മുഖത്തേക്കു നോക്കും എന്നതായിരുന്നു ചിന്ത.

തെറ്റു ചെയ്തിട്ടില്ല എന്ന ബോധമുണ്ടു്.

എങ്കിലും...

അച്ഛനെ പ്രതിക്കൂട്ടിൽ കയറ്റണമെന്ന് ഒരിക്കലും വിചാരിച്ചിരുന്നതല്ല. പക്ഷേ, അച്ഛൻ അച്ഛന്റെ സ്ഥാനത്തുനിന്നു വിട്ട് ഒരന്യന്റെ സ്ഥാനത്തു നിന്നു പ്രവർത്തിക്കുകയാണെന്നു തോന്നി.

അപ്പോൾ മകനതു ചെയ്യേണ്ടിവന്നു.

"വേണ്ട മോനേ. നമുക്കുള്ളതുകൊണ്ടു ജീവിച്ചാൽ മതി."

അമ്മ പലതവണ ഉപദേശിച്ചു. മകൻ അമ്മയുടെ ശുദ്ധഗതിയിൽ സഹതപിച്ചതേയുള്ളൂ.

താൻ ജയിച്ചേ അടങ്ങൂ എന്നൊരു ശപഥമായിരുന്നു മനസ്സിൽ. ഒരിക്കലും തന്നിൽ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ശക്തികളെല്ലാം അപ്പോൾ എങ്ങനെയാണാവോ ഒന്നിച്ചുചേർന്നു!

അങ്ങനെ അവസാനം ജയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ചുറ്റുപാടുമുള്ളവർ പലതും പറഞ്ഞിരുന്നു. അയാളൊന്നും കേട്ടതായി നടിച്ചില്ല. സ്വന്തം മനഃസാക്ഷിക്കെതിരായി ഒന്നും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു.

പിന്നെ എങ്ങനെ തെറ്റുകാരനാകും?

ഇളവെയിലും കുളിർകാറ്റുമേറ്റ് ഏകനായി അങ്ങനെ നടക്കുമ്പോൾ മനസ്സിന്റെ തളിർച്ചില്ലകളിൽനിന്ന് ഓർമ്മകളുടെ പൂക്കൾ കൊഴിഞ്ഞുവീണു.

സംഭവങ്ങൾ വീണ്ടും മനസ്സിനെ പോറലേൽപ്പിച്ചുകൊണ്ടു കടന്നുപോയപ്പോൾ വല്ലാത്തൊരമ്പം തോന്നി.

സ്വന്തം മക്കളോട് ഒരു കടപ്പാടുമില്ലാത്തപോലെയായിരുന്നു, പെരുമാറ്റം.

അച്ഛന്റെ പരിലാളനങ്ങൾ ഒന്നുംതന്നെ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. കാരണം, അച്ഛൻ മുന്തിയ ഒരില്ലത്തെ തിരുമേ

നിയായിരുന്നു. മക്കളെ തൊട്ടാൽ അശുദ്ധമാകുമെന്നു് അച്ഛന്റെ വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളിൽ എഴുതിപ്പിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ആ വിശ്വാസങ്ങൾക്കുനേരേ വിരൽ ചൂണ്ടാൻ അയാൾ അന്നു് വളന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഇന്നു മച്ചിലും അറകളിലും ആ പ്രമാണങ്ങൾ ചിതൽതിന്നുപോവുകയാണെന്നോത്തപ്പോൾ സന്തോഷം തോന്നി.

മാസത്തിൽ ഒരിക്കലായിരിക്കും വീട്ടിൽ വരിക. വന്നാൽ അമ്മ അരിയും സാമാനങ്ങളും മഠത്തിലെത്തിച്ചുകൊടുക്കും. അച്ഛനുവേണ്ടി പ്രത്യേകമുണ്ടാക്കിയതാണു്, ആ മഠം.

(ഇന്നതു് തകർന്നു വീഴാറായിരിക്കുന്നു. അതിനു മുൻപുതന്നെ ബന്ധങ്ങൾ തകർന്നുവീണുകഴിഞ്ഞിരുന്നു!)

മഠത്തിൽ അച്ഛൻതന്നെയാണു്, ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യുക. അമ്മ പാകംചെയ്താൽ അച്ഛനു് ഊണുകഴിച്ചുകൂടാ; അച്ഛൻ ആഢ്യൻനമ്പൂതിരിയാണു്. ആ ഭക്ഷണം അന്നനാളത്തിൽക്കൂടി ഇറങ്ങിയില്ലെങ്കിലോ!

കുളിയും തേവാരവും എല്ലാം അവിടെത്തന്നെയാണു്: കുളപ്പുരയുടെ താക്കോൽ എപ്പോഴും അച്ഛന്റെ കയ്യിലാവും.

പിറേറദിവസം ഉണർന്നു നോക്കുമ്പോൾ അച്ഛനെ കാണാറില്ല. അഞ്ചുമണിക്കുതന്നെ പുറപ്പെട്ടാലേ കാലത്തു് ഇല്ലത്തെത്തുകയുള്ളൂ.

അച്ഛൻ ബസ്സിലല്ല, നടന്നാണു പോകാറു്!

എഴുന്നേറ്റു വന്നാൽ അമ്മയോടു ചോദിക്കും:

"അമ്മേ, അച്ഛനെവിടെ?"

"അച്ഛൻ പോയി മോനേ..."

കണ്ണുനീരിന്റെ നനവുള്ള ആ ശബ്ദം കേൾക്കുമ്പോൾ പൊട്ടിക്കരയണമെന്നു തോന്നാറുണ്ടു്.

ഓമ്മവച്ചതുമുതൽ അച്ഛന്റെ മടിയിലിരുന്നു് ഒരിത്തിരിനേരം കളിക്കാൻ എത്ര കൊതിച്ചിരിക്കുന്നു! ഓമ്മവയ്ക്കുന്നതിനു മുൻപും അതുണ്ടാകാൻ തരമില്ല. കാരണം, അനിയത്തിമാരേയും അച്ഛൻ എടുക്കുന്നതോ കളിപ്പിക്കുന്നതോ കണ്ടിട്ടില്ല. അന്നു താന്റെ ബാല്യം അതോർത്തു് വേദനിച്ചു് എത്ര കരഞ്ഞിരിക്കുന്നു!

അടുത്ത വീടുകളിലെ കുട്ടികളെ നോക്കി അസൂയപ്പെടുകയും ദുഃഖിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അവക്കൊക്കെ അച്ഛന്മാർ ഭംഗിയുള്ള ഉടുപ്പുകളും ആഭരണങ്ങളും കൊണ്ടു വരുന്നു. അവരെ പലസ്ഥലത്തേക്കും കൊണ്ടുപോകുന്നു.

അച്ഛൻ വരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ തെക്കേതിലെ രാധയ്ക്കുത്സവമായിരുന്നു. സതീശനു് അച്ഛൻ സിംഗപ്പൂരിൽനിന്നു് മുന്തിയ ഉടുപ്പുകളും ഭംഗിയുള്ള സഞ്ചികളുമൊക്കെ കൊടുത്തയയ്ക്കാറുണ്ടു്. കടലുകൾക്കപ്പുറത്തുള്ള രാജ്യത്തുനിന്നു് അവന്റെ അച്ഛൻ വരുമ്പോൾ ട്രങ്കുപെട്ടികൾ നിറച്ചു് സാമാനങ്ങളാണു്, കൊണ്ടുവരിക. സതീശന്റെ ഉടുപ്പുകൾ കാണുമ്പോൾ അതുപോലൊരെണ്ണം തനിക്കും കിട്ടിയെങ്കിൽ എന്നാഗ്രഹിക്കാറുണ്ടു്.

നല്ലതല്ലെങ്കിലും ഓരോന്നു തയ്പിച്ചുതരുന്നതു് അമ്മാമനാണു്. പിന്നേയും ചോദിച്ചാൽ?

"നിന്റെ അച്ഛൻ വരുമ്പോൾ ചോദിക്കു്."

എന്നു പറഞ്ഞാലോ?

ആരോടും ഒന്നും പറയാറില്ല. എല്ലാം തന്നിലമർത്തി നടക്കാറേയുള്ളു. ഒരിക്കൽ നിയന്ത്രണംവിട്ടു് അമ്മയോടു ചോദിച്ചുപോയി:

"അമ്മേ, അച്ഛനെന്താ ഞങ്ങൾക്കൊന്നും കൊണ്ടുതരാത്തതു്?"

കുറച്ചുനേരത്തേക്കു് അമ്മ ഉത്തരംപറഞ്ഞില്ല.

അമ്മയുടെ കണ്ണിൽ നനവൂറുന്നതു് മകൻ കണ്ടു.

"മക്കൾക്കതിനു ഭാഗ്യല്ല്യ..."

അമ്മ വളരെ പതുക്കെയാണു് പറഞ്ഞതു്. അമ്മയുടെ, വേദനയിലാണ്ടുപോയ കണ്ണുകൾ ശൂന്യതയിലെന്തോ പരതിനടക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

അമ്മയുടെ മനസ്സിൽ മാച്ചുകളയാൻ കഴിയാത്ത ഒരു ദുഃഖം നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു.

മനസ്സിനിണങ്ങിയ ഒരാൾക്കു് ഹൃദയവും ആത്മാവും അടിയറവെച്ചതാണു്.

ഒരു സ്ത്രീയുടെ സ്വപ്നങ്ങളും സങ്കല്പങ്ങളും അമ്മയും ഒളിച്ചുവച്ചോമനിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, അമ്മയുടെ അമ്മാമന്റെ മുൻപിൽ ശബ്ദിക്കുക അസാദ്ധ്യമായിരുന്നു. ആ തീരുമാനത്തെ തിരുത്തിയെഴുതാൻ വീട്ടിലാരും ജനിച്ചിരുന്നില്ല. ഇടനാഴികളിലും മച്ചിനകത്തും തങ്ങിനിന്നിരുന്ന ഇരുട്ടിന്റെ മുഖത്തു് അമ്മയുടെ കുറെ കണ്ണീർ വീണു. അതവിടെത്തന്നെ വറ്റിയമർന്നു. ആരും അതു കണ്ടില്ല. അറിഞ്ഞതുമില്ല...(തനിക്കും അതറിയില്ലായിരുന്നു. വളർന്നപ്പോഴാണു്, മനസ്സിലായതു്!)

അയൽപക്കത്തെ കുട്ടികൾ ഓണത്തിനും വിഷുവിനും അച്ഛന്റെ വീട്ടുകളിൽ പോകാറുണ്ടു്. അവരുടെ ഉത്സാഹത്തിന്റെ മുൻപിൽ തന്റെ വേദനകൾ അണപൊട്ടിയൊഴുകും. അമ്മാമന്റെ കുട്ടികളും കൊല്ലത്തിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ തവണ വീട്ടിൽ വന്നു താമസിക്കും.

തനിക്കു മാത്രം എവിടേയും പോകാനില്ലായിരുന്നു. സങ്കല്പങ്ങളിൽപ്പോലും അച്ഛന്റെ വീടിന്റെ നിഴൽ വീണിട്ടില്ല.

അച്ഛനെ ശരിക്കൊന്നു കാണുകപോലും പ്രയാസ

മായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഒരാളുണ്ടെന്നുമാത്രമറിയാം. അതിന്റെ തെളിവ് ഇടയ്ക്കു കാണാറുള്ള ചിമ്മിനിവിളക്കും മുറുക്കാൻചെല്ലവുമാണ്.

അച്ഛനെപ്പറ്റി വേദനയോടും അമർഷത്തോടും കൂടി മാത്രമേ ഓർത്തിട്ടുള്ളൂ. എങ്കിലും അച്ഛനാണ്...

മകൻ അച്ഛനെ സ്നേഹിക്കണം. ആദരിക്കണം. അച്ഛനെപ്പറ്റി നിന്ദയോടെ സ്മരിക്കുന്നതുപോലും പാപമാണെന്നു പഠിച്ചുവെച്ചിരുന്നു.

അച്ഛന് മക്കളോടുള്ള കടപ്പാടുകൾക്കും ബന്ധങ്ങൾക്കും അലിഖിതനിയമങ്ങളൊന്നുമില്ലേ?

ചിന്തിക്കാൻ പഠിച്ചപ്പോഴാണ്, പല ചോദ്യങ്ങളും മനസ്സിൽ പൊന്തിവന്നതു്.

വെയിലിനു ചൂട കൂടുകയായിരുന്നു. പാടം അവസാനിക്കാറായി. ഇനി ആ വഴിയിലേക്കു കയറിയാൽ ദൂരം സാരമില്ല...

ഇതു മൂന്നാമത്തെ തവണയാണ്.

ഇതിനു മുൻപു രണ്ടുതവണയേ അവിടെ പോയിട്ടുള്ളൂ. ഒന്നു വളരെ കുട്ടിയായിരുന്നപ്പോൾ. രണ്ടാമതു് ആറുവർഷങ്ങൾക്കു മുൻപും. രണ്ടിനെക്കുറിച്ചും ഓർക്കാതിരിക്കുകയാണ്, നല്ലതു്!

ഓണക്കാലമായിരുന്നു.

അച്ഛന്റെ ഇല്ലത്തേക്കു പോകണമെന്നു പറഞ്ഞു വളരെ കരഞ്ഞു. അച്ഛനെക്കൂടെപ്പോവുക സാദ്ധ്യമല്ലായിരുന്നു. വളരെദിവസം പറഞ്ഞതിനുശേഷമാണ്, അമ്മ സമ്മതിച്ചതു്. അമ്മയുടെ കൈയും പിടിച്ചു നടന്നാണു പോയതു്. അനിയത്തിയെ അമ്മ ഒക്കത്തുവെച്ചു. ചെമ്മണ്ണുനിറഞ്ഞ നിരത്തും കഴിഞ്ഞു് പാടത്തിന്റെ തോട്ടവരമ്പിലൂടെ വളരെദൂരം നടന്നു. കൊച്ചുകാലടികൾ

ഉച്ചവെയിലിൽ പൊള്ളുകയും വേദനിക്കുകയുമായിരുന്നു. അവസാനം തെങ്ങുകളുടേയും കവുങ്ങുകളുടേയും ഇടയിൽ കൂടി വെളുത്ത ചുമർ കണ്ടു.

"ദേ കാണ്ണ മോന്റച്ഛന്റെറ ഇല്ലം..." അകലേക്കു വിരൽചൂണ്ടിക്കൊണ്ട് അമ്മ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അല്പം സന്തോഷം തോന്നാതിരുന്നില്ല. ജീവിതത്തിലാദ്യമായി അച്ഛന്റെറ വീട്ടിൽ പോവുകയാണ്!...

പൊള്ളുന്ന വെയിലിൽ നടന്നുപോകുമ്പോൾ വലിയമ്മ പോകാറുള്ളതു് ഓർക്കാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

വലിയച്ഛൻ മൂസ്സനമ്പൂതിരിയാണു്. അതുകൊണ്ടു വലിയമ്മയുടെ മുൻപിലും പിൻപിലും തുണക്കാരത്തികളുണ്ടാകും. അകലെ എവിടെയെങ്കിലും പോവുകയാണെങ്കിൽ ഒററക്കാളവണ്ടിയിലാണു പോവുക. പച്ചച്ചായം അടിച്ച ആ വണ്ടിക്കു് കണ്ണാടികൊണ്ടുള്ള ജനലുകളുണ്ടു്. കുടമണികൾ കിലുക്കിക്കൊണ്ടു വെളുത്ത കാള ഒരു കുതിരയുടെ വേഗത്തിലാണു പോവുക. ഒരിക്കൽ ആ വണ്ടി അവരുടെ പടിക്കലൂടെ പോയി.

"വല്യച്ഛന്റെറ ആത്തേമ്മാരു് പോണു..."

അമ്മ, അകന്നുപോകുന്ന ആ വണ്ടി നോക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. മകൻ നേത്തു നേത്തുപോകുന്ന കുടമണിയൊച്ചകൾ ശ്രദ്ധിക്കുകയായിരുന്നു.

"അമ്മേ, നമുക്കും ആ വണ്ടീല് പൊയ്ക്കൂടെ?"

അമ്മ ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല. പറയുകയാണെങ്കിൽത്തന്നെ,

"നമുക്കതിനു ഭാഗ്യല്ല്യ മോനേ."

എന്നേ പറയൂ. അതു പലതവണ കേട്ട മട്ടുത്തതാണു്.

ഇല്ലത്തു ചെന്നപ്പോൾ വെയിൽകൊണ്ടു വാടി തള

ന്നിരുന്നു. ആരും പുറത്തുവരാനോ, എന്തെങ്കിലും ചോദിക്കാനോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

ക്ഷണിക്കപ്പെടാത്ത അതിഥികൾ!

തുണക്കാരത്തിപ്പെണ്ണുങ്ങളിലാരോ അമ്മയോട്ട് എന്തോ ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ താൻ നാലുകെട്ടിലേക്കു പാളി നോക്കുകയായിരുന്നു.

കൃഷ്ണമൃഗത്തിന്റെ തോലിട്ട ഉണ്ണികൾ അവിടെ ഓടിക്കളിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ അരയിൽ കിലുങ്ങുന്ന കിങ്ങിണികളും, കഴുത്തിൽ 'പുല്യാമോതിര'ങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു.

അവക്കിടയിൽ വെളുത്തു്, ശോഷിച്ച ഒരു പെൺകുട്ടിയേയും കണ്ടു. അവൾ നനുത്ത പാവുമുണ്ടു ഞെറിഞ്ഞുടുത്തിരുന്നു.

അച്ഛന്റെ മരുമകളാണത്രെ ശ്രീദേവി.

ആ പേരു് വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു.

ശ്രീദേവി...

അവളുടെ അമ്മ ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുപോയിരുന്നു. അച്ഛൻ രണ്ടാമതു് വേളികഴിച്ചു. ചെറിയമ്മയുടെ ഉപദ്രവം സഹിക്കാൻകഴിയാഞ്ഞിട്ടാണു്, വീണ്ടും ഇല്ലത്തേക്കു പോന്നതു്.

പക്ഷേ,

ഇല്ലത്തും അവൾക്കു സുഖമാണോ? ചോറിൽ കല്ലു കടിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള ഒരസുഖമാണു്, വലിയമ്മയുടെ കാണുമ്പോൾ.

നിശ്ശബ്ദമായി കടന്നുവരുന്ന രാത്രികൾ മാത്രം അവളുടെ കവിളുകൾ നനയുന്നതു കണ്ടിരിക്കാം. സ്നേഹത്തിന്റെ നിഴൽപോലും കടന്നുചെല്ലാത്തൊരു ലോകത്തിൽ ഒരു കൊച്ചുഹൃദയം വേദനിച്ചു വേദനിച്ചു്...

അമ്മയും മക്കളും വടക്കേപ്പുറത്താണു്, ഇരുന്നതു്. നാലുകെട്ടിൽ ശൂദ്രസ്ത്രീക്കും മക്കൾക്കും പ്രവേശനമില്ല. പ്രത്യേകിച്ചു വിശേഷദിവസങ്ങളിൽ.

'ഉണ്ണികളും' ആ വെളുത്ത പെൺകുട്ടിയും പുറത്തേക്കു വന്നു. ഒരത്ഭുതവസ്തു കാണുന്ന ഭാവത്തോടെയാണു്, അവർ അവരെ നോക്കിനിന്നതു്.

"അഫന്റെ ചെക്കനാ..."

അവരിലാരോ പറഞ്ഞു.

ചെക്കനെന്നു വിളിച്ചവനു് നാലുകൊട്ടത്താലെന്തെന്നു തോന്നി.

"ഒക്കെ പോയി കൂട്ടിത്തൊട്ടു ശുദ്ധം മാറിക്കൊളേൻ. ഞാനൊന്നും കാണ്ണ്ടില്ലേ്യ. നാരായണ...നാരായണ..."

വലിയമ്മ അകത്തുനിന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ഒരുപക്ഷേ, വലിഞ്ഞുകയറി വന്നതിലുള്ള അസുഖം പ്രകടിപ്പിക്കുകയാവാം!

എല്ലാവരുടേയും ഊണു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവക്കു് ഇലവെച്ചു. ഉരൽപ്പുരയുടെ വക്കത്തു് നെല്ലുകുത്തുകാരിപ്പെണ്ണുങ്ങൾക്കും ഇലവെച്ചു. മാറിടം മറയ്ക്കാത്ത സ്ത്രീകളെ കണ്ടപ്പോൾ ഒരറപ്പു തോന്നി.

വടക്കേപ്പുറത്തു വേലക്കാരിപ്പെണ്ണുങ്ങളോടൊപ്പം ഇരുന്നു് ഊണുകഴിക്കുമായിരുന്നില്ല. ഇറങ്ങിപ്പോരാനാണു തോന്നിയതു്. അമ്മയെ ഓർത്തു മാത്രം അങ്ങനെ ചെയ്തില്ല.

മനയ്ക്കലെ നമ്പൂതിരിയുടെ കുട്ടികളാണവരും. എന്നിട്ടും...

ഒരുകൂട്ടർക്കു നാലുകെട്ടിലും മറേറക്കൂട്ടർക്കു വടക്കേപ്പുറത്തും!

അന്നു തീർച്ചയാക്കി, വീണ്ടും ആ പടി കടക്കയില്ലെന്നു്.

ഊണുകഴിഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ ആ വെളുത്ത പെൺകുട്ടി ചോദിച്ചു:

"പേരെന്താ?"

"പ്രഭ..."

"എന്റെ പേരു് ശ്രീദേവീന്നാ."

ചോദിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അവൾ പറഞ്ഞു.

"അറിയാം."

ആ മറുപടി കേട്ടപ്പോൾ അവളുടെ മുഖത്തും കണ്ണുകളിലും ഒരു പുതിയ ചൈതന്യം കണ്ടു.

"ഇനീം വരോ?"

പോരാൻ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ വീണ്ടും ആ കുട്ടി ചോദിച്ചു.

"ഊം... ഉം."

നിഷേധാർത്ഥത്തിൽ അയാൾ തലയാട്ടിയപ്പോൾ അവൾ പകച്ചുനോക്കി.

"ഇതു് അച്ഛന്റെ വീടല്ല. എനിക്കു് അച്ഛനില്ല... അച്ഛനില്ല..."

നാലുകെട്ടിൽ മുഴങ്ങുന്നതക്കവണ്ണം അവിടെനിന്നു വിളിച്ചുപറയാൻ തോന്നി.

പഠിക്കാനും മറ്റും അച്ഛനൊന്നും സഹായിച്ചിരുന്നില്ല.

ജ്യേഷ്ഠനാണു്, ഇല്ലത്തെ കായ്ക്കങ്ങൾ നോക്കിയിരുന്നതു്. അതിൽ കൈകടത്താൻ അച്ഛൻ വളരെ ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു.

അറിഞ്ഞെന്തെങ്കിലും ഇല്ലത്തുള്ളവർ കൊടുത്താൽ മാത്രം കൊണ്ടുതരും.

കൊല്ലത്തിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ തവണയാണതു്—

ഇരുപത്തഞ്ചു നാളികേരം. ഒരുകുല നേന്ത്രക്കായ. ചിലപ്പോൾ രണ്ടിടങ്ങഴി നല്ലെണ്ണയും...

മനസ്സിൽ കണക്കില്ലാത്ത സ്വത്തുക്കളുണ്ടായിരുന്നു. തെങ്ങിൻതോപ്പുകളും, ബ്രഹ്മസ്വംവകയും ദേവസ്വംവകയുമായ കോൾപ്പാടങ്ങളും.

ഓണത്തിനും വിഷുവിനുമൊക്കെ പത്തായപ്പുരയിലും കലവറയിലും പച്ചക്കറികളും പഴക്കുലകളും കുന്നുകൂടി കിടക്കും. എല്ലാം കാഴ്ചക്കാരുടെ വകയാണു്...

മറുഭാഗത്തു്, മക്കൾ ഒരു പഴം തിന്നാൻ, ഒരുനേരം നല്ല ആഹാരം കഴിക്കാൻ കൊതിച്ചു കൊതിച്ചു കഴിയുകയായിരുന്നു!

അമ്മാമന്റെ ദയകൊണ്ടാണു്, പഠിച്ചതു്. അതിനു നിന്ദയും മുള്ളുവാക്കുകളും മുഴുവൻ സഹിച്ചതു് അമ്മയാണു്. ശപിക്കപ്പെട്ട തന്റെ ജീവിതത്തെയോർത്തു് അമ്മയുടെ കണ്ണു നനയാത്ത ദിവസങ്ങളില്ലായിരുന്നു. ആ നനഞ്ഞ കണ്ണുകൾ കാണുമ്പോഴൊക്കെ മകൻ പല്ലിറുമ്മാറുണ്ടു്.

പ്രതീക്ഷിക്കാത്തതാണു്, ഒരുദിവസം കേട്ടതു്...

അച്ഛൻ അമ്മയേയും മക്കളേയും ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു!

പടിഞ്ഞാറെ ഷാരത്തെ അമ്മിണിഷാരസ്യാരെയാണു് രണ്ടാം വിവാഹം കഴിച്ചതു്.

അമ്മ തെക്കേ അകത്തിന്റെ വാതിലിനു പുറകിൽ കൈത്തണ്ടകളിൽ മുഖമമർത്തിയിരുന്നു കരഞ്ഞു. പുറത്തു നിന്നു്, തേങ്ങലുകൾ കേട്ട മകന്റെ മനസ്സിൽ കൊള്ളിയാൻ മിന്നുകയായിരുന്നു.

തനിക്കൊരു സങ്കടവും തോന്നിയില്ല. ഒന്നുറക്കെ പൊട്ടിച്ചിരിക്കാനാണ്, തോന്നിയതു്.

ജനിക്കാത്തൊരു ബന്ധം മരിച്ചെങ്കിൽ എന്തിനു കരയണം?

ഒരു ജോലി കിട്ടിയപ്പോൾ, അതു വലിയൊരനുഗ്രഹമായി തോന്നി. ആരോടും പറയാതെ, ആരോടും ചോദിക്കാതെയാണു്, വടക്കോട്ടുള്ള വണ്ടികയറിതു്. അട്ടക്കുളയിലിരുന്നു് ഊണുകഴിക്കുമ്പോൾ അമ്മയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കിയില്ല. ആ കവിളുകളും കണ്ണുകളും ഒരുപോലെ ഈറനായിരുന്നു...

"അമ്മേ..."

"മോനേ..."

"അമ്മ കരയണ്ട. ഒന്നുകൊണ്ടും വിഷമിക്കണ്ട. ഞാനുണ്ടു്..."

ജനിച്ചു വളർന്ന ആ വീട്ടിൽനിന്നു് ആദ്യമായി പടികടന്നപ്പോൾ അയാളുടേയും കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു.

അടക്കിപ്പിടിച്ച തേങ്ങലുകൾ തൊണ്ടയിൽ തങ്ങിനിന്നു.

ലീല ഓമനിച്ചു വളർത്തിയ ആട്ടിൻകുട്ടിയെ അദ്രമാനു വിറ്റിട്ടാണു്, വണ്ടിക്കൂലിക്കു പണമുണ്ടാക്കിയതു്.

അദ്രമാന്റെ കശാപ്പുകത്തി ആ ആട്ടിൻകുട്ടിയുടെ പിഞ്ചുകഴുത്തിൽക്കൂടി പാളുമ്പോൾ...

അയാളതു മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

അച്ഛന്റെ മനസ്സിൽനിന്നു വണ്ടികളിൽ നെല്ലിൻചാക്കുകൾ പോകുമ്പോൾ, കൊത്തുപണികൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള ചുകന്ന അലമാരയിൽ നോട്ടുകെട്ടുകൾ നിറയും!

.....

ആറു വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപു് ഒരിക്കൽക്കൂടി അതേ തോട്ടുവരമ്പിലൂടെ നടന്നുപോയി.

അന്നു് ഒരു കൊട്ടുകാറിന്റെ ശക്തിയും വേഗതയുമുണ്ടായിരുന്നു.

അച്ഛന്റെ മനസ്സിൽ ഭാഗമായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ ഓഹരിയിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഭാര്യയ്ക്കും മക്കൾക്കും ഒന്നും നീക്കിവച്ചിരുന്നില്ല. ജ്യേഷ്ഠന്റെ ആ തീരുമാനത്തിനു് അനുജൻ സമ്മതം മൂളുകയും ചെയ്തു...

അമ്മയുടെ കത്തിൽ നിന്നാണു്, വിവരമറിഞ്ഞതു്. ആ കത്തു മുഴുവനും വായിക്കുവാനുള്ള ക്ഷമകൂടി അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല.

സിരകളിൽ ചൂടുള്ള രക്തം പതഞ്ഞൊഴുകി. അയാളിൽ പുകഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രതികാരചിന്തകൾ പടർന്നു കത്തി.

പണത്തിനുള്ള ആഗ്രഹംകൊണ്ടല്ല, ഒരു രക്തബന്ധത്തിന്റെ മേൽ ചെളി വാരിയെറിയുന്നതു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

രക്തത്തിനു വെള്ളത്തിനേക്കാൾ കട്ടി കുറയുകയായിരുന്നു...!

വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ അമ്മ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ നോക്കി.

പക്ഷേ, പച്ചവെള്ളമൊഴിച്ചാൽ കെട്ടടങ്ങുന്നതായിരുന്നില്ല, മനസ്സിലുണർന്ന രോഷം.

ഒരാളുടെ മക്കൾ നാലുകെട്ടിലും നടുമുറ്റത്തും ഓടിക്കളിച്ചു വളർന്നു. അവരെ നോക്കാൻ പ്രത്യേകം വേലക്കാരത്തികളുണ്ടായിരുന്നു.

അയാളും അനിയത്തിമാരും തണുത്ത സിമൻറുതറ

യിൽ മുട്ടുകുത്തിയും നീന്തിക്കളിച്ചുമാണു വളർന്നതു്. അവരെ നോക്കാൻ വേലക്കാരത്തികളുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജോലികൾ തീരുമ്പോഴാണു്, അമ്മ മുലകൊടുക്കാറു്!

അവകാശപ്പെട്ടതു പലതും നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

അന്നു് അച്ഛൻ അമ്മയെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോയപ്പോഴും ചോദ്യംചെയ്യാൻ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഒരു മുഷിഞ്ഞ മുണ്ടു മാറ്റിയിടുന്നതു ലാഘവത്തോടെ ഒരു ഭാര്യയെ ഉപേക്ഷിക്കുക...!

ഇന്നിയും അതു സാദ്ധ്യമല്ല. മകൻ വളർന്നുകഴിഞ്ഞു. ചിന്തിക്കാനും കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനും പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

പുരനിറഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന അനിയത്തിയെക്കുറിച്ചോർക്കുമ്പോൾ വിഷാദം തോന്നാറുണ്ടു്. മറേറവൾ പഠിക്കുകയാണു്. അവൾക്കു പഠിക്കാൻ മോഹമാണു്...

അമ്മയുടെ മുഖത്തു വാർദ്ധക്യം ചുളിവുകൾ വീഴ്ത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മനസ്സിലിരുന്നു നീറുന്ന ദുഃഖമാണു്, ആ ശരീരത്തിന്റെ തേജസ്സിനെ കാർന്നുതിന്നുന്നതു്!

മാസംതോറും കിട്ടുന്ന നൂററിഅമ്പതുറുപ്പികകൊണ്ടു് എന്തെല്ലാം നിറവേറ്റാം? സ്വന്തം നാട്ടിലാണെങ്കിൽ വിരോധമില്ല. ഓരോ പഞ്ചാംതീയതിയും അമ്മ പോസ്റ്റുമാനെ നോക്കിയാണിരിക്കുക...

കാള, വണ്ടിവലിക്കുന്നതുപോലെയാണു്, ആ കുടുംബഭാരം ചുമക്കുന്നതു്. പലപ്പോഴും താനാകെ തളർന്നുപോകുന്നതു പോലെ തോന്നുന്നു.

ശരിക്കും അതിന്റെയൊന്നും ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു.

പടവുകൾ ചവിട്ടിക്കയറി നാലുകെട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ വിറയ്ക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

അച്ഛൻ മകനെ വല്ലാതെ പകച്ചുനോക്കി.

ആ ചിത്രം വീണ്ടും ഒന്നുകൂടി അയാളുടെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു...

ഒരിക്കലും മകനവിടെ ചെല്ലുമെന്ന് അച്ഛൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. അയാളുടെ മുഖത്തു നോക്കിയപ്പോൾ അച്ഛനു ശബ്ദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

"ഞങ്ങൾ അച്ഛന്റെ മക്കളല്ലേ?"

നാലുകെട്ടിൽ ആ ചോദ്യം പ്രതിദ്ധ്വനിച്ചു.

"നീയെന്താ കുട്ടാ ചോദിക്കണതു?"

"ഇതുവരെ ആ ബന്ധം എന്താണെന്നു ഞാനറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതൊന്നു് അറിയാൻവേണ്ടിയാണിന്നു വന്നതു്."

"നിങ്ങൾ എന്റെ മക്കളാണു്. പക്ഷേ... പക്ഷേ..."

അച്ഛന്റെ തൊണ്ടയിൽ വാക്കുകൾ തങ്ങിനിന്നു.

"ഒരു പക്ഷേയുമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ എന്റെ മുഖത്തു നോക്കി പറയൂ, എന്റെ അമ്മ ഒരു പതിതയാണെന്നു്..."

"കുട്ടാ..."

(ആ ശബ്ദം താഴ്ന്നതും വേദനനിറഞ്ഞതുമായിരുന്നു.)

"എന്നിട്ടാണു്, എന്റെ അമ്മയെ ഉപേക്ഷിച്ചതെന്നു്..."

"ഒന്നും ഞാനല്ല മോനേ ചെയ്യുന്നതു്."

അതു കേൾക്കാൻ നിന്നില്ല. പറയേണ്ടതിലധികം പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. നാലുകെട്ടിൽനിന്നു പുറത്തു കടക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോഴാണു്, കുത്തഴികൾക്കിടയിലൂടെ തിളങ്ങുന്ന രണ്ടു കണ്ണുകൾ കണ്ടതു്.

ആ നഗ്നമായ മാറിടം തുടുത്തുരുണ്ടിരുന്നു. കവിളുകളിൽ താരുണ്യം കുങ്കുമം പൂശിയിരുന്നു.

ആ വെളുത്ത പെൺകുട്ടി വളരെ വലുതായി.

ഒരുനിമിഷം അവരുടെ കണ്ണുകൾ കൂട്ടിമുട്ടി.

എങ്കിലും അയാൾ ശാന്തനായില്ല. അച്ഛന്റെ സ്വത്ത നുഭവിക്കുന്നതു് ആ പാവപ്പെട്ട പെൺകുട്ടിയല്ല. വലിയമ്മയും മക്കളുമാണു്...

അതനുവദിക്കുക വയ്യായിരുന്നു.

പടികടക്കുമ്പോൾ, വലിയച്ഛൻ മുറുക്കിയതു നടുമുറ്റത്തേക്കു നീട്ടിത്തുപ്പിക്കൊണ്ടു പറയുന്നതു കേട്ടു:

"അവനെന്താച്ചാൽ ചെയ്യട്ടെ, ഏഭ്യൻ.".

വിട്ടുവീഴ്ചകൾക്കൊന്നും തയ്യാറില്ലായിരുന്നു.

അർഹതയുള്ളതും അവകാശപ്പെട്ടതും എങ്ങനേയും പിടിച്ചുപറ്റണമെന്നു് ഒരാവേശം തോന്നി.

എന്നിട്ടാണു്, കേസ്സുകൊടുത്തതു്.

"ഒന്നിനും പോകണ്ട മോനേ. എല്ലാം ദൈവത്തിന്റെ കയ്യിലല്ലേ?"

എല്ലാം കയ്യിലുള്ള ദൈവം അതുവരെ ക്രൂരമായിട്ടാണു്, പെരുമാറിയതു്. ഇനിയും ദൈവത്തിന്റെ മാത്രം കനിവിനുവേണ്ടി കാത്തിരുന്നാൽ വഞ്ചിതരാകും...

കേസ്സു വിധിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു സാമ്രാജ്യം പിടിച്ചടക്കിയ അഭിമാനമായിരുന്നു.

പത്തുപറ വിത്തു വിതയ്ക്കാവുന്ന നിലവും രണ്ടായിരം ഉറുപ്പികയും കിട്ടിയതുകൊണ്ടല്ല.

അവഗണിക്കപ്പെട്ട ബന്ധങ്ങളെ തനിക്കു് അംഗീകരിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു!

വീണ്ടുമൊരിക്കൽ അവിടെ പോകുമെന്നു കരുതിയതല്ല...

പക്ഷേ, ഹൃദയത്തിനു വേണ്ടത്ര കട്ടപ്പം കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഒരാൾ കരയുന്നതു കണ്ടാൽ അലിയുന്നൊരു

ഹൃദയമാണു്, കൈമുതൽ. അതു് ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു പരാജയമായിട്ടാണു്, തീർന്നതു്.

അയാൾ പാടത്തുനിന്നും ഇടവഴിയിലേക്കു കയറിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മനസ്സിൽനിന്നു പ്രവഹിച്ചിരുന്ന വിചാരധാരയിലൂടെ ഒഴുകിയാണവിടെയെത്തിയതു്. കയ്യിൽ ഒരു ചെറിയ സഞ്ചിമാത്രമേയുള്ളു. കുറച്ചു് ഓറഞ്ചും മുന്തിരിപ്പഴവും. വേലിയിന്മേൽ വിടർന്നുനിന്നിരുന്ന പൂവുകൾ നോക്കിക്കൊണ്ടു് അയാൾ നടന്നു. ആ പൂവുകളുടെ കണ്ണിലും വിഷാദത്തിന്റെ നിഴൽപ്പാടുകളുണ്ടോ?

മുറ്റത്തുചെന്നു നിന്നപ്പോൾ വല്ലാത്തൊരസഹ്യത തോന്നി. നിഷേധിക്കപ്പെട്ട ഒരിടത്തു കടന്നുചെല്ലുന്നു, എന്നൊരു ബോധമായിരുന്നു, ഉള്ളിൽ!

അകത്തു പോകാതെതന്നെ തിരിച്ചുപോയാലോ?

ചുറ്റുപാടും ഒന്നു നോക്കി. അകലെ, പാമ്പിൻകാവുകളിൽ അപ്പോഴും ഇരുട്ടു തങ്ങിനിന്നിരുന്നു. അവിടെനിന്നു കേൾക്കുന്ന പക്ഷികളുടെ ശബ്ദങ്ങൾ മാത്രമാണു്, നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചിരുന്നതു്. മുറ്റത്തു നില്ക്കുന്ന പച്ചിലപ്പടപ്പുകളിൽനിന്നും തലനീട്ടുന്ന കുറച്ചു മുല്ലപ്പൂക്കൾ അയാൾ കണ്ടു.

അവിടത്തെ വായുവിൽ നേരിയ പരിമളം കലർന്നിരുന്നു...

കുറച്ചകലെ നില്ക്കുന്ന നാഗചെമ്പകത്തിന്മേൽ പൂക്കളില്ലായിരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ വായുവിൽ വല്ലാത്തൊരു സുഗന്ധം അലിഞ്ഞുചേർന്നിരിക്കും. ആ വാസന പാമ്പുകൾക്കു വളരെ ഇഷ്ടമാണെന്നു് അമ്മ പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അധികനേരം ആ സുഗന്ധം ശ്വസിച്ചാൽ ബോധക്ഷയം സംഭവിക്കുമത്രെ!

പ്രഭാകരൻ പതുക്കെ നാലുകെട്ടിലേക്കു കയറി. അവിടേയും വെളിച്ചവും ശബ്ദവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അന്തരീക്ഷം മരവിച്ചു നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

നടുമുറ്റത്തു വാടിക്കരിഞ്ഞ പൂജാപുഷ്പങ്ങൾ കിടന്നിരുന്നു...

കൃഷ്ണമൃഗത്തിന്റെ തോലിട്ട ഉണ്ണികൾ അവിടെ കളിച്ചുനടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. നേരിയ പാവുമുണ്ടു ഞെറിഞ്ഞുടുത്ത ആ പെൺകുട്ടിയേയും കാണുന്നില്ല.

അവരെല്ലാം എവിടെപ്പോയി?

ഉണ്ണികൾ 'ഓത്തു'ചൊല്ലാൻ പോയിരിക്കാം.

ആ പെൺകുട്ടി ഭർത്തൃഗൃഹത്തിലുമാകാം...

അതോർത്തപ്പോൾ അവ്യക്തമായൊരു വേദന തോന്നി.

ആ കനത്ത മൂകതയുടെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു നേർത്ത ശബ്ദത്തിൽ എന്തോ കേൾക്കുന്നില്ലേ?

"നിന്നെ ഞങ്ങൾ വെറുക്കുന്നു...വെറുക്കുന്നു... വെറു..."

അയാൾ വീണ്ടും ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു.

പെട്ടെന്നു പത്തായപ്പുരയിൽനിന്നും തുടർച്ചയായി ചുമയുടെ ശബ്ദം കേട്ടു. നേർത്ത ഞരക്കങ്ങളും.

വേഗത്തിൽ പത്തായപ്പുരയിലേക്കു നടന്നു.

കട്ടിലിൽ ക്ഷീണിച്ചു തളർന്ന് അച്ഛൻ കിടക്കുന്നതു മുൻപൊരിക്കലും തോന്നാത്ത വേദനയോടെയാണു്, നോക്കിനിന്നതു്.

ശ്മശ്രുക്കൾ വളർന്ന ആ മുഖത്തു ദുഃഖത്തിന്റെ കരിനിഴൽ വീണു. കൺകോണുകൾ നനയുകയായിരുന്നു.

"അച്ഛാ..."

വളരെ പതുക്കെയാണു്, വിളിച്ചതു്.

"മോനേ! നീ...നീ വന്നോ?..."

ശബ്ദം പുറത്തുകടക്കാൻ വിഷമിക്കുകയായിരുന്നു. കണ്ണുനീരും ഗദ്ഗദങ്ങളും അച്ഛനെ പരവശനാക്കി.

"നീ വരുമെന്നു കരുതിയില്ല..."

"..."

"മോനേ, ഒന്നും മനഃപൂർവ്വമല്ല."

മകന്റെ കണ്ണുകളിൽനിന്നും, അറിയാതെ രണ്ടു തുള്ളി കണ്ണുനീർ അച്ഛന്റെ കാലുകളിൽ അടർന്നുവീണു!

അച്ഛന്റെ കാലുകളിൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് ഹൃദയം കൊണ്ടു ഒന്നു കരയണമെന്നു തോന്നി...

"അച്ഛാ, എനിക്കു മാപ്പുതരൂ!"

ആ കട്ടിലിന്റെ കാൽക്കൽനിന്നു ഹൃദയം നിശ്ശബ്ദമായി യാചിച്ചു.

അയാൾ ഓറഞ്ചിന്റെ അല്ലികൾ അച്ഛന്റെ വായിൽ കൊടുത്തു! അച്ഛൻ പതുക്കെ മധുരമുള്ള നീരു നുണയുമ്പോൾ മകന്റെ കണ്ണുകളിൽ വെളിച്ചം പരന്നു. അച്ഛന്റെ കണ്ണുകളിൽ നനവും!

സ്വന്തം ഹൃദയത്തിലേക്ക് എവിടെനിന്നോ ചില നീർച്ചാലുകൾ ഒഴുകിവരുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു തോന്നി. വരണ്ടുകിടന്നിരുന്ന ആ പുഴയിൽ കണ്ട നീരൊഴുക്കുകൾ അയാളോർമ്മിച്ചു. ഹൃദയത്തിന് അത്തരമൊരു കുളിർമ്മ ജീവിതത്തിൽ മുൻപൊരിക്കലും അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടില്ല...

വീണ്ടും നാലുകെട്ടിൽ വന്നപ്പോൾ ജാലകപ്പഴുതിലൂടെ പ്രകാശമുള്ള രണ്ടു നീലക്കണ്ണുകൾ കണ്ടു.

ആ കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ ഓഫീസിലെ ടൈപ്പിസ്റ്റ് സൂസി ഡിസൂസയെ ഓർത്തുപോയി. അവ

ളുടെ കണ്ണുകളും ഇതുപോലെതന്നെയാണു്. മൈ ലേഡീസ് ഗാർഡനിലെ വള്ളിക്കുടിലുകളിലും മരീനാ ബീച്ചിലും അവളൊരുമിച്ചു നടക്കാറുള്ളപ്പോൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്:

"നിന്റെ കണ്ണുകൾ ഞാൻ മുൻപെവിടെയോ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്..."

അതു കേൾക്കുമ്പോൾ ലിപ്സ്റ്റിക്കിട്ട ചുണ്ടുകളിൽ ഒരു പുഞ്ചിരി വിടരാറേയുള്ളു.

ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായി, ആ കണ്ണുകൾ കണ്ടതെവിടെവച്ചാണെന്നു്.

വിഷാദത്തിൽ പൊതിഞ്ഞ ഒരു മന്ദഹാസത്തോടെ ആ കുട്ടി ചോദിച്ചു:

"എപ്പഴേ വന്നേ...?"

"ഇന്നു കാലത്തു്."

"ഇനീം പോകുന്നുണ്ടോ?"

"ഉവ്വു്. അച്ഛന്റെ രോഗം മാറിയിട്ടു്."

അവളുടെ കൺമുനകൾ പലപ്പോഴും തന്റെ നേരെ നീണ്ടുനീണ്ടു വന്നു. ഇരുണ്ട ഇടനാഴികളിലേക്കും അകങ്ങളിലേക്കുമായി ആ പെൺകുട്ടിയുടെ ലോകം ചെറുതായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവളുടെ സ്വപ്നങ്ങളും യുവത്വവും ഒരു പോലെ കൊഴിഞ്ഞുവീഴുകയായിരുന്നു. അതു കാണാൻ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

വീട്ടിലേക്കു യാത്രയായപ്പോൾ അവൾ ചോദിച്ചു:

"ഇനീം വരോ?"

വീണ്ടും ആ പഴയ ചോദ്യം.

"വരാം..."

ഇത്തവണ ഒന്നും ആലോചിക്കാതെ അയാൾ പറഞ്ഞുപോയി.

അച്ഛന്റെ സുഖക്കേടു വർദ്ധിച്ചതേയുള്ളു. മകൻ

ഡോക്ടർമാരെ മാറി മാറി വരുത്തി. രാത്രികളിൽ ഉറക്കമൊഴിച്ചിരുന്ന് അച്ഛനെ ശുശ്രൂഷിച്ചു.

അതൊരു വലിയ ചാരിതാർത്ഥ്യമായിരുന്നു; കൃതാർത്ഥതയായിരുന്നു.

അവസാനം—

നോക്കിയിരിക്കേ, ആ കട്ടിലിലെ ചലനങ്ങൾ നിലച്ചു...

അയാൾ അവിടെ നിന്നു് വിങ്ങി വിങ്ങിക്കരഞ്ഞു. കരയുന്ന അനിയത്തിമാരേയും അമ്മയേയും ആരോ വീട്ടിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

പ്രകാശമായപ്പോൾ അയാൾ പതുക്കെ പുറത്തു കടന്നു.

അപ്പോഴും കൃത്തഴികൾക്കപ്പുറത്തു് നീരണിഞ്ഞ ആ നയനങ്ങൾ കണ്ടു. ദുഃഖം അവയിലും നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു.

"ഇനീം വരോ?"

ആ കണ്ണുകൾ നിശ്ശബ്ദമായി ചോദിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. ഉത്തരംപറയാതെ കണ്ണീർതുടച്ചു പടവുകളിറങ്ങി അയാൾ നടന്നു. ശോകാർദ്രമായ ആ മിഴിയിണകൾ അയാളുടെ കാലടികളെ വളരെദൂരം പിന്തുടർന്നു...

പെയ്യാത്ത മഴക്കാറുകൾ

രാമകൃഷ്ണന്, അന്നു പതിവിലധികം ക്ഷീണം തോന്നി. ഇലക്ട്രിക്ക് ട്രെയിനിൽ, ജനലിൽ ചാരിയിരുന്ന് അയാൾ മയങ്ങിപ്പോയി. വി. ടി. യിൽ നിന്നാണു കയറിയതു്. അതുകൊണ്ടു് ഇരിക്കാൻ സ്ഥലം കിട്ടി. ഇല്ലെങ്കിൽ കൊളുത്തുകളിന്മേൽ പിടിച്ചു നിന്ന നിലയ്ക്കു നില്ക്കണം. നാല്പമണി കഴിഞ്ഞാൽ ട്രെയിനിൽ തിക്കും തിരക്കുമാണു്. സ്കൂൾവിട്ട വരുന്ന കുട്ടികൾ, ഓഫീസിൽനിന്നു വരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ...ഓരോ സ്റ്റേഷനേറയും പ്ലാറ്റ്ഫോം നിറഞ്ഞൊഴുകുകയായിരിക്കും. അതുകൊണ്ടു് ഇരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതു് ഒരനുഗ്രഹമായി രാമകൃഷ്ണനു തോന്നി. പുറത്തുനിന്നു കൂളുമ്മയുള്ള കാറ്റു വന്നു തഴുകിയപ്പോൾ കണ്ണുകൾ താനേ അടഞ്ഞുപോയി...

വണ്ടി 'സയോണിൽ'* വന്നു നിന്നപ്പോൾ കൂട്ടുകാരൻ വിളിച്ചു. ഇല്ലെങ്കിൽ അറിയുമായിരുന്നില്ല...

ദിവസം മുഴുവൻ പണിയെടുത്തു ശരീരവും മനസ്സും ഒരുപോലെ തളർന്നിരുന്നു.

കാലത്തു് പത്തുമണിക്കു ചെന്നു് ടൈപ്പ്റൈറ്ററിന്റെ മുമ്പിൽ ഇരിക്കുന്നു. പരിചയമുള്ള വിരലുകൾ ഒരു യന്ത്രത്തിന്റെ വേഗതയോടെ ചലിക്കുന്നു.

ടിക്...ടിക്...ടിക് ടിക് ടിക്...

ഓഫീസ്സർ ഡിക്ടേറുചെയ്ത ലെറ്ററിന്റെ ടിപ്പിൽ കോപ്പിയെടുത്തു്, അഡ്രസ്സുടിച്ച കവറോടു ചേർത്തു ക്ലിപ്പു ചെയ്തു വയ്ക്കുന്നു. എല്ലാം ചെയ്യുന്നതു തികച്ചും യാന്ത്രിക

---

* ബോംബെയിലെ ഒരു സബ്സ്റ്റേഷൻ.

മായിട്ടതന്നെ! ഇടയ്ക്ക്, ചുമരിന്മേലുള്ള നീല ബൾബ് ഒരു ശബ്ദത്തോടെ കത്തും. അപ്പോൾ ഷോർട്ട് ഹാൻഡ് ബുക്കും പെൻസിലുമായി ഓഫീസറുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നിരിക്കുന്നു; അദ്ദേഹത്തിന്റെ വായിൽനിന്നുതിരുന്ന വീഴുന്ന വാക്കുകളെ പകർത്താൻ തയ്യാറായിക്കൊണ്ട്.

വീണ്ടും മെഷീനിൽ വിരലുകൾ ചലിക്കുന്നു... അഞ്ചുമണിവരെ...

ജീവിതം ദിവസം ചെല്ലുന്തോറും വിരസമായിട്ടതോന്നുകയായിരുന്നു. പണ്ട് ഇങ്ങനെ തോന്നിയിരുന്നില്ല. അന്നു മുന്നിൽ ചില ലക്ഷ്യങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ആ ലക്ഷ്യത്തിലെത്താനുള്ള ആവേശം ഉള്ളിൽ കത്തിനിന്നിരുന്നു. പക്ഷേ, എത്തേണ്ട ദിക്കിലൊന്നും എത്തിയില്ല. ജീവിതത്തിന്റെ ദൃഢമായ മാർഗ്ഗത്തിൽ ഒരു ചോദ്യചിഹ്നംപോലെ നില്ക്കുകയാണിന്ന്. ഉള്ളിലുള്ള ആശകളും ആവേശവും എല്ലാം തണുത്തുറഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു. തന്റെ യുവത്വത്തിന്റെ ഊഷ്മളത ദിവസംതോറും നഷ്ടപ്പെടുകയാണെന്നു തോന്നുന്നു. ജീവിതം ആരംഭിക്കേണ്ട സമയമായിട്ടേയുള്ളൂ. അവിടെവച്ചവസാനിച്ചാലോ?

രാമകൃഷ്ണൻ അലസതയോടെ പതുക്കെ നടന്നു. പരിചയമുള്ള വഴിയിൽക്കൂടെ കാലുകൾ ചലിച്ചു എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും, ശരി. ഗവൺമെണ്ട് ഹൗസിങ്ങ് കോളനിയിലെ 20-ാമത്തെ ബ്ലോക്കിലെ 220-ാം നമ്പർ റൂമിലെത്തണം. അതൊരു പ്രയാസമുള്ള കാര്യമല്ല. ഏഴെട്ടുകൊല്ലത്തെ നിത്യപരിചയമുണ്ട്. മനസ്സുറങ്ങിയാലും ശരീരം അവിടെ എത്തിക്കൊള്ളും...

ആദ്യത്തെ കോണിയിറങ്ങുമ്പോൾത്തന്നെ കാലുകൾ വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു തോന്നി. രണ്ടാമത്തെ കോണി

കൂടെ കയറി മൂന്നാമത്തെ നിലയിലെത്തിയപ്പോൾ അയാൾ കിതയ്ക്കുകയായിരുന്നു.

അപ്പോഴാണ്, ഉച്ചയ്ക്ക് ഒന്നും കഴിക്കാതിരുന്നതിനെപ്പറ്റി ഓർത്തത്. മാസത്തിന്റെ അവസാനദിവസങ്ങളാണ്. കൈയിൽ പണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആരുടെ കൈയിൽനിന്നും കടം കിട്ടുകയില്ല. തന്നെയല്ല, ആരോടും കടം വാങ്ങാറുമില്ല. എല്ലാവരും ലഞ്ചിനു പോയപ്പോൾ മേശമേൽ തലവെച്ചു കിടന്നു മയങ്ങി...

"...ഖാനാ ഖായാ...?"[1]

മേത്താജി വന്നു ചോദിച്ചപ്പോളാണ്, കണ്ണു തുറന്നത്.

"തബിയത് ഠീക് നഹി..."[2]

എന്നു പറഞ്ഞു ഒഴിയാൻ ശ്രമിച്ചു. ഇപ്പോൾ താനാകെ തളരുന്നതുപോലെ രാമകൃഷ്ണനു തോന്നി...

എവിടെയെങ്കിലും ചെന്നു തല ചായ്ക്കാൻ വെമ്പിക്കൊണ്ടാണ്, മുറിയുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നത്. പക്ഷേ, വാതിൽ അകത്തുനിന്നും അടച്ചിരുന്നു. ഒരിക്കലും അങ്ങനെ പതിവില്ലാത്തതാണ്.

അയാൾ വരേണ്ട സമയമായാൽ, ഷീലയേയുംകൊണ്ട് എന്നും അവൾ ബാൽക്കണിയിൽ വന്നുനില്ക്കും. അകലെനിന്നു വരുന്ന തന്നെ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊണ്ടു പറയും:

"ദേ, മോളുടെ അച്ഛൻ വരണു..."

അപ്പോൾ ഷീല രണ്ടു കുഞ്ഞിക്കൈകളും പുറത്തിട്ട് അച്ഛനെ മാടിവിളിക്കും. വന്ന്, മകളുടെ തളിർച്ചുണ്ടുകളിൽ ഒരുമ്മ വച്ചേ, അയാൾ ഷർട്ടും പാൻറും മാറ്റുകയുള്ളു. ഓഫീസിൽ പോകുമ്പോഴും അവൾ കുഞ്ഞി

1. ഊണു കഴിച്ചോ?

2. തീരെ സുഖമില്ല.

നെയെടുത്ത് അല്പദൂരം തന്നെ അനുഗമിക്കാറുണ്ട്. കോണിയിറങ്ങുമ്പോൾ അയാൾ തിരിഞ്ഞുനിന്നു മകളോടായി പറയും:

"ഷീലേ, ററാ...ററാ..."

"...ബൈ...ബൈ..."

അവളും കൊച്ചുകൈകളാട്ടും. അപ്പോഴൊക്കെ തന്റെ ഭാര്യയുടെ കണ്ണുകളിൽ തെളിഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന പ്രകാശം അയാൾ ശ്രദ്ധിക്കാറുണ്ട്.

എന്നാൽ, ഇന്നു്—

ഇന്നു് എന്തു പറഞ്ഞു? ഒരുപക്ഷേ, അവൾക്കു സുഖമില്ലായിരിക്കുമോ?

അയാൾ പതുക്കെ വാതിലിൽ മുട്ടി...

അവൾ വാതിൽ തുറന്നു. ആ കണ്ണുകൾ നീരണിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ചീകിയൊതുക്കാത്ത തലമുടി കാറ്റിൽ പാറിക്കളിച്ചു. അവളുടെ കവിളുകളിൽ കണ്ണുനീരുണങ്ങിയ പാടുകൾ അയാൾ കണ്ടു. ഷീല, ഒരു ഭാഗത്തു് അവളുടെ കൊച്ചു കിടക്കയിൽ കിടന്നുറങ്ങുകയാണു്...

"ശാരദേ, നിനക്കെന്തു പറ്റി?"

അല്പം ഉദ്വേഗത്തോടെയാണയാൾ ചോദിച്ചതു്. അവൾ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. സാരിത്തുമ്പുകൊണ്ടു കണ്ണു തുടച്ചു് അകത്തേക്കു പോയി. അതയാളെ കൂടുതൽ വേദനിപ്പിച്ചു.

വിവാഹം കഴിഞ്ഞിട്ടു നാലുകൊല്ലമായി. ഇന്നുവരെ അവൾ അയാളോടൊന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അവളുടെ കണ്ണുകൾ ഒരിക്കലും അയാളുടെ മുൻപിൽ നനഞ്ഞിട്ടില്ല. തന്നെ സ്നേഹിച്ചു. തികച്ചും അന്ധമായിട്ടാണവൾ സ്നേഹിച്ചതു്. എന്നാൽ അവൾക്കാസ്നേഹം മട

ക്കിക്കൊടുക്കാൻ തനിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ? അങ്ങനെ വിശ്വസിക്കാൻ അയാൾക്കു പ്രയാസം തോന്നി...

തന്നിലുള്ള ഭർത്താവു പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നു രാമകൃഷ്ണൻ വിശ്വസിച്ചു!

വാശാനന്ദങ്ങളിലൂടെ കെട്ടിപ്പടുത്ത ജീവിതമല്ലായിരുന്നു, അതു്. വ്യാമോഹങ്ങളിലൂടെയും അവർ ഒന്നുചേർന്നതല്ല. അനുരാഗത്തിലൂടെ, പരസ്പരവിശ്വാസത്തിലൂടെ മാത്രമാണു്, ഹൃദയങ്ങൾ ഒഴുകിയടുത്തതു്...

"ചൗദവീം കാ ചാന്ദ് ഹോ യാ
ആഫ്താബ് ഹോ..."

അടുത്തമുറിയിലെ റേഡിയോ മധുരമായ ഒരു പ്രേമഗാനം ആരംഭിക്കുകയായിരുന്നു...

നിന്റെ മുഖം പൗർണ്ണമിച്ചന്ദ്രനെപ്പോലെയാണു്. നിന്റെ വാർമുടി മാനത്തെ കാർമേഘക്കീറുകളെപ്പോലെയാണു്...

അതും ഒരു ഭർത്താവിന്റെ ഭാവനാസുന്ദരങ്ങളായ സങ്കല്പങ്ങളാണു്...

രാമകൃഷ്ണൻ ആ ബ്ലോക്കിലുള്ള പലരെപ്പറ്റിയും ചിന്തിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ അവരൊക്കെ എത്രമാത്രം സംതൃപ്തരാണു്! അവക്കാക്കും വേദനകളോ പരാധീനതകളോ ഇല്ലെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി. അടുത്തമുറിയിൽ താമസിക്കുന്ന വിജയൻതന്നെ എത്രമാത്രം സന്തോഷത്തോടെ ജീവിക്കുന്നു! സുന്ദരിയായ ഭാര്യയേയും കൊച്ചു മകനേയും പറ്റി മാത്രമേ അയാൾക്കു സംസാരിക്കുവാനുള്ളൂ. വൈകുന്നേരം ഓഫീസുവിട്ടു വന്നാൽ അയാൾ ഭാര്യയേയുംകൂട്ടി നടക്കാനിറങ്ങുന്നു. നൈലോൺസാരിയും കട്ടംനീലനിറത്തിലുള്ള ചോളിയും ധരിച്ചു പോകുന്ന മിസ്സിസ് വിജയനെ കണ്ടാൽ, ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ

സൗന്ദര്യം മുഴുവൻ അങ്ങനെ ഒഴുകിപ്പോവുകയാണെന്നു തോന്നും. ഓരോ ഞായറാഴ്ചയും വേണ്ടി അവർ കാത്തിരിക്കുകയാണു്...

അറോറയിൽ, മെട്രോയിൽ, ഇറോസിൽ...തിയറ്ററുകൾ മാറിമാറി അവർ സിനിമയ്ക്കു പോകുന്നു. ശമ്പളം കിട്ടിയാൽ ഭാര്യയുമൊരുമിച്ചു ഷോപ്പിങ്ങിനു പോകുന്നു...

അതുപോലെതന്നെയാണു്, മാംഗളൂർക്കാരൻ പെരീരയും സിൽവിയയും. പെരീര ഭാര്യയെ വിളിക്കുന്നതു കേട്ടാൽ ഒരു ഗാനത്തിന്റെ തുടക്കമാണോ എന്നു സംശയിച്ചുപോകും!

218-ൽ താമസിക്കുന്ന കാന്തിലാലിന്റെ മുറിയിൽ എപ്പോഴും പൊട്ടിച്ചിരിയാണു്. ജ്യോത്സ്നയെ അയാൾ ഒരു മാസം മുൻപാണു്, ജാംനഗരിൽനിന്നു വിവാഹം ചെയ്തതു്. അവർ മധുവിധു ആഘോഷിക്കുന്നു...

അവിടെയൊന്നും വേദനകളില്ല; വിഷ്ണുങ്ങളില്ല. തന്റെ ജീവിതംമാത്രം എന്തേ ഇങ്ങനെയാവാൻ?

മറ്റുള്ളവർ അണിഞ്ഞൊരുങ്ങി സിനിമയ്ക്കും, ജൂഹുവിലേക്കും, പാക്കിലേക്കുമൊക്കെ പോകുന്നതു് അവളുടെ കൺമുമ്പിലൂടെയാണു്....

എന്നിട്ടും ഇന്നുവരെ ഒരു സിനിമ കാണണമെന്നു് അവൾ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഒരു പുതിയ സാരി വേണമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ല. താൻ കൊടുത്താൽ മാത്രം വാങ്ങും.

അല്ലെങ്കിൽ അവൾക്കു താനും കൊച്ചുമോളും മാത്രം മതിയെന്ന ഭാവമാണു്....

നിശ്ശബ്ദയായി തനിക്കും മകൾക്കും വെച്ചുവിളമ്പിത്തന്നു് അവൾ പട്ടിണികിടക്കാറുള്ളപ്പോഴും ആ മുഖത്തെ പ്രസന്നത മാഞ്ഞുപോകാറില്ല!

പക്ഷേ, അതു കറകളഞ്ഞ ആത്മാർത്ഥതയാണെന്നു

വിശ്വസിക്കാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. എത്രയായാലും ഉള്ളിന്റെ ഉള്ളിൽ അവൾ ഒരു സ്ത്രീയാണ്. ഒരു സ്ത്രീയുടേതു മാത്രമായ നിറമുള്ള സങ്കല്പങ്ങളും, മധുരസ്വപ്നങ്ങളും അവളുടെ ഹൃദയത്തിലിരുന്നു വിതുമ്പിക്കരയുന്നുണ്ടാകും. ഒരു നല്ല സാരിക്കുവേണ്ടി, നല്ലൊരാഭരണത്തിനുവേണ്ടി അവൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടാകാം.

പക്ഷേ, പറയാൻകഴിയാത്തതുകൊണ്ട് ആ ആഗ്രഹങ്ങൾ അവളിലേക്കുതന്നെ അമർന്നൊതുങ്ങുന്നുവെന്നു മാത്രം! കഷ്ടതകൾ അവൾ കൺമുമ്പിൽ കാണുന്നുണ്ട്. അവയെ മറന്നുകൊണ്ട് എന്തുപറയും? അതുകൊണ്ടാണ്, കീറിയ സാരിയുടുക്കുമ്പോഴും അവൾ പുഞ്ചിരിക്കുന്നതു്. ആ പ്രസന്നതയ്ക്കുപുറകിൽ അടർന്നുവീഴാൻ വെമ്പുന്ന ദുഃഖത്തിന്റെ കണ്ണുനീർത്തുള്ളികളുണ്ട്... സമൃദ്ധിയുടേയും സമ്പത്തിന്റേയും ലോകത്തിൽ കളിച്ചു വളർന്നവളാണ്. കാലത്തു ധരിച്ച ഉടുപ്പ് ഉച്ചയ്ക്കവൾ ധരിക്കാറില്ല. അവളൊന്നു തുമ്മിയാൽ ഡോക്ടരുടെ കാറു് പടിക്കലുണ്ടാവും. അച്ഛൻ ഓരോ ഉരുളച്ചോറുണ്ണുമ്പോഴും മോളെ വിളിക്കും!

അവൾ ഇന്നു് ആ ലോകത്തിൽനിന്നും വളരെ ദൂരെയാണു്...

തന്റെകൂടെ ഇറങ്ങിത്തിരിച്ചപ്പോൾ പറഞ്ഞതു് അത്ര വേഗം മറക്കാൻ കഴിയുമോ?

"സ്നേഹത്തോടെ തരുന്ന ഒരുകുമ്പിൾ പച്ചവെള്ളം കുടിച്ചും ഞാൻ ജീവിച്ചോളാം..."

വരുന്നതു് വരട്ടെയെന്നു് വിചാരിച്ചാണു്, അതു ചെയ്തതു്.

പക്ഷേ...

സ്വപ്നങ്ങളിൽനിന്നു യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിലേക്കുള്ള ദൂരം ഇപ്പോഴാണു്, അറിഞ്ഞതു്.

"സ്വപ്നങ്ങളെല്ലാം സുഖം, മനംപൊള്ളിക്കു-
മിപ്രപഞ്ചത്തിന്റെ വാസ്തവങ്ങൾ!..."

പണ്ടെന്നോ വായിച്ച ചങ്ങമ്പുഴയുടെ വരികൾ മനസ്സിൽ കിടന്നു മുഴങ്ങി.

സ്വപ്നങ്ങളുടേതുമാത്രമായ ആ കാലഘട്ടം അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നയാൾ വേദനയോടെ മനസ്സിലാക്കി.

എവിടെനിന്നാണു്, തുടങ്ങിയതു്?

എല്ലാം ഒന്നോക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അല്ലെങ്കിൽ, മനസ്സിൽനിന്നതിവേഗം കൊഴിഞ്ഞുവീഴുന്ന ഓർമ്മകളല്ലല്ലോ, അവ!

ഒരു കുട്ടിയായിരിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ അയാളവളുടെ വീട്ടിൽ പോയിട്ടുണ്ടു്. പടിപ്പുരയും നാലുകെട്ടുമൊക്കെയുള്ള ആ വലിയ വീടിനെ അന്നയാളുടെ ബാല്യം അത്ഭുതങ്ങളോടെയാണു്, നോക്കിക്കണ്ടിരുന്നതു്. അച്ഛനവിടത്തെ കുടിയാനായിരുന്നു. ഓണക്കാലത്തു പഴക്കുലയും പച്ചക്കറികളും 'പടിപ്പുരയ്ക്കൽ' അച്ഛൻ കാഴ്ചവയ്ക്കാറുണ്ടു്. പകരം അച്ഛനു് ഓണസ്സദ്യയും ഓണപ്പുടവയും കിട്ടും.

"എല്ലാ ജന്മിമാരെപ്പോലെയല്ല, അങ്ങോരു്..."

അച്ഛൻ എപ്പോഴും പറയാറുണ്ടു്. നീണ്ടകാലത്തെ കെട്ടുറപ്പുള്ള, സൗഹാർദ്ദപരമായ ഒരു ബന്ധത്തിന്റെ മുഴുവൻ ചരിത്രവും ആ പ്രശംസാവാക്കുകളിൽ അടങ്ങിയിരുന്നു.

കൃഷിപ്പിഴ വന്നുപോയാൽ പാട്ടം മുഴുവനും കൊട്ടക്കാൻ കഴിയാറില്ല, നെല്ലളന്നിട്ടുകഴിയുമ്പോൾ കണ്ണുടയുയ്ത്തി അവളുടെ അച്ഛൻ ചോദിക്കും:

"എന്താ ശങ്കരാ, ഇക്കൊല്ലം കുറച്ചതു്?"

"ഇക്കൊല്ലം മുഴുവൻ ചാഴി വന്നില്ലേ?"

അച്ഛൻ വിനയത്തോടെ മറുപടി പറയുമ്പോൾ,

അയാൾ ചായപടിയിലിരിക്കുന്ന മനുഷ്യന്റെ കണ്ണടയും കുട്ടമ്മയും ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട നില്ക്കുകയാവും.

"ഉം...ഉം...നിങ്ങളുടെയൊക്കെ ഇഷ്ടം. പക്ഷേ, ഇവിടത്തെ കുട്ടികൾക്കു പഷ്ണിവരുത്തരുതു്..."

അത്രയേ പറയാറുള്ള.

[ശങ്കരൻനായർ നിങ്ങളുടെ കുട്ടികളെ പട്ടിണിക്കിട്ടില്ല. അയാളുടെ നന്ദികെട്ട മകൻ നിങ്ങളുടെ മകളെ ഉപ്പുരസമുള്ള കണ്ണീർ കുടിപ്പിക്കുന്നു...!]

നോട്ടീസ്സയയ്ക്കുമെന്നും പാട്ടബാക്കിക്കു് കേസ്സുകൊടുക്കുമെന്നുംപറഞ്ഞു ഭീഷണിപ്പെടുത്താറില്ല; അന്നതു ചെയ്യാമായിരുന്നിട്ടുകൂടി!

"ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ളൊരു നല്ല മനുഷ്യൻ."

രാമകൃഷ്ണനും അങ്ങനെ തോന്നിയിട്ടുണ്ടു്.

എന്നാൽ താൻ അദ്ദേഹത്തോടും അച്ഛനോടുമൊക്കെ ഒരു നിലയ്ക്കു വലിയൊരു തെറ്റല്ലേ ചെയ്തതു്?

പക്ഷേ, അപ്പോൾത്തന്നെ ആ തെറ്റില്ലുള്ള 'ശരി'യെപ്പറ്റിയും അയാൾ ആലോചിക്കാതിരുന്നില്ല.

അന്നു ശാരദ കുട്ടിയായിരുന്നു. ഇറയത്തും നാലുകെട്ടിലുമൊക്കെ ഓടിക്കളിച്ചിരുന്ന അവളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നല്ലാതെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ല...

എട്ടാംക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്താണു്, അച്ഛൻ മരിച്ചതു്. അതോടെ ആ ജന്മികുടിയാൻബന്ധവും അവസാനിച്ചു. പിന്നെ അവരുടെ വീട്ടിൽ പോകാറില്ല. അവളെ കാണാറുമില്ല...

അച്ഛൻ മരിച്ചതോടെ തന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ ഗതികേടുകൾ തുടങ്ങി. കൊച്ചു കുഞ്ഞായിരുന്ന അനിയത്തിയും അമ്മയും അയാളും മാത്രമായി. അതുവരെ ജോലിയെടുക്കാൻ കരുത്തുള്ള ഒരാളുടെ തണലിലാണു്, ജീവി

ച്ചതു്. ആ തണൽ നഷ്ടപ്പെട്ട. പിന്നെ പൊള്ളുന്ന വെയിലിലൂടെയായിരുന്നു, വളരെ ദൂരം നടന്നതു്. പലപ്പോഴും ക്ഷീണിച്ചു തളർന്നു വീണിട്ടുണ്ടു്. വീണ്ടും കിതപ്പു മാറുന്നതിനുമുമ്പു് എഴുന്നേറ്റു പ്രയാണം തുടർന്നു...

എന്നിട്ടു് എത്തിയതോ?

മരുപ്പച്ചയിലായിരുന്നില്ല; ചുട്ടുപഴുത്ത മണലാരണ്യത്തിൽ!

ഒരുതുള്ളി ദാഹനീരിനുവേണ്ടി ആത്മാവുകൾ പിടയുകയായിരുന്നു...

പലരും സഹായിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ പത്താംക്ലാസ്സു് പാസ്സാകുമായിരുന്നില്ല. ഇന്നതൊക്കെ വിഡ്ഢിത്തമായി എന്നു തോന്നുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അച്ഛൻ ഉപേക്ഷിച്ചുപോയ കരിയും നുകവും എടുത്തു പാടത്തേക്കു് ഇറങ്ങിയാൽ മതിയായിരുന്നു. എങ്കിൽ മനുഷ്യനേക്കാൾ കൂട്ടുതലായി മണ്ണു സഹായിച്ചേനേ! പക്ഷേ, അന്നു താനത്രയ്ക്കു വളർന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു.

ഇന്നു് ആ കരിയും നുകവും തൊഴുത്തിന്റെ ഇറക്കാലിൽ ഇരുന്നു ചിതൽതിന്നുപോവുകയാണു്. ആ തൊഴുത്തു ശൂന്യമാണു്. അതിലുണ്ടായിരുന്ന മൂരികളെ വിറ്റിട്ടാണു്, പരീക്ഷയ്ക്കു പണമടച്ചതു്...

താൻ പാസ്സായതറിഞ്ഞപ്പോൾ അമ്മയ്ക്കെന്താശ്വാസമായിരുന്നു! സ്വന്തം കഷ്ടതകൾ തീർന്നതായി പാവപ്പെട്ട അമ്മ വിശ്വസിച്ചു...!

വീട്ടിൽ തീപ്പുകകാണാത്ത ദിവസങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അപ്പോഴൊക്കെ പഠിച്ചു പാസ്സായ മകനെ നോക്കി അമ്മ നെടുവീർപ്പിട്ടുമായിരുന്നു. വിശക്കുമ്പോൾ, കഷ്ടതകളെക്കുറിച്ചു് ഒന്നുമറിയാത്ത കൊച്ചനിയത്തി ഏന്തിയേന്തി നിലവിളിക്കാറുണ്ടു്...

ആ കണ്ണുനീരും ദുഃഖവും കണ്ടുകൊണ്ടു കുറച്ചുകാലം കൂടി ജീവിച്ചു. അവസാനം അവളുടെ അച്ഛൻതന്നെയാണു്, സഹായഹസ്തം നീട്ടിയതു്.

യാചിക്കുന്ന കണ്ണുകളുമായി അയാളവിടെ ചെന്നു നിന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായി. ഗദ്ഗദങ്ങളിലൂടെ താനെല്ലാം പറഞ്ഞു.

"ഉം. ശങ്കരന്റെ മോനാണു് അല്ലേ? ഞാൻ കുട്ടിക്കാലത്തു കണ്ടേക്കണതാ. അച്ഛൻ മരിച്ചതോടെ ഒക്കെ കഷ്ടത്തിലായി അല്ലേ?"

എല്ലാം കേട്ടുകൊണ്ടു് അവൾ അപ്പുറത്തു നില്പുണ്ടായിരുന്നു. ജാലകത്തിലൂടെ തിളങ്ങുന്ന രണ്ടു കണ്ണുകൾ മാത്രമാണു്, കണ്ടതു്. അധികം ശ്രദ്ധിക്കാൻ സൗകര്യമില്ലായിരുന്നു...

തിരിച്ചുപോകുമ്പോൾ, ആ നല്ല മനുഷ്യനെക്കുറിച്ചു ഹൃദയംനിറഞ്ഞ കൃതജ്ഞതയോടെ സ്മരിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല...

"കുറച്ചു ഷോർട്ട്ഹാൻഡും ടൈപ്റൈറ്റിങ്ങും പഠിക്കു. എന്നിട്ടു നാട്ടുവിട്ടുന്നതാണു്, നല്ലതു്."

പലരും ഉപദേശിച്ചു.

അങ്ങനെയാണു്, ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽ ചേർന്നതു്.

ഓ, അവിടെവച്ചാണു്, തുടക്കവും. എല്ലാം വ്യക്തമായി തെളിഞ്ഞുവരുന്നു...

കോണിപ്പടികൾ കയറുമ്പോഴാണു്, തല കീഴ്പോട്ടിട്ടു് അവളിറങ്ങിവരുന്നതു്. പെട്ടെന്നു നോക്കിപ്പോയി. വേഗത്തിൽ കണ്ണുകൾ പറിച്ചെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആ ചിത്രം ഇതിനുമുൻപു് എവിടെയോ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. അതേ തിളങ്ങുന്ന കണ്ണുകളും! എവിടെയാണു്...? എവിടെയാണു്...?

അന്ന് മെഷീന്റെ അടുത്തു ചെന്നിരുന്നിട്ടും മനസ്സു് ഓമ്മകളുടെ ആൽബം തിരയുകയായിരുന്നു.

അവസാനം, കണ്ടെത്തി.

അന്ന് ജാലകത്തിനപ്പുറത്തുനിന്നു് സ്നേഹവും സഹതാപവും സ്ഫുരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് നോക്കിയിരുന്ന അതേ തിളക്കമുള്ള കണ്ണുകൾ...

വർഷങ്ങൾക്കുമുൻപു് വെള്ളപ്പൂക്കൾതുന്നിയ നീല ഉടുപ്പിട്ടു കളിച്ചുനടന്നിരുന്ന അവൾതന്നെ!

എത്രവേഗമാണു്, ആ കുട്ടി വളന്നതു്?

മുഗ്ധമായ അവളുടെ മുഖത്തു് ചൈതന്യത്തിന്റെ ചെഞ്ചായം പുരണ്ടിട്ടുണ്ടു്. നീണ്ട കറുത്ത കണ്ണുകളിൽ സ്നിഗ്ധത ഓളംവെട്ടുന്നു. ആ കണ്ണുകൾ ഏതോ മധുരമായ സ്വപ്നത്തിന്റെ അനുഭൂതിയിൽ തളന്നുമയങ്ങുകയാണെന്നു തോന്നി...

ദിവസവും ഇൻസ്റ്റിട്യൂട്ടിൽവച്ചു് അവർ പരസ്പരം കണ്ടുമുട്ടി. ആദ്യമാദ്യം അവനതമായിരുന്ന ആ മുഖം ഒരു ലജ്ജാസ്മേരത്തോടെ ഉയരാൻ തുടങ്ങി. തന്നെ കാണുമ്പോൾ ആ നീലക്കണ്ണുകളിലേക്കു് ഹൃദയത്തിലെവിടെനിന്നോ ഒരു വെളിച്ചം ഒലിച്ചിറങ്ങുന്നില്ലേ?

ഒരുപക്ഷേ, തന്റെ യുവത്വം ഒളിച്ചോമനിക്കുന്ന മാദകമായ സങ്കല്പങ്ങൾ മാത്രമാണോ ഇതെല്ലാം?

വിശക്കുന്ന വയറിനു ഭക്ഷണം തേടാൻ കഴിവില്ലാത്ത അയാളെ വെല്ലുവിളിച്ചുകൊണ്ടു വിശക്കുന്ന ഹൃദയം ഇരതേടുകയായിരുന്നു!

അയാൾ വളരെയധികം നിയന്ത്രിച്ചു. അനാശാസ്യമായ ഒരു ബന്ധം വളത്തിയെടുക്കരുതെന്നു് ആത്മാർത്ഥമായി ആഗ്രഹിച്ചു.

കാരണം, രണ്ടു ധ്രുവങ്ങൾതമ്മിലുള്ള അന്തരമുണ്ടാ

യിരുന്നു, അവരുടെ ജീവിതമണ്ഡലങ്ങൾക്കു്! പ്രതീക്ഷിക്കാനും ആശിക്കാനുമൊന്നുമുള്ള വക അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നിട്ടും...

പലദിവസവും സംസാരിക്കണമെന്നു് വിചാരിച്ചു. മുൻകൂട്ടി വാക്കുകൾ ശരിപ്പെടുത്തി. പക്ഷേ, അവളുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ എല്ലാം തൊണ്ടയിൽ കുരുങ്ങിനിന്നതേയുള്ളൂ.

"എന്താ, അറിയുമോ?"

ഒരുദിവസം തന്റെ ജിജ്ഞാസയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻവേണ്ടിമാത്രം അങ്ങനെ ചോദിച്ചു.

വാസ്തവത്തിൽ അപ്പോൾ തന്നിലുള്ള പുരുഷൻ ബലഹീനനായി തളർന്നുപോകുന്നതുപോലെ തോന്നി.

"അറിയും."

അല്പം സംശയിച്ചുനിന്നതിനുശേഷം അവൾ പറഞ്ഞു. ആ മറുപടി പ്രതീക്ഷിക്കാത്തതായിരുന്നു.

പിന്നെ ആ പരിചയം ഏത്ര വേഗത്തിലാണു വളർന്നതു്?

മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ ആകർഷണശക്തിയെക്കുറിച്ചു് അയാൾക്കത്ഭുതം തോന്നി. പിന്നെ പിന്നെ അവളെ കണ്ടില്ലെങ്കിൽ മനസ്സു് അസ്വസ്ഥമാകുമായിരുന്നു. അവൾക്കും അത്തരമൊരു മാനസികസ്ഥിതിവിശേഷം ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം.

ഇല്ലെങ്കിൽ, താനല്പം താമസിച്ചാൽ ആ കോണിച്ചുവട്ടിൽ പെൻസിലിന്റെ തുണ്ടും കടിച്ചു് എന്തിനു കാത്തുനില്ക്കുന്നു?

ഹൃദയത്തിലെ വികാരങ്ങളും സിരകളിലെ ചൂടുരക്തവും ഭവിഷ്യത്തുക്കളെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കാൻ സമയം കൊടുത്തില്ല.

"ശാരദേ..."

ആ ചിന്തകളിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞുമാറാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ ഭാര്യയെ വിളിച്ചു.

അവൾ ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ നടന്നുചെന്നു. മുഖത്തു കണ്ണുനീരിന്റെ നനവ് അപ്പോഴുമുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ ജനലഴികളിൽ മുഖമമർത്തിനിന്നു കരയുകയായിരുന്നു.

"ഇന്നെന്താ കാപ്പിയില്ലേ?"

"..."

"എന്തുപറ്റി?"

അയാൾ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

"പഞ്ചസാരയ്ക്ക് ആളെ പറഞ്ഞയച്ചപ്പോൾ ഗുജറാത്തിസേട്ട തരില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. കഴിഞ്ഞ മാസത്തിലെ ബാക്കി ഇനിയും തീർത്തിട്ടില്ലത്രെ..."

അവൾ അല്പനേരത്തേക്കു നിശ്ശബ്ദയായി നിന്നു. തേങ്ങലുകൾ പുറത്തുകടക്കാൻ വെമ്പുകയാണെന്നു തോന്നി.

"ഷീല വിശന്നു കരഞ്ഞാണ് ഉറങ്ങിയതു്..."

അവൾക്കു നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി...

അത്രയോളമൊന്നും അയാൾ പ്രതീക്ഷിച്ചതല്ല.

"കരഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ല. ഇന്നെന്റെകൂടെ പോന്നതു വിഡ്ഢിത്തമായി തോന്നുന്നു അല്ലേ? പണക്കാർ പലരും പടിക്കൽ കാത്തുനിന്നതാണു്. ഉം...വിധിയാണെന്നു കരുതൂ..."

ഒറ്റശ്വാസത്തിൽ അത്രയും പറഞ്ഞുതീർത്തു. പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു വലിയ പ്രതികാരം ചെയ്ത ചാരിതാർത്ഥ്യം അനുഭവപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. എന്തിനു്, ആരോടു പറഞ്ഞു എന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചില്ല. മനസ്സിൽ പലതും പതഞ്ഞു പൊങ്ങുകയായിരുന്നു...

യഥാർത്ഥത്തിൽ അവളുടെ പരിശുദ്ധമായ ആത്മാർത്ഥതയുടെ മുഖത്തു കാറിത്തുപ്പുകയാണു ചെയ്തതു്. അവൾ മനസ്സിൽപ്പോലും വിചാരിക്കാത്തതാണു പറഞ്ഞതു്. അതു കേട്ടുനില്ക്കാനുള്ള ഉൾക്കരുത്തു് അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ചുണ്ടുകൾ കടിച്ചമർത്തി ഒരു കാറ്റിന്റെ വേഗതയോടെ അവൾ അകത്തേക്കു പോയി...

അവൾ ഹൃദയംനൊന്തു തേങ്ങിക്കരയുന്ന ശബ്ദം അയാൾ കേട്ടു. അതു കേട്ടുകൊണ്ടു് ഇരിക്കാൻ രാമകൃഷ്ണനു കഴിഞ്ഞില്ല. അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു തെറ്റുചെയ്തു. മാത്രമല്ല, അവളുടെ അകളങ്കമായ സ്നേഹത്തെക്കൂടി ചോദ്യംചെയ്തു...

മറ്റു പലതിന്റേയും നേർക്കു പത്തി വിടർത്തി ആടിയിരുന്ന പ്രതികാരം പാവപ്പെട്ട, ദുർബ്ബലയായ അവളുടെ ഹൃദയത്തിന്മേൽ ആഞ്ഞു കൊത്തിയെന്നുമാത്രം. ഇനി പശ്ചാത്തപിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല... അവൾ കാത്തുസൂക്ഷിച്ചിരുന്ന പലതിനേയും താൻ നിഷ്ഠുരണം കാൽക്കൊണ്ടു തട്ടിയെറിഞ്ഞു.

രാമകൃഷ്ണൻ എഴുന്നേറ്റു ബാൽക്കണിയിൽ വന്നു നിന്നു.

ബ്ലോക്കുകളുടെ നടുക്കുള്ള ചെറുമുറ്റത്തു് അനവധി കൊച്ചുകുട്ടികൾ ഓടിക്കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചുറ്റുമുള്ള ബാൽക്കണികളിൽ, അച്ഛനമ്മമാർ അതു നോക്കി നിർവൃതിയിൽ ലയിച്ചു നിൽക്കുന്നു...

തന്റെ വീട്ടിലാകട്ടെ, ഒരു ദുഃഖസാഗരം അലയടിക്കുകയാണു്!

റേഡിയോകൾ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കു മധുരമായ ഗാനതരംഗങ്ങൾ ഒഴുക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവസാനിക്കാൻ പോകുന്ന പകലിന്റെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ മാനത്തു

രക്തമേഘങ്ങൾ അലഞ്ഞുനടക്കുന്നതു കാണാൻ കൗതുകം തോന്നാറുള്ളതാണു്.

പക്ഷേ, ഇന്നതില്ല. മുൻപു്, രക്താഭമായ അന്തിത്തുടുപ്പിനെ നോക്കി അയാൾ കവിതയെഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. മധുരോദാരമായ അനുഭൂതികൾ നെയ്തെടുത്തിട്ടുണ്ടു്...

ആ കാലം വളരെ ദൂരെയാണു്...

ഇന്നു്,

ഹൃദയത്തിൽ നിറച്ചും പെയ്യാൻ വെമ്പിനില്ക്കുന്ന ദുഃഖത്തിന്റെ മഴക്കാറുകളാണു്. അവിടെ ഇടി മുഴങ്ങുകയും കൊള്ളിയാൻ മിന്നുകയും ചെയ്യുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നി.

ഒന്നു പെയ്തുതോന്നുകിൽ...!

താഴെ കുത്തൊഴുക്കുള്ള നിരത്തിൽക്കൂടി എണ്ണമില്ലാത്തത്ര കാലടികൾ വേഗതയോടെ ചലിക്കുന്നു. നടക്കാൻ പോകുന്നവരും, ഓഫീസ് വിട്ടു വരുന്നവരും ഒക്കെയുണ്ടു്. ഓരോ ട്രെയിൻ വന്നുകഴിയുമ്പോഴും റെയിൽവേഗെയ്റ്റ് തിങ്ങിയാണു്, ആളുകൾ വരുന്നതു്. എന്നും കാലത്തും വൈകുന്നേരവും ഇതുപോലെയാണു്...

അതു നോക്കിനിൽക്കുമ്പോഴാണു്, ഈ പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ ചലനവും ചൈതന്യവുമാണെന്നു തോന്നുക. എന്നാൽ തന്നെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ചൈതന്യവും ചലനാത്മകതയുമെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു...

തിരക്കുപിടിച്ച ആ പട്ടണത്തിലും സന്ധ്യാസമയത്തിന്റെ മനോഹാരിത ഒന്നു വേറെതന്നെയാണു്.

ഇതുപോലൊരു സന്ധ്യയ്ക്കാണു്—

(അസുഖകരങ്ങളായ ചിന്തകൾ അയവിറക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അയാളോർത്തു.)

യാത്രപറയാൻ വേണ്ടി അവളെ കണ്ടുമുട്ടിയതു്; പോരുന്നതിന്റെ തലേദിവസം.

ശാരദ സന്ധ്യയ്ക്കു് അമ്പലത്തിൽ തൊഴാൻ പോയിട്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞാണു്, കാത്തുനിന്നതു്.

വഴിവക്കിലെ മരങ്ങൾ കറുത്ത നിഴലുകൾ വിരിച്ചിരുന്നു. ആ നിഴലുകളെ നോക്കി അയാൾ അക്ഷമനായി നിന്നു. അവൾ അശ്രദ്ധയോടെ നടന്നുപോകുമ്പോൾ അയാൾ ഇടറിയ ശബ്ദത്തിൽ വിളിച്ചു:

"ശാരദേ..."

അവൾക്കു ശബ്ദത്തിൽനിന്നുതന്നെ ആളെ മനസ്സിലായി.

അടുത്തു വന്നപ്പോൾ അയാൾ പതുക്കെ പറഞ്ഞു:

"ഞാൻ നാളെ ബോമ്പയ്ക്കു പോകുന്നു."

"..."

അവൾ മൂകയായി നിന്നതേയുള്ളു.

"എന്താണു് ഒന്നും പറയാത്തതു്?"

"അവിടെ ജോലി കിട്ടുമോ?"

തികഞ്ഞ നിഷ്ക്രളങ്കതയോടെയാണവൾ ചോദിച്ചതു്.

"ഉറപ്പില്ല. പരിശ്രമിച്ചുനോക്കാനല്ലേ പോകുന്നതു്?"

"അറിയുന്നവരാരെങ്കിലുമുണ്ടോ?"

"അങ്ങനെ പറയാൻ ആരുമില്ല."

"പിന്നെ..."

അവളുടെ കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞു.

"ശാരദേ, ജീവിതംതന്നെ അവ്യക്തമായ എന്തിനോ വേണ്ടിയുള്ള ഒരന്വേഷണമല്ലേ? അതിൽ ചിലർ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നു. മറ്റു ചിലർ പരാജിതരാകുന്നു."

ഒരു തത്വശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ ഗൗരവത്തോടെയാണു്, പറഞ്ഞതു്.

"എത്ര സഹിക്കേണ്ടിവന്നാലും എന്റെ അമ്മയേയും അനിയത്തിയേയും പട്ടിണികിടക്കുതു്. അതുമാത്രമാണു്, ഉദ്ദേശം."

കൂടുതൽ ഒന്നും പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവൾ അപ്പോഴേക്കും കരഞ്ഞുകൊണ്ടു തന്റെ മാറിലേക്കു വീണു. ഷർട്ടു കണ്ണുനീർ വീണു നനയുകയായിരുന്നു.

"ശാരദ കരയുന്നതു കാണാനല്ല, ഞാൻ വന്നതു്."

"..."

"എന്നെക്കുറിച്ചു ദുഃഖിക്കരുതു്. എല്ലാ സൗഭാഗ്യങ്ങളും നിനക്കുണ്ടു്. സുഖമായി ജീവിക്കു."

പറയാനുദ്ദേശിച്ചതു് ഒരുവിധത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"എവിടെപ്പോയാലും, വരുന്നതുവരെ ഇവിടെ ഒരുവൾ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു മാത്രം ഓർമ്മിക്കു..."

അവൾ കാത്തിരുന്നു; മൂന്നു നീണ്ട വർഷങ്ങൾ.

വന്ന വിവാഹാലോചനകൾ മുഴുവൻ തനിക്കുവേണ്ടി മാത്രമാണു്, തട്ടിനീക്കിയതു്.

കാറും ബംഗ്ലാവുകളുമുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ, ഡാക്ടർമാർ, അങ്ങനെ പലരും അവളെ സ്വീകരിക്കാൻ സന്നദ്ധരായിരുന്നു.

"എനിക്കിപ്പോൾ കല്യാണം വേണ്ട."

ആ ഒരേ പല്ലവി അവൾ പലതവണ ആവർത്തിച്ചു.

"മോളു് ആരെയെങ്കിലും മനസ്സിലു് വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കി പറയു്. എന്നാലതങ്ങു നടത്താം."

അമ്മ അവളെ സൗമ്യതയോടെ സമീപിച്ചു.

"അതിനൊന്നും സമയമായിട്ടില്ല..."

അവളുടെ അച്ഛനും അമ്മയും തോറ്റു പിൻവാങ്ങി.

ശങ്കരൻനായരുടെ മകൻ രാമകൃഷ്ണനുവേണ്ടി അവരുടെ പ്രിയപ്പെട്ട മകൾ കാത്തിരിക്കുമെന്നു് അവർ സ്വപ്നത്തിൽ പോലും വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടാവില്ല!

എന്നിട്ടു്, ഇന്നു് ഈ വേദനകളുടേയും കഷ്ടപ്പാടുകളുടേയും നടുവിൽ മനംനൊന്തു ജീവിക്കാറായി. എങ്കിലും അവൾക്കതിൽ പരാതിയില്ല; പശ്ചാത്താപമില്ല. തികഞ്ഞ സംതൃപ്തിയോടുകൂടി മാത്രമേ ഇന്നുവരേയും ജീവിച്ചിട്ടുള്ളൂ!

ബോംബെയിൽ വന്നിട്ടു് ആറുമാസം കഴിഞ്ഞാണു ജോലികിട്ടിയതു്. പൈപ്പുവെള്ളം മാത്രം കുടിച്ചു് മറൈൻഡ്രൈവിൽ അലഞ്ഞുനടന്നിട്ടുണ്ടു്. ഗെയ്റ്റ്വേ ഓഫ് ഇൻഡ്യയുടെ മുന്നിൽ പരന്നുകിടക്കുന്ന നീലക്കടലിലേക്കു കണ്ണുംനട്ട വേദനയോടെ ഇരിക്കാറുള്ളപ്പോൾ, ആ കടലിന്റെ ആഴത്തിലേക്കു ചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്യാൻ തോന്നിയിട്ടുണ്ടു്! കങ്കാർ മൈതാനത്തിൽ വിശപ്പുസഹിച്ചു കിടന്നുറങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്...

എല്ലാം അതിജീവിച്ചുപോന്നു. അവൾക്കും അമ്മയ്ക്കും സഹോദരിക്കുംവേണ്ടി മാത്രം.

പക്ഷേ, ആർക്കും കാര്യമായിട്ടൊന്നും ചെയ്യാൻ ഇതുവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അവരുടെ മൊട്ടിട്ടുനിന്നിരുന്ന പ്രതീക്ഷകളെ തല്ലിക്കൊഴിക്കാനേ, തനിക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളൂ.

ഓർത്തപ്പോൾ വല്ലാത്ത വേദനയും നൈരാശ്യവും തോന്നി.

നേരം ഇരുട്ടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചുറ്റുപാടുമുള്ള ഇലക്ട്രിക്കു ബൾബുകൾ ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്കു വെളിച്ചത്തിന്റെ കിരണങ്ങൾ വിതറി...

എന്തുകൊണ്ടോ, മനസ്സു് ചിന്തകളുടെ നൂലാമാലക

ളിൽ പെട്ടകിടക്കുന്നു. എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും ആ കെട്ടുകൾ അഴിയുന്നില്ല!

ശാരദ തുടർച്ചയായി കത്തുകളെഴുതി. മറുപടിയിലൊക്കെ അവളെ അയാൾ ഗുണദോഷിച്ചു. അവളുടെ അച്ഛനോട് മറ്റാരോടെന്നതിലുമധികം തനിക്കു കടപ്പാടുണ്ടെന്നും, അദ്ദേഹത്തെയോർത്തെങ്കിലും തന്നെ മറക്കണമെന്നും അവളെ ഉപദേശിച്ചുനോക്കി. അവളതൊന്നും കൈക്കൊണ്ടില്ല.

"എന്നെ സ്നേഹിച്ചതു് ഒരിക്കലും ഒരു തെറ്റല്ല. അച്ഛന്റെയെന്നല്ല, ആരുടെ മുൻപിലും. അതു് ഒരു വഞ്ചനയാണെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടെ കൃതജ്ഞതയേക്കാളും എനിക്കാവശ്യം ആ വഞ്ചനാമനോഭാവമാണു്...

"സ്നേഹത്തോടെ തരുന്ന ഒരുകുമ്പിൾ പച്ചവെള്ളം കുടിച്ചും ഞാൻ ജീവിച്ചോളാം. നിങ്ങളുടെകൂടെ ഏതു തെരുവിന്റെ തിണ്ണയിലും ഞാൻ സംതൃപ്തയായിരിക്കും. ഒന്നു വേഗം വരൂ..."

പിന്നെ ഒന്നും ആലോചിച്ചില്ല. നാട്ടിൽ പോവുകയാണുണ്ടായതു്.

വീട്ടിൽനിന്നു് ഒരിക്കലും സമ്മതം കിട്ടുകയില്ലെന്നു് അവൾക്കുറപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

"ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്ന മനുഷ്യന്റെകൂടെ ജീവിക്കുവാൻപോകുന്നു. നിങ്ങളാരും എന്നെ തടയരുതു്. എന്നെക്കുറിച്ചു ദുഃഖിക്കയുമരുതു്..."

കത്തെഴുതിവെച്ചു് വീട്ടിൽ പറയാതെയാണു്, അവൾ തന്റെകൂടെ ഇറങ്ങിത്തിരിച്ചതു്.

ആ ധൈര്യം അവൾക്കെങ്ങനെ കിട്ടി എന്നു് അത്ഭുതത്തോടെ അയാൾ പലവട്ടം ആലോചിച്ചിട്ടുണ്ടു്!

നാട്ടിൽ ആ വാർത്ത വലിയ വിപ്ലവംതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു. പലരുടേയും ഇടയിൽ അവർ സംസാരവിഷയമായിരുന്നു.

"എന്നാലും ശങ്കരന്നായരുടെ മോൻ ഇത്രത്തോളം പോന്നവനാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ലാട്ടോ..."

"മിണ്ടാപ്പൂച്ചയാണു്, കലൊടക്കാ."

"ആ മനുഷ്യൻ അവനു് പലപ്പഴും സഹായം ചെയ്തിട്ടുണ്ടത്രെ!"

"പാമ്പിനാണു്, പാലു കൊടുത്തതു്..."

"എന്തിനാ അവനെ പറേണു്? ആ പെണ്ണു നന്നെങ്കി ഇതു വരോ?"

ആറു പെൺമക്കളെ തരക്കേടില്ലാത്തമട്ടിൽ വിവാഹംചെയ്തു കൊടുത്ത ഒരച്ഛന്റെ അഭിപ്രായമായിരുന്നു, അതു്.

"ഇക്കാലത്തു പെണ്ണുങ്ങൾക്കും പഠിപ്പും പാപ്പാസ്സും ആയി. അപ്പൊ ഇങ്ങനൊക്കെ വരാണ്ടു് കഴീല്ല്യ."

തന്റെ മകളെ നിലത്തെഴുത്തു മാത്രം പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ശങ്കുവാരിയർ സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിനോടുള്ള എതിർപ്പു് രേഖപ്പെടുത്തി.

ആ ചർച്ചകൾ കുറച്ചുദിവസം മാത്രമേ നീണ്ടുനിന്നുള്ളു. കൂടുതൽ ചൂടുള്ള വാർത്തകൾ അതിനെ പുറന്തള്ളി...

ഇന്നവൾ അച്ഛനും അമ്മയ്ക്കും കുറ്റയുണ്ടു്. അവരിങ്ങോട്ടും. എങ്കിലും അവരെ നേരിട്ടുകാണുവാൻ അവൾ ധൈര്യപ്പെട്ടുന്നില്ല!

ഇപ്പോൾ താൻ നൂറമ്പതുറുപ്പിക ശമ്പളംവാങ്ങുന്ന ഒരു സ്റ്റെനോഗ്രാഫറാണു്. എങ്കിലും ജീവിതത്തിന്റെ

കറുത്ത മുഖങ്ങൾമാത്രം കണ്ടുകൊണ്ടാണു്, ജീവിക്കുന്നതു്.

വീട്ടിലേക്കു മാസംതോറും കൃത്യമായി പണമയച്ചില്ലെങ്കിൽ അമ്മയും സഹോദരിയും പട്ടിണിയാകും. പോരെങ്കിൽ സഹോദരി വളർന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവളെ ഒരാളുടെകൂടെ പറഞ്ഞയയ്ക്കേണ്ടതു തന്റെ ചുമതലയാണു്...

അയാൾക്കു കൂടുതൽ ചിന്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

നാട്ടിൽ ഓണമാണു്. അമ്മയ്ക്കു കുറച്ചുകൂടുതൽ പണമയയ്ക്കണമെന്നു് ഉദ്ദേശിച്ചതാണു്. പക്ഷേ, കടം തീർത്തു കഴിഞ്ഞാൽ ഒന്നും ബാക്കിയില്ല...

രാമകൃഷ്ണൻ വീണ്ടും അകത്തേക്കു ചെന്നു.

ശാരദ തലയണയിൽ മുഖമമർത്തിക്കിടന്നു വിങ്ങിവിങ്ങി കരയുകയായിരുന്നു!.

താൻ പറഞ്ഞതു തെറ്റാണെന്ന ബോധം അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ ത്യാഗത്തിന്റെയും സഹനശക്തിയുടേയും പര്യായമാണു്. പട്ടിണികിടന്നാലും തന്റെ മുൻപിൽ മന്ദഹസിച്ചുകൊണ്ടു് വന്നുനിൽക്കും. എന്നിട്ടും മൂർച്ചയേറിയ വാക്കുകൾകൊണ്ടു ലോലമായ അവളുടെ ഹൃദയത്തെ മുറിപ്പെടുത്തി. അയാൾ സ്വയം കുറ്റപ്പെടുത്തി...

ഷീല പെട്ടെന്നു ഞെട്ടിയുണർന്നു കരഞ്ഞു. ശാരദ വന്നു് അവളെ എടുത്തു. എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും മകൾ കരച്ചിൽ നിർത്തിയില്ല. അവൾക്കു വിശന്നിട്ടാകാം!...

ശാരദ ഷീലയുടെ തുടയിൽ അടിച്ചു. സ്വയം വേദനിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് അവൾ തന്റെ കുഞ്ഞിനേയും വേദനിപ്പിച്ചു!

എല്ലാത്തിനും കാരണക്കാരൻ താനാണെന്നു രാമകൃഷ്ണനു തോന്നി. അവർ തമ്മിലുള്ള പരസ്പരവിശ്വാസ

ത്തിനുപോലും ഇളക്കംതട്ടിയതായി അയാൾ ഭയപ്പെട്ടു. കുറ്റബോധവും, ദുഃഖവുമെല്ലാം മനസ്സിനെ ഇളക്കിമറിച്ചു. അയാൾക്കു് ഒരു നിമിഷംപോലും അവിടെയിരിക്കുന്നതു് അസഹനീയമായി തോന്നി.

ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെയാണു രാമകൃഷ്ണൻ മുറിയിൽ നിന്നും പുറത്തുകടന്നതു്. വേഗത്തിൽ നടക്കുമ്പോൾ എവിടേക്കാണെന്നും എന്തിനാണെന്നും ചിന്തിച്ചില്ല. തന്റെ ചുറ്റുപാടും നിന്നു തിരിയുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു തോന്നി. ഒന്നും വ്യക്തമല്ല. അവ്യക്തമായ ഒരാവരണം എല്ലാത്തിനേയും മൂടിയിരിക്കുന്നു. തനിക്കു കാഴ്ച നഷ്ടപ്പെട്ടുകയാണോ?

ധൃതിയിൽ കോണിപ്പടികൾ ചവിട്ടിയിറങ്ങുമ്പോൾ...

പിന്നെ സംഭവിച്ചതൊന്നും ഓർമ്മയില്ല. ഓർമ്മ വന്നപ്പോൾ ആസ്പത്രിയിൽ രോഗികളുടേയും ഞരക്കങ്ങളുടേയുമൊക്കെ നടുവിലാണു്!

ഇടത്തേ കൈ സ്പ്ലിങ്ങിൽ ഇട്ടിരുന്നു. നെറ്റിയിൽ ബാന്റേജുണ്ടായിരുന്നു.

മൃദുലമായ ഒരു കൈ അയാളുടെ നെറ്റിയിലും തലമുടിയിലും പതുക്കെപ്പതുക്കെ തടവുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ കൈയിന്റെ സ്പർശനം മുമ്പനുഭവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ തോന്നി.

അയാൾ കൺ തുറന്നു നോക്കി.

ശാരദ!

പെട്ടെന്നു് അസുഖകരമായ ആ ദിവസത്തെക്കുറിച്ചോർത്തു. അറിയാതെ കൺകോണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകി! ശാരദ സാരിത്തുമ്പുകൊണ്ടു് ആ കണ്ണുനീരൊപ്പി.

നനഞ്ഞ കവിളോടെ, മുഷിഞ്ഞ വസ്ത്രങ്ങളോടെ അവൾ ആ കട്ടിലിൽ ഇരിക്കുന്നു. രാമകൃഷ്ണൻ അവളുടെ കൈകൾ തന്റെ മാറിടത്തിൽ അമത്തിപ്പിടിച്ചു.

അവൾ അയാളുടെ മുഖത്തു നോക്കി മന്ദഹസിച്ചു. പക്ഷേ, അയാൾക്കു് അതുപോലെ ഒന്നു മന്ദഹസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല...

വേദനയൂറുന്ന ഓർമ്മകൾ

ആടിയാടിയാണ്, ബാറിൽനിന്നിറങ്ങിയതു്. ബാരക്കിൽ ചെല്ലുമോ എന്നുപോലും ഭയപ്പെട്ടു.

തലയ്ക്കു ലഹരിപിടിക്കുന്നതുവരെ കുടിച്ചു...

ഇപ്പോൾ കാലുകൾ നിലത്തുറയ്ക്കുന്നില്ല...

വൈകുന്നേരത്തെ 'പരേഡ്' കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മനസ്സും ശരീരവും ഒരുപോലെ തളർന്നിരുന്നു. അപ്പോഴാണ്, ഞാനെന്റെ 'ഓമന'യെ സേവിക്കുന്നതു്!

'റം', ഇന്നു് നീ മാത്രമാണെന്റെ ജീവിതസഖി...

ഓ, ഞാനാദ്യംതന്നെ പറഞ്ഞേക്കാം.

(നിങ്ങൾക്കു തെറ്റു പറ്റരുതല്ലോ!)

ഇതു് ഒരു പട്ടാളക്കഥയല്ല.

(പട്ടാളക്കഥയെഴുതാൻ ഞാനൊരു കോവിലനോ, നന്തനാരോ അല്ലല്ലോ?)

ഇതൊരു പട്ടാളക്കാരന്റെ അവസാനിക്കാത്ത കുറെ വേദനകളുടേയും പകൽസ്വപ്നങ്ങളുടേയും കഥ മാത്രമാണു്. എനിക്കുവേണ്ടി ഇതു വായിക്കുകയും നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മറക്കുകയും ചെയ്യുക! പറയാൻപോകുന്നതു്, ഞാൻ പട്ടാളക്കാരനാകുന്നതിനുമുൻപുള്ള കഥയാണു്. കഴിഞ്ഞുപോയ ആ കഥയുടെ, ഇന്നും തീർന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത വേദനയാണു് എന്നെക്കൊണ്ടിതു പറയിപ്പിക്കുന്നതു്.

സിരകളിൽ ചുട്ടരക്തവും ഹൃദയത്തിൽ മൃദുലവികാരങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നകാലത്തു്, ഞാനൊരു പെൺകുട്ടിയെ സ്നേഹിച്ചുപോയി...

അതു തെറ്റായിരിക്കാം; ശരിയായിരിക്കാം.

എന്തായാലും നിങ്ങളെന്നെ നോക്കി നെറ്റി ചുളിക്കരുതു്. പരിഹാസച്ചിരി ചിരിക്കരുതു്.

ഞാൻ സ്വകാര്യത്തിലൊന്നു ചോദിക്കട്ടെ:

"നിങ്ങൾ പ്രേമിച്ചിട്ടുണ്ടോ?"

എങ്കിൽ നിങ്ങളീ കഥ വായിക്കും. ഇല്ലെങ്കിൽ ഹൃദയത്തിന്റെ സംഗീതമെന്തെന്നറിയാത്ത നിങ്ങളുടെ നേരെ ഞാൻ കഷ്ടംവയ്ക്കട്ടെ!

ദയവുചെയ്തു നിങ്ങളീ കഥ വായിക്കരുതു്.

മൂക്കറ്റം 'റം' കുടിച്ച ഒരുവൻ പറയുന്ന ഈ വാക്കുകളിൽ വലിയ അർത്ഥമൊന്നുമുണ്ടാവില്ലല്ലോ?

ഞാൻ റൂമിൽ ചെന്നപാടെ കട്ടിലിൽ വീണു...

"കിത്നാ ബദൽഗയാ ഇൻസാൻ..."

ത്രിലോക്സിംഗ് പരുക്കൻശബ്ദത്തിൽ പാടുകയാണു്.

അവനും അവന്റെ ഒരു പാട്ടും!

"മനുഷ്യൻ എത്ര മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു..."

ഞാൻ കുടിച്ചതറിഞ്ഞിട്ടാണു്, അയാളങ്ങനെ പാടുന്നതു്. ഞാൻ മാറിപ്പോയതിൽ അയാൾക്കെന്തു നഷ്ടം? കുടിക്കുന്നതു് എന്റെ കാശുകൊണ്ടാണു്. അതിനുനേരെ മറ്റൊരാൾ വിരൽ ചൂണ്ടുന്നതു് എനിക്കിഷ്ടമല്ല.

എന്റെ വേദനകൾ മറക്കാൻ ഞാൻ കുടിക്കുന്നു, ഇനിയും കുടിക്കും. ചങ്കു പൊട്ടുന്നതുവരെ...

എന്തായാലും അയാളറങ്ങാൻ സമ്മതിക്കയില്ല. രാത്രിമുഴുവൻ വായ്പൊളിക്കലാണു്. ഞങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ 'പൂരപ്രബന്ധം' മുഴുവനും പഹയന്റെ നേക്കു ചൊരിയും. അപ്പോഴൊക്കെ അയാൾ തന്റെ സ്വപ്നപ്പല്ലുകൾ കാണത്തക്കവണ്ണം ചിരിക്കുകയേയുള്ളു. പോരെ

ങ്കിൽ വളർന്നുനില്ക്കുന്ന താടിരോമങ്ങൾക്കിടയിൽക്കൂടി ഒന്നു വിരലോടിക്കുകയും ചെയ്യും. അപ്പോൾ കണ്ണുപൊത്തി മുഖത്തു് ഒന്നു കൊട്ടക്കാനാണു്, തോന്നുക.

പക്ഷേ,—

കൂട്ടത്തിൽ പറയട്ടെ, ആ പഞ്ചാബുകാരൻ ഒരു നിരുപദ്രവിയാണു്. ഭായീ...ഭായീ എന്നു വിളിച്ചു നമ്മെ ശ്വാസംമുട്ടിപ്പിക്കും. പിന്നെ എങ്ങനെയാണു് അയാളുടെ മുഖത്തു നോക്കി ദേഷ്യപ്പെടുക? സാദ്ധ്യമല്ല. സഹിക്കുകയേ നിവൃത്തിയുള്ളു.

"കിത്നാ ബദൽഗയാ ഇൻസാൻ..."

വീണ്ടും ആ പഴയ വരികൾ ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നു...

ഞാൻ, ചുമരിന്റെ വശത്തേക്കു ചെരിഞ്ഞുകിടന്നു.

നാട്ടിൽ ഓണമാണു്...

വെറുതെ കിടന്നപ്പോൾ ഓർത്തുപോയി.

വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് ഒരു രാജാവു് ഞങ്ങളുടെ നാടു ഭരിച്ചു. മനുഷ്യന്റെ സുഖവും നന്മയും മാത്രമായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. അന്നു മനുഷ്യന്റെ ജീവിത സുഖങ്ങൾ കതിരണിഞ്ഞു നിന്നിരുന്നു.

മൺമറഞ്ഞുപോയ ആ ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ സ്മരണയായി എന്റെ നാടു് ഓണമാഘോഷിക്കുന്നു.

ഒരുദിവസത്തെ സുഭിക്ഷത...അതാണു്, ഓണം. മരിച്ചുപോയ ആ നല്ല നാളുകളുടെ ഇരുട്ടുനിറഞ്ഞ ശവക്കല്ലറയിലേക്കു് ഓമ്മയുടെ പൊൻതിരികളുമായി മലയാളികൾ ഒന്നിച്ചു പോകുന്നു...

കഴിഞ്ഞുപോയ ഓണക്കാലങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ഓർക്കാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അനന്തതയിൽനിന്നും കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടിന്റെ അലകൾ ഒഴുകിവരുന്നതുപോലെ തോന്നി.

"അദ്രിനിവാസിനീ, ദേവി മഹേശ്വരീ,
പാഹിപാഹി നാവിൽ
ഭദ്രതരം വിളയാടണമംബികേ..."

കണ്ണെഴുതി പൊട്ടുതൊട്ട്, പാവുമുണ്ടുടുത്ത പതിനേഴുകാരികൾ നാലുകെട്ടുകളിൽ ചുവടുവെച്ചു കളിക്കുന്ന രംഗങ്ങൾ കൺമുമ്പിലൂടെ മറഞ്ഞുപോയി...

ആ കളിക്കാക്കിടയിൽ ഓണപ്പുടവയുടുത്ത് ഓടിക്കളിച്ച കാലം... ഷാരത്തെ മാന്തോപ്പിൽ തുമ്പിതുള്ളിക്കളിച്ചകാലം...

ആ ഓർമ്മകളൊക്കെ ഇന്നെന്നെ വേദനിപ്പിക്കുന്നു. ഞാനതു മറക്കാൻ ശ്രമിക്കട്ടെ!

ഓണനിലാവിന്റെ കസവുതട്ടമണിഞ്ഞ കേരളം നാണംകുണുങ്ങിയായ ഒരു മുസ്ലീംയുവതിയേയാണനുസ്മരിപ്പിക്കുക.

"മോനേ, ഒമ്പതുകൊല്ലമായില്ലേ പോയിട്ട്? കണ്ണീരും കൈയുമായി ഞാനെത്രനാളാണു കാത്തിരിക്കുക? എന്റെ കണ്ണടയുംമുമ്പു് നിന്നെ ഒന്നു കാണണമെന്നുണ്ട്. നൊന്തുപെറ്റ എനിക്കു നിന്നെ കാണാതിരിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഈ ഓണത്തിനെങ്കിലും എന്റെ മോൻ വരണം. എന്നിട്ടവേണം എന്റെ ചുമതലയൊക്കെ തീർക്കാൻ..."

എഴുത്തെഴുതിയിരിക്കുന്നതു് അമ്മയല്ല. തെക്കേതിലെ 'മാളു'വായിരിക്കും. മാളു, ഞാൻ പോരുമ്പോൾ എത്ര കുഞ്ഞായിരുന്നു! ഇന്നവൾ പത്താംക്ലാസ്സും, എം.ബ്രോയിഡറിയും പാസ്സായത്രെ! വിവാഹാലോചനകൾ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു...

പ്രകൃതിയുടെ ചലനങ്ങൾക്കെത്ര വേഗതയാണ്? ചലനാത്മകമായ ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഞാൻ ഒരു ചലനവുമില്ലാത്ത ജീവിയാണെന്നു തോന്നി.

എഴുത്തിന്റെ അവസാനത്തെ വരിയിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന കാര്യം എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല...

"ഓണത്തിനു് ഇനിയും പന്ത്രണ്ടു ദിവസം ബാക്കിയുണ്ടു്..."

ഞാൻ കണക്കുകൂട്ടി.

നാട്ടിൽ പോയാലോ?

പക്ഷേ, ലീവ് കിട്ടണ്ടേ? ഓണത്തിനും, വിഷുവിനും, ക്രിസ്തുമസ്സിനുമൊക്കെ മറുനാട്ടിലെ മലയാളികൾ ഒന്നിച്ചാണു്, നാട്ടിലേക്കൊഴുകുക.

ജീവിക്കുവാൻവേണ്ടി മാത്രമാണു് അവർ സ്വന്തം മണ്ണിനെ വിട്ടു പോരുന്നതു്. അവരുടെ അഭിലാഷങ്ങളും, സങ്കല്പങ്ങളും, സ്വപ്നങ്ങളുമെല്ലാം പുഷ്ടിക്കുന്നതും കതിരണിയുന്നതും കേരളത്തിന്റെ മണ്ണിലാണു്. അലഹാബാദിലും, ആഗ്രയിലും, രാജസ്ഥാനിലും ജീവിക്കുന്ന അവർ തെങ്ങിൻതോപ്പുകളും, കായലോരങ്ങളും, പുഞ്ചവയലുകളുമൊക്കെ സ്വപ്നംകണ്ടുകൊണ്ടാണു്, കഴിയുന്നതു്. ആ മണ്ണിന്റെ മാറിൽ വിരിയുന്ന പുളകങ്ങളെ പുൽകാൻ അവർ എന്തുമാത്രം വെമ്പൽകൊള്ളുന്നില്ല!

.....

എന്റെ ചിന്തകൾ പതറിപ്പോകുന്നു. ഏകാഗ്രതയില്ല.

ഞാനെന്തുചെയ്യട്ടെ? മാപ്പു തരൂ...!

നാട്ടിൽ പോകുന്നവരെപ്പറ്റിയാണു പറഞ്ഞതു്—

അവർക്കൊക്കെ കാത്തിരിക്കാനാളുകളുണ്ടു്.

അച്ഛൻ, അമ്മ, ഭാര്യ, കാമുകി...

അങ്ങനെ പലരും.

എന്നാൽ എനിക്കോ?

അമ്മമാത്രമുണ്ട്. എങ്കിലും നാട്ടിൽ പോകുന്നതു് എനിക്കിഷ്ടമല്ല.

അമ്മയോട സ്നേഹമില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല. അവരോടൊക്കെ അധികം സ്നേഹമുള്ളതുകൊണ്ടു വന്ന തകരാറാണതു്.

നീണ്ട ഒമ്പതു വർഷങ്ങൾ നാടുകാണാതെ കഴിഞ്ഞു.

ആസ്സാമിൽ, ഡാർജിലിംഗിൽ, കാശ്മീരിൽ, ദൽഹിയിൽ...

ഒരുദിക്കിലും സ്ഥിരമായിട്ട നിന്നിട്ടില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു പട്ടാളക്കാരന്റെ ജീവിതത്തിനു് എന്തു സ്ഥിരതയാണുള്ളതു്?

ലക്ഷ്യമില്ലാതെ ഒഴുകുന്ന ഒരു പുഴയെപ്പോലെയായിരുന്നു, ജീവിതം. കാക്കിയുടുപ്പുകളും, കിറ്റ് ബാഗും ബൂട്ടുമായി അങ്ങനെ അലഞ്ഞുനടക്കുക...

ആ ബൂട്ടിനും ജീവിതത്തിനും ഭാരം ഒപ്പമാണെന്നു് എനിക്കു തോന്നിയിട്ടുണ്ടു്.

എങ്കിലും ആ ജീവിതത്തിനൊരു രസമുണ്ടു്. കൂട്ടുകാരും 'റമ്മു'മായി കൂട്ടുമ്പോൾ മറ്റൊന്നിനെപ്പറ്റിയും ഓർക്കാറില്ല. മാസം ഇരുപത്തഞ്ചു രൂപ കൃത്യമായി അമ്മയ്ക്കയച്ചുകൊടുക്കും. ബാക്കിയെല്ലാം മുടിച്ചു!

സിനിമ, കൂടി, ശീട്ടുകളി... പിന്നെ...

"എന്നിട്ട വേണം എന്റെ ചുമതലയൊക്കെ തീർക്കാൻ..."

എന്തായിരിക്കാം ആ ചുമതല?

വിവാഹമായിരിക്കുമോ?

അയ്യോ, അതൊരിക്കലും വേണ്ട. ഞാനീജീവിതത്തിലേക്കു് ആരേയും വലിച്ചിഴയ്ക്കുന്നില്ല. ഒരു പട്ടാളക്കാരന്റെ ഓരോ കാൽവെയ്പും മരണത്തിന്റെ വായിലേക്കാണു്...

കല്ല്യാണത്തിന്റെ കതിർമണ്ഡപവും, മധുവിധുവിന്റെ മധുരക്കിനാക്കളുമെല്ലാം അയാളിൽനിന്നും വളരെ വളരെ ദൂരെയാണ്. ആ കാക്കിയുട്ടുപ്പിന്റെ പോക്കറ്റുകളിൽപ്പോലും മരണം പതിയിരിക്കുന്നുണ്ട്...!

രാജ്യം ചില പ്രത്യേക പരിതസ്ഥിതികളിൽപ്പെട്ട വിഷമിക്കുന്ന സന്ദർഭമാണ്. ലോകംതന്നെ ഒരു വെടിമരുന്നു ശാലയായിരിക്കയാണ്. നാളെയെക്കുറിച്ച് ഒന്നും പറയാൻ കഴിയില്ല. മാതൃഭൂമിക്കുവേണ്ടി ജീവൻപോലും ബലിയർപ്പിക്കേണ്ടതു് ഒരു പട്ടാളക്കാരന്റെ കർത്തവ്യമാണ്...പെട്ടെന്നായിരിക്കും, ചിലപ്പോൾ യുദ്ധം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടെന്നതു്.

"മൂവോൺ..."

ഒരു ഗജ്ജനമാണ്.

പിന്നെ...പിന്നെ...

ഒന്നും ആലോചിക്കാൻ വയ്യ.

ബറാലിയനുകൾ നീങ്ങുന്നു. മെഷീൻഗൺസ് അലറുന്നു. പോർവിമാനങ്ങൾ മൂളിപ്പറക്കുന്നു. വയർലസ്സ് സെറ്റുകൾ അവിരാമം ശബ്ദിക്കുന്നു...

മനുഷ്യശിരസ്സുകൾ അറ്റു വീഴുകയാവും. രക്തം അവിടെയെങ്ങും തളംകെട്ടിക്കിടക്കും.

കരിഞ്ഞ മനുഷ്യമാംസത്തിന്റെ ഗന്ധം...

പുകച്ചുരുളുകൾ മൂടിയ അന്തരീക്ഷം...

"ഭായീ, ഥോഡാ പാനീ..."

ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനനിമിഷത്തിലേക്കു് നീങ്ങുന്ന മനുഷ്യാത്മാക്കൾ ഞരങ്ങുന്നുണ്ടാകും.

മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പു് ചുണ്ടു നനയ്ക്കുവാൻ വെമ്പുന്നവന്റെ മാറിൽക്കൂടിയായിരിക്കും, മറ്റുള്ളവർ 'എയിം' എടുത്തു നീങ്ങുന്നതു്!

ഒരുതുള്ളി വെള്ളം, മരിക്കുന്ന തന്റെ സഹോദരന്റെ തൊണ്ടയിലേക്കു വീഴ്ത്തുവാനുള്ള ഔദാര്യം അവക്കില്ലായ്മയല്ല. പക്ഷേ, ഒരു നിമിഷം തെറ്റിയാൽ മതി, എല്ലാം തകരാൻ. ആരും ആരേയും ശ്രദ്ധിക്കാതെ മുന്നേറുകയേയുള്ളൂ.

അത്തരം ഒരു നിമിഷത്തിലായിരിക്കാം ഒരു 'ടാർജറ്റ്' എന്റെ നെഞ്ചിലൂടെയും പായുന്നതു്...!

എല്ലാം അവിടെ അവസാനിക്കുന്നു.

നാലുദിവസം മാത്രം ഭർത്താവിന്റെകൂടെ ജീവിച്ച ഒരു ഭാര്യ ആ വിരഹം എങ്ങനെ സഹിക്കും?

ഒരു ചുംബനത്തിന്റെ ചൂടേൽക്കാൻ, സ്വന്തം ഹൃദയേശ്വരന്റെ മാറിൽ തലചായ്ച്ചു് ആത്മാവിന്റെ സംഗീതമൊന്നു കേൾക്കാൻ, ജീവിതത്തിന്റെ മുന്തിരിച്ചാറു് ഒന്നു നുണഞ്ഞിറക്കാൻ കൊതിച്ചുകൊതിച്ചു കഴിയുന്ന അവൾക്കു കിട്ടുന്നതു് ഒരു 'ടെലഗ്രാം' ആയിരിക്കും:

"ഹസ്ബൻഡ് എക്സ്പയേർഡ്..."

വേണ്ട. ഞാൻ വിടരാൻ വെമ്പുന്ന ഒരു പൂവിനെ ഒരുദിവസത്തെ ആരാധനയ്ക്കുവേണ്ടി നഖംകൊണ്ടു നുള്ളിയെറിയുന്നില്ല. അതു് ആ വല്ലിയിൽത്തന്നെ നിന്നു പരിമളം പരത്തട്ടെ...

വിവാഹത്തിന്റെ കാര്യമോർത്തപ്പോഴാണു് മനസ്സിന്റെ ഉള്ളറകളിൽനിന്നും കരഞ്ഞുവീർത്ത മുഖവുമായി ഭാനു പുറത്തു കടന്നതു്.

ഭാനു, അമ്മാമന്റെ മകളാണു്. എന്റെ കാമുകിയും. വെളുത്തുമെലിഞ്ഞ ശരീരവും മുല്ലപ്പൂപോലെയുള്ള വല്ലുകളും. കിനാവുകൾ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കറുത്തുനീണ്ട കണ്ണുകൾ.

ഭാനുവാണതു്!

ഞങ്ങൾക്കു വയസ്സു് ഒപ്പമായിരുന്നു. ഒരേ വികാരങ്ങളും സ്വപ്നങ്ങളുമുള്ള രണ്ടു ഹൃദയങ്ങൾ തമ്മിലടുത്തതു് ഒരു തെറ്റാണോ?

മനസ്സു് അവിരാമം ശബ്ദിക്കുന്നു. മനസ്സിന്റെ അറിയപ്പെടാത്ത ഒരു കോണിൽനിന്നു പലതും നുരഞ്ഞുപൊന്തുന്നു...

"എന്താ അനിയാ മിണ്ടാതെ കിടക്കുന്നതു്? ഏതവളാ കുഞ്ഞിനെ ഈ സ്ഥിതിയിലാക്കിയതു്?" തുശ്ശക്കാരൻ പണിക്കരുടെ ചോദ്യമാണു്.

"തന്റെ..."

അങ്ങനെ പറയാനാണു്, തോന്നിയതു്. പക്ഷേ, പറഞ്ഞില്ല. മിസ്റ്റർ പണിക്കർ ഒരു പൊടിക്കു് സഹൃദയനും സാഹിത്യകാരനുമാണു്. പക്ഷേ, കൊതുകിനെ ചുമരിന്മേൽ കണ്ടാൽ ആ സഹൃദയത്വം പൊയ്പോകും. ഞാൻ പണിക്കരെ ദേവിന്റെ 'ചട്ടമ്പിപ്പരമു'വിനോടു താരതമ്യം ചെയ്യാറുണ്ടു്.

(ഓന്തിനെ കണ്ടാൽ ഭാവം മാറുന്ന ആ ആണ പെണ്ണു്!)

"എന്താ പണിക്കരേട്ടൻ ബിസിനസ്സു് തുടങ്ങിയോ?"

പണിക്കർ കൊതുകിനെ കൊല്ലുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ബൂട്ടും ബട്ടനും പോളീഷ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഫ്രാൻസിസ് ചോദിച്ചു.

"എന്നാലും ഞാൻ, കണ്ട പഞ്ചാബിപ്പെണ്ണുങ്ങളുടെ ആട്ടുകൊള്ളാറില്ല നിയാ, കൊള്ളാറില്ല."

അതുണ്ടു വേണ്ടായിരുന്നു, എന്നു് എനിക്കു തോന്നി. ഫ്രാൻസിസ് ഒരു പച്ച ശൃംഗാരിയാണു്.

(പണിക്കരുടെ ഭാഷയിൽ, "വായിൽ നോക്കി.")

കാണാൻകൊള്ളാവുന്ന പെൺകുട്ടികളുടെ പുറകെ മീശയും തടവി 'യാഡ്‌ലി'യുടെ മണവും പരത്തി നടക്കുന്നതാണു്, ഇഷ്ടന്റെ 'ഹോബി'. ചിലപ്പോൾ അവർ അയാളുടെ നേരെ കാക്കിച്ചൂളുപ്പാറുണ്ടെന്നാണു്, പണിക്കരുടെ ഉറച്ച അഭിപ്രായം.

"പെണ്ണൊന്നിനെ സൃഷ്ടിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ, നിശ്ചയം ലോകം പണ്ടേ സ്വർഗ്ഗമായ്ത്തീർന്നേനെ" എന്നു് ആത്മാർത്ഥമായി വിശ്വസിക്കുന്നവനാണു്, പണിക്കർ. ആ വിശ്വാസമാണു്, മുപ്പത്തഞ്ചുവയസ്സുവരെ അയാളെ ഒരു അവിവാഹിതനായി ജീവിക്കാൻ സഹായിച്ചതു്.

എന്നാൽ ഈയിടെയായി പണിക്കരുടെ പഴയ വിശ്വാസത്തിനു് ഇളക്കം തട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നു്, ഞങ്ങൾക്കു രഹസ്യമായിട്ടറിയാം. അതിനു കാരണം, പണിക്കരുടെ അയൽപക്കത്തു പുതിയതായി താമസംതുടങ്ങിയ ഹോമിയോ ഡോക്ടരുടെ മകൾ വിമലയാണത്രെ! പണിക്കർ നാട്ടിൽപ്പോയി ലീവു് എക്സ്റ്റന്റ് ചെയ്തതിന്റെ കാരണം അങ്ങനെ ഞങ്ങൾക്കു പിടികിട്ടി. പക്ഷേ, ഇക്കഥയൊന്നും ആരും പുറത്തു പറയാറില്ല.

ഞാൻ വീണ്ടും വ്യതിചലിച്ചുപോകുന്നു...

അമ്മ ഓണത്തിനു ചെല്ലാൻ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. എന്റെ കരളിൽ സൂക്ഷിച്ചുവച്ചിരുന്ന വർണ്ണരേണുക്കളെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ട. വേദനമാത്രം തുളുമ്പിനിൽക്കുന്ന പഴയ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കു തിരിച്ചുപോകാൻ എന്തുകൊണ്ടോ, വൈമുഖ്യമാണു്, തോന്നുന്നതു്. ഒരിക്കൽ മലർവാടിയായിരുന്ന ഒരു സ്ഥലം ശ്മശാനമായി കാണുവാൻ ആരും ഇഷ്ടപ്പെടുകയില്ലല്ലോ? നാട്ടിൽവെച്ചു് പതിനെട്ടു് ഓണക്കാലങ്ങൾ ആഘോഷിച്ചതാണു്...

ആർപ്പുവിളിക്കലും മാതേവരെ പൂജിക്കലും സദ്യം

അഭിമാനത്തോട്ടകൂടെയാണ്, ചെയ്യാറ്. കാരണം, അവൾക്കെന്നെക്കുറിച്ചു മതിപ്പു വർദ്ധിക്കുമല്ലോ?

അത്തംമുതല്ലു തുടങ്ങും, പൂവിനുവേണ്ടിയുള്ള സമരം. എങ്ങനേയും ഞാനും ഭാനുവും കൂട്ടുതൽ നേടാറുണ്ട്.

പടിഞ്ഞാറെ കുന്നിൻചെരുവിൽ ചെത്തിയും തുമ്പയും കണ്ണാന്തളിയുമെല്ലാം പടർന്നുപിടിച്ചിരിക്കും.

അപ്പുവും, നീലാണ്ടനും, രാഘവനും എത്തുന്നതിനു മുൻപു ഞങ്ങൾ പൂത്തൊട്ടികൾ നിറയ്ക്കാറുണ്ട്. അപ്പു, ഒരുകുല ചെത്തിപ്പൂവിനുവേണ്ടി പിന്നാലെ നടന്നതു് ഇന്നും ഞാനോർക്കുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെ സമാധാനം പറയാൻ ഭാനുവാണു്.

"അതു കൊതിണ്ടെങ്കിലേയ്, പോയി നക്ഷത്രം എണ്ണ്..."

അന്നവൾക്കു് എന്നേക്കാൾ ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മയുടെ ഭാഷയിൽ ഞാൻ 'കടിഞ്ഞൂൽ'പൊട്ടനാണു്. പത്താംക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുമ്പോഴും സന്ധ്യകഴിഞ്ഞാൽ അകത്തുനിന്നു പുറത്തുകടക്കാറില്ല!

ഒരോണക്കാലത്തു ഞാൻ 'കുമ്മാട്ടി' കെട്ടുകയുണ്ടായി. ആദ്യം 'തുമ്പ'കൊണ്ടു തല്ലിയതു് ഭാനുവിനെയാണു്. അന്നാണു്. ഞങ്ങളാദ്യമായി പിണങ്ങിയതും.

ഒരുപിടി ചീത്തവാക്കുകൾ പരസ്പരം പറഞ്ഞു.

"ഈശ്വരാ, ഈ കുട്ടി ഇക്കൊല്ലം തോല്ലുണേ..."

അവസാനം അവൾ മനംനൊന്തു പ്രാർത്ഥിക്കുകകൂടി ചെയ്തു.

എന്തുകൊണ്ടോ, ഈശ്വരൻ അതു കേട്ടില്ല. മറിച്ചാണു്, സംഭവിച്ചതു്.

"ഇപ്പോഴോ?"

ഞാൻ അഭിമാനത്തോടെ കൊഞ്ഞനംകാട്ടിക്കൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

അപ്പോൾ അവളുടെ കടക്കണ്ണുകളിൽ രണ്ടു കണ്ണുനീർത്തുള്ളികൾ ഉരുണ്ടുകൂടി...

ഞാൻ കട്ടിലിൽ, പതുക്കെ ഒന്നു ചെരിഞ്ഞുകിടന്നു.

"ക്യാ സോച്‌താ ഹൈ ഭായ്?"

ധ്യാനത്തിൽനിന്നുണർന്നതുപോലെ ത്രിലോക് സിംഗ് ചോദിച്ചു.

ഞാനതിനുത്തരം പറഞ്ഞില്ല.

"ജിന്ദഗീ ഭർ നഹി ഭൂലേഗി വഹ് ബർസാത് കി രാത്..."

പരുക്കൻസ്വരത്തിൽ വീണ്ടും അയാൾ പാടുവാൻ തുടങ്ങി.

പക്ഷേ, അപ്പോൾ എനിക്കു വെറുപ്പുതോന്നിയില്ല. ഒരു സംഗീതസാഗരം അലയടിച്ചുയരുകയാണെന്നും അതിന്റെ തിരമാലകളിൽ ഞാൻ ഒഴുകിപ്പോവുകയാണെന്നും തോന്നി...

ആ ഒഴുക്കിൽപ്പെട്ട ഞാൻ ചക്രവാളത്തിന്റെ സീമകളെപ്പോലും അതിലംഘിച്ചുപോകുന്നു...

മുഹമ്മദ് റാഫിയുടെ സുന്ദരമായ ആ ഗാനം ത്രിലോക് അവതരിപ്പിക്കുന്ന വികൃതരൂപത്തിലും എനിക്കു പ്രിയപ്പെട്ടതായിരുന്നു.

ശോകമധുരമായ ആ ഗാനം ഹൃദയത്തിന്റെ കവാടങ്ങളിൽ സുന്ദരമായ അനുഭൂതികൾ വിതറിക്കൊണ്ടു മുട്ടിത്തിരിയുന്നു...

"മഴപെയ്യുകൊണ്ടിരുന്ന ആ രാത്രി ജീവിതത്തിലൊരിക്കലും മറക്കുകയില്ല..."

ത്രിലോക് സിംഗ് ചുറുപാട്ടുകളെ മറന്നുകൊണ്ടാണ്, പാട്ടുന്നത്.

അകലെ, പഞ്ചാബിൽ ഝലം നദിയുടെ അരികിൽ, ഒരു കൊച്ചു വീട്ടിൽ കമ്മീസും പൈജാമയുമണിഞ്ഞു്, അയാൾ ചെല്ലുന്ന വഴി നോക്കി ഒരു പെണ്ണു കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടു്. അവളുടെ ഹൃദയം നിറച്ചും അയാളാണു്. അവളുടെ കൺകോണുകളിൽ വിരിഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന സ്വപ്നങ്ങൾ മുഴുവൻ അയാളെക്കുറിച്ചുള്ളതാണു്.

പൂനിലാവിൽ, ആ നദിക്കരയിലെ വെള്ളമണലിൽ അവർ തൊട്ടുരുമ്മി ഇരിക്കാറുണ്ടു്. നദിയുടെ അവ്യക്തമായ സംഗീതം ശ്രവിച്ചുകൊണ്ടു് അവൾ മണലിൽ അവ്യക്തമായ ചിത്രങ്ങൾ വരയ്ക്കുകയും മായ്ക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ വികാരാവേശത്തോടെ അയാൾ അവളുടെ തുടുത്ത കവിളിൽ ചുംബിക്കും...

"ഇനിയെന്നാണു് ഒന്നു വരുന്നതു്?"

"കപ്പാർട്ടേഴ്സിനു് അപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കിട്ടിയാൽ ഉടനെ വന്നു നിന്നെ കൊണ്ടുപോകും. അപ്പോഴേക്കും..."

അയാൾ അവളെ അർത്ഥഗർഭമായി നോക്കിയപ്പോൾ അവൾ കൈകൊണ്ടു മുഖം മറച്ചുകളഞ്ഞു...

വെറും ഏഴുദിവസങ്ങളാണു്, അയാൾ മധുവിധു ആഘോഷിച്ചതു്. അപ്പോഴേക്കും ലീവ് തീർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു...

കരയുന്ന ആ നീലക്കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കാതെ, ഒരു പട്ടാളക്കാരന്റെ ദുരന്തത്തെ ശപിച്ചുകൊണ്ടയാൾ പോന്നു...

അയാളുടെ ഭാര്യ പ്രസവിച്ച വിവരം അറിഞ്ഞു ത്രിലോക് സിംഗ് എത്രമാത്രമാണു് തുള്ളിച്ചാടിയതു്! അവസാനം അയാൾ കട്ടിലിൽ കമഴ്ന്നു കിടന്നു കരഞ്ഞു.

കാരണം, മകനെ ഒന്നു കാണാൻ പോകാൻ അയാൾക്കു ലീവ് കിട്ടിയില്ല.

ഭാര്യയുടെ ഓരോ എഴുത്തും വരുമ്പോൾ അയാൾ ചിരിക്കുകയും പിന്നെ കരയുകയും ചെയ്യും.

"ബാബുജീ, അവളെഴുതിയിരിക്കുന്നു, മകൻ അച്ഛന്റെ തനിരൂപമാണെന്ന്. അവൻ മുട്ടിന്മേൽ നില്ക്കാനും അച്ഛനെ വിളിക്കാനും തുടങ്ങിയത്രെ! ബാബുജീ, എനിക്കെന്നാണ്, എന്റെ മോനെ ഒന്നു കാണാൻ സാധിക്കുക?"

വേദനതുളുമ്പുന്ന സ്വരത്തിൽ അയാൾ ചോദിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ മൂകനായി നില്ക്കാറേയുള്ളൂ.

രണ്ടരവർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടും അയാൾക്കു വീട്ടിൽ പോകാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഹൃദയവേദനയോടെ തന്റെ സഖിയേയും മകനേയും ഓർത്തുകൊണ്ട് അയാൾ എപ്പോഴും പാടുന്നു...

അങ്ങനെ പാടുകകൂടി ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്കു ജീവിക്കാൻ സാദ്ധ്യമല്ലത്രെ!

അയാളുടെ പാട്ടുകൾ കേൾക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഭാനുവിനെ ഓർത്തുപോകുന്നു.

"അല്ലാ അനിയനുറങ്ങിയോ?"

ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ഫ്രാൻസിസ്സിനെനോക്കി പണിക്കർ ചോദിച്ചു. എന്നിട്ട് തന്റെ ബെഡ്ഡ് നിവർത്തി അയാളും ഉറക്കത്തിന്റെ ഉൽഘാടനത്തിനു തയ്യാറെടുക്കുകയാണ്; സിൽക്കുനാട സ്വർണ്ണക്കുരിശുകൊണ്ടു മുറിച്ചിട്ടാണുമല്ല. വെറും രണ്ടുവരി കവിത ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണ്, എന്നും പണിക്കരുറങ്ങുക.

"നിദ്രതൻ ശുഭ്രമാം കല്ലറയിൽ
നിത്യവും നമ്മൾ മരിച്ചിടുന്നു..."

ആ വരികളൽക്കൊള്ളുന്ന സത്യത്തെക്കുറിച്ചു ഞാൻ പലപ്പോഴും ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ട്...

ഞാൻ ഇന്റർനു പഠിക്കുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്നാണ്, അമ്മാവൻ ഒരുദിവസം ലോഡ്ജിലേക്കു വന്നതു്.

"നീ വെള്ളിയാഴ്ചതന്നെ വരണം. ഞായറാഴ്ച ഭാനുവിന്റെ കല്യാണമാണു്."

ഞാൻ മരവിച്ചിരുന്നുപോയി. അത്രപെട്ടെന്നു ഞാനതു പ്രതീക്ഷിക്കാഞ്ഞതാണു്. ഒരു വിദ്യാർത്ഥിമാത്രമായ ഞാൻ അവളെ വിവാഹം കഴിക്കാമെന്നു് എങ്ങനെ പറയും? അഥവാ അപ്പോൾ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടെന്തു പ്രയോജനം?

ക്ഷണക്കത്തിൽ തങ്കമഷികൊണ്ടു് അച്ചടിച്ചിരുന്നു.

"...കുമാരി ഭാനുമതിയെ ശ്രീമാൻ ഹരിദാസ് മേനോൻ..."

ആ തിളങ്ങുന്ന അക്ഷരങ്ങൾ എന്നെ നോക്കി ചിരിക്കുകയാണോ?

കണ്ണുകളിൽ അന്ധകാരം വ്യാപിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

ഭാനു, നീ എനിക്കു് എന്നെന്നേക്കുമായി നഷ്ടപ്പെട്ടുന്നു. ഇനി ഒരിക്കലും നീ എന്റേതല്ല. മറ്റൊരാളുടേതാണു്...മറ്റൊരാളുടേതാണു്...

ഹൃദയം വിങ്ങുകയായിരുന്നു!

അമ്മാമൻ എന്തെല്ലാമോ പറഞ്ഞു. ഞാനൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ഹൃദയം കൊണ്ടു് ഒന്നു കരയാനാണു്, ഞാനാഗ്രഹിച്ചതു്.

ആ വെളുത്ത പെണ്ണു് എന്റെ എല്ലാമായിരുന്നു. അവളുടെ സ്വപ്നങ്ങളിലും ഹൃദയത്തിലും ജീവിക്കുകയെ

ന്നതു്, എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു വലിയ ചാരിതാർത്ഥ്യമായിരുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ തട്ടിയ ഒരു വികാരം ആദ്യമായി എന്നിൽ തഴുകിയുണർത്തിയതു്, അവളുടെ വാചാലമായ കണ്ണുകളാണു്. മാംസത്തിന്റെ ലോകത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു കേവലവികാരമല്ലായിരുന്നു, അതു്. ഞാനേറെറവും ലാളിച്ചുവളർത്തിയ ആ വികാരത്തിനു മുറിവേറെറിരിക്കുന്നു...

ഭാനുവിന്റെ ചുണ്ടുകളിലെ പുഞ്ചിരി അയാൾ വികാരാധിക്യത്തോടെ ഒപ്പിയെടുക്കും. ആ കവിളുകളിലെ ചെമ്പകപ്പൂക്കൾ അടർത്തെടുക്കും!

എനിക്കതാലോചിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല...

"പോരുമ്പോൾ രണ്ടു മാലകൂടെ കൊണ്ടുപോരണം."

എന്റെ കാമുകിയുടെ വിവാഹത്തിനു ഞാൻ മാല കൊണ്ടുചെല്ലുക! എന്നിട്ടു് അവളെ മറെറാരാൾ കീഴടക്കുന്നതു നോക്കിനിൽക്കുക! എനിക്കു വേദന തോന്നി...

എന്തായാലും, ആ മാല അവിടെ എത്തിക്കണം. പിന്നെ അവസാനമായി അവളെ ഒന്നു കാണുകയും.

അകലെനിന്നുതന്നെ ഗ്രാമഫോൺറെക്കാഡുകളിൽ നിന്നൊഴുകുന്ന സംഗീതം ഞാൻ കേട്ടു.

"...ബാദല് വര്സേ ദുനിയാ ജാനേ
അഖിയാ വര്സേ കോയീ ന ജാനേ..."

മേഘം വർഷിച്ചാൽ, അതു ലോകമറിയുന്നു. കണ്ണുകൾ വർഷിച്ചാൽ ആരുമറിയുന്നില്ല...

അവളുടെ കണ്ണുകളും ജലധാരകളൊഴുക്കുകയാവും. വിഷാദത്തിന്റെ കറുത്ത രേഖകൾ അവളുടെ മുഖത്തു തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാകും. അമർത്തിപ്പിടിച്ച ദുഃഖമൊക്കെ ഒരു ദുർബ്ബലനിമിഷത്തിൽ പതഞ്ഞൊഴുകാതിരിക്കുമോ?

തുടിക്കുന്ന കരളുമായി, ഞാനവളുടെ വീട്ടിലേക്കു കയറിച്ചെന്നു.

അലങ്കരിച്ച പന്തൽ, നിറപറ, പൂക്കുല, വിറച്ചു കൊണ്ടു കത്തുന്ന ദീപനാളങ്ങൾ. ചന്ദനത്തിരിയുടെ സുഗന്ധംപോലും എനിക്കപ്പോൾ അസഹ്യമായിട്ടാണു തോന്നിയതു്.

എന്നിൽ കത്തിയമരുന്ന സ്വപ്നങ്ങളുടെ ധൂമവലയങ്ങൾ മനസ്സിനെ ആവരണംചെയ്തു...

മാലയെടുത്തു തട്ടിൽ വെച്ചപ്പോൾ അതിൽ ചില പൂക്കൾ വാടിയതായി കണ്ടു!

തെക്കേമുറിയുടെ വാതിലിന്മേൽ ചാരി ഭാനു നിൽക്കുകയായിരുന്നു; ദുഃഖാത്മകമായ ഒരു കവിതപോലെ. പതഞ്ഞൊഴുകാൻ വെമ്പുന്ന പലതും അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഇളകിമറിയുകയായിരിക്കണം. ദുഃഖപര്യവസായിയായ ഒരു നാടകത്തിലെ നായികയായിത്തീർന്ന അവളെ സാന്ത്വനിപ്പിക്കുവാൻ എനിക്കു വാക്കുകളില്ലായിരുന്നു.

"ഭാനു..."

ഞാൻ വേദനയോടെ വിളിച്ചു.

"..."

"നിന്റെ കാലുകൾ തളരാതിരിക്കട്ടെ!"

അവൾ നിന്നു വിതുമ്പിയതേയുള്ളു. കവിതതുളുമ്പുന്ന ആ കണ്ണുകളിൽ കണ്ണുനീർ കണ്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞില്ല.

അവളുടെ വീട്ടിൽനിന്നു് ആർപ്പും വാസ്സുരവവും കേട്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിലേക്കു നടന്നു...

സങ്കല്പമേഖലകളിൽ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ മൃഗതൃഷ്ണയുമായി അലഞ്ഞുതിരിയുവാൻ, ദുഃഖാർത്തനായ മറ്റൊരു കാമുകൻകൂടി!

ഒരു പട്ടാളക്കാരനായി പുതിയൊരു ജീവിതം ആരംഭിച്ചു. കാക്കിയുടുപ്പുകൾക്കുള്ളിൽ മൂല്യവിചാരങ്ങളില്ലെന്നായിരുന്നു, അന്നെന്റെ ധാരണ. പക്ഷേ, ഇന്നതു തെറ്റാണെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

പട്ടാളക്കാരനും സാധാരണമനുഷ്യനും തമ്മിൽ ഒരു വ്യത്യാസം മാത്രം—സാധാരണമനുഷ്യൻ ജീവിതത്തെ താലോലിക്കുമ്പോൾ, മറ്റേയാൾ മരണത്തെ ഓമനിക്കുന്നു.

മരണത്തിന്റെ അന്ധകാരജടിലമായ ഗുഹാമുഖങ്ങളിൽ, ജീവിതത്തിന്റെ ദാഹിക്കുന്ന പാനപാത്രവുമായി അവൻ അലഞ്ഞുനടക്കുന്നു. അവസാനം, ഒരു തുള്ളി ദാഹനീർപോലും ലഭിക്കാതെ, ആ പാനപാത്രം തകർന്നുപോകുന്നു...

ഉയർച്ചയേക്കാൾ കൂടുതൽ അവന്റെ ജീവിതത്തിൽ തകർച്ചയ്ക്കാണ്, സ്ഥാനം.

കാശ്മീരിലെ പൂന്തോട്ടങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ ഓണക്കാലത്തെക്കുറിച്ചു ഞാനോർക്കാറുണ്ട്.

പൂക്കളണിഞ്ഞ പടിഞ്ഞാറെ കുന്നിൻപുറം.

അവിടെ, പൂത്തൊട്ടികളുമായി കളിച്ചുചിരിച്ചു് ഓടിനടക്കുന്ന രണ്ടു കുട്ടികൾ...

ആ നാളുകൾ മണ്ണടിഞ്ഞുപോയി. ഇന്നവയുടെ അസ്ഥിമാടത്തിൽ ഓമ്മയുടെ പൂക്കൾ വിതറാനേ, എനിക്കു കഴിയൂ!

എനിക്കൊരിക്കലും ജനിക്കാത്ത കുട്ടികൾ, പൂക്കളില്ലാത്ത ആ കുന്നിൻപുറത്തു നിറയാത്ത പൂത്തൊട്ടികളുമായി അലഞ്ഞുനടക്കുന്നുണ്ടാകാം!

പഞ്ചാബിപ്പെൺകുട്ടികൾ കാമുകന്മാരുമായി ഉല്ലാസയാത്രയ്ക്കിറങ്ങുമ്പോൾ ഞാൻ ഭാനുവിനെ ഓർത്തുപോ

കുന്നു. നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയ ആ സ്വപ്നത്തെപ്പറ്റി ഹൃദയം പലപ്പോഴും നിശ്ശബ്ദമായി കരഞ്ഞുപോകും.

എല്ലാം മറക്കാൻ ഞാൻ കൂടി തുടങ്ങി.

ഠം, നീയെന്റെ ജീവിതസഖിയാണു്!

എത്രതന്നെ കൂടിച്ചാലും നൊമ്പരപ്പെടുത്തുന്ന ആ സ്മരണകൾ ഹൃദയത്തിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നില്ല. ജീവന്റെ തന്ത്രികളിൽ പടർന്നവളർന്ന ആ വേദന വേരോടെ പിഴുതെറിയുക സാദ്ധ്യമല്ല.

വരുന്നതു്, പത്താമത്തെ ഓണമാണു്. ഒമ്പതു് ഓണം ചപ്പാത്തി തിന്നു കഴിച്ചുകൂട്ടി. അപ്പോഴാണു്, പഴംനുറുക്കും കാളനും ഉപ്പേരിയുമൊക്കെ എത്ര സ്വാദുള്ളതാണെന്നു തോന്നാറു്!

ഇത്തവണ നാട്ടിൽ പോയാലോ?

അമ്മ മകനെ കാണാൻ കൊതിച്ചുകൊതിച്ചിരിക്കയാണു്—

പക്ഷേ,

ഭാനു ഇപ്പോൾ മൂന്നു കുട്ടികളുടെ അമ്മയാണു്.

വിധവയും!

രണ്ടുകൊല്ലം മുമ്പു വിമാനാപകടത്തിൽ അവളുടെ ഭർത്താവു് മരിച്ചുപോയി. അയാൾക്കു പേഴ്സ്യയിൽ ഏതോ എണ്ണക്കമ്പനിയിൽ ജോലിയായിരുന്നുവത്രെ, അമ്മ അയാളെപ്പറ്റി വളരെ എഴുതിയിരുന്നു...

ഞാനൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത നല്ലവനായ സുഹൃത്തേ, നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ ആത്മശാന്തി നേരുന്നു...

കുറച്ചു മാസങ്ങൾക്കുമുമ്പു് അമ്മാമനും മരിച്ചപ്പോൾ ആ കൊച്ചുകുടുംബം അനാഥമായി...

നാഴികകൾക്കിപ്പുറത്തിരുന്നു്, ഭാനു, നിന്നെക്കുറിച്ചു ഞാനിന്നും വേദനിക്കുന്നു...

നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളും, വാടിക്കരിഞ്ഞ യൗവനവും തകർക്കപ്പെട്ട സ്വപ്നങ്ങളുമായി, അകലെ, ഒരു കൊച്ചു നാട്ടിൻപുറത്തു ജീവിക്കുന്ന നിന്നെ കാണുക എനിക്കു സാദ്ധ്യമല്ല.

നൊമ്പരങ്ങളുടെ കിളിക്കൂട്ടമായി, നിന്നെക്കുറിച്ചോർത്തുകൊണ്ട്, നിന്നിൽനിന്നു് അകന്നു ജീവിക്കുവാൻ ഞാനിഷ്ടപ്പെട്ടന്നു!

"എന്നിട്ട വേണം എന്റെ ചുമതലയൊക്കെ തീർക്കാൻ..."

അമ്മയുടെ കത്തിലെ വരികൾ.

അമ്മ ആരെയാണാവോ കണ്ടുവെച്ചിരിക്കുന്നതു്?

ലീലയെക്കുറിച്ചു പലതവണ എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്.

ഒരുപക്ഷേ, അവൾതന്നെയായിരിക്കുമോ?

അവൾ—

അവൾ ഭാനുവിന്റെ അനിയത്തിയാണു്...

ഞാനും ലീലയും മണിയറയിൽ അടക്കിപ്പിടിച്ചു സംസാരിക്കുകയും പൊട്ടിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, അടുത്തമുറിയിൽനിന്നും പ്രതീക്ഷകൾ തകർന്ന ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ വിങ്ങിപ്പൊട്ടലുകളല്ലേ കേൾക്കുക?

അന്ധകാരവും ദുഃഖവും നിറഞ്ഞ അവളുടെ ജീവിതത്തെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ടു്, എന്റെ ജീവിതത്തിൽ വെളിച്ചത്തിന്റെ ഇഴകൾ നെയ്യുക!

സ്വപ്നങ്ങൾ മയങ്ങിക്കിടക്കാറുള്ള അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ, വിമൂകമായൊരു വേദനയാണു്, എനിക്കു കാണേണ്ടിവരിക!

ഞങ്ങളുടെ ഇനിയൊരു കൂടിക്കാഴ്ച അസഹനീയമാണു്.

ഭാനു, ആത്മഹത്യപോലും ചെയ്തേക്കും...

വേണ്ട. ഒന്നിനും പോകാതിരിക്കയാണ്, ഭേദം. വേദനകളുടെ ഭാരവും പേറി അലഞ്ഞലഞ്ഞ് ഈ ജീവിതം എവിടെയെങ്കിലും തളർന്നുവീണുകൊള്ളട്ടെ...

പിറേറദിവസംതന്നെ ഞാൻ അമ്മയ്ക്കു പണമയയ്ക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. മണിയോർഡർകൂപ്പണിൽ എഴുതി:

"അമ്മേ, ഓണത്തിനു ലീവ് കിട്ടാൻ വിഷമമാണ്. അടുത്തകൊല്ലമാവട്ടെ..."

വരാൻപോകുന്ന ഒരു കൊല്ലത്തിൽ എന്തെല്ലാം സംഭവിച്ചുകൂടാ!

കോംഗോവിലേക്കു പോകുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു ബറാലിയനിൽ ഞാനും, ത്രിലോക് സിംഗും, പണിക്കരുമൊക്കെ പോയേക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ലഡാക്കിലെ മഞ്ഞുമൂടിയ മലകളും ഞങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടാകാം!

അവിടെയൊക്കെ ജീവിതത്തിന്റെ നേരെ നാക്കുകൾ നീട്ടിക്കൊണ്ടു മരണം ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ട്...

ലീലയെ വിവാഹംചെയ്യാതെ, പഞ്ചാബിൽ 'അച്ഛാ' എന്നു വിളിച്ചു മുട്ടുകുത്തുന്ന മകനെ കാണാതെ, അകാലത്തിൽ മൊട്ടിട്ട അനുരാഗത്തിന്റെ പൂക്കൾ വിടരാതെ, ഞങ്ങൾ മരിച്ചുവീണേക്കാം!...

ഞാൻ പുറത്തേക്കു നോക്കി. ലോകം നിശ്ശബ്ദതയിൽ മുങ്ങിയുറങ്ങുന്നു. അകലെനിന്നു സെൻട്രികളുടെ ബൂട്ടിന്റെ ശബ്ദംമാത്രം ആ നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കു പോറലേല്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സുഖകരമല്ലാത്ത ആ ശബ്ദം കേട്ടുകൊണ്ടു ഞാനുറങ്ങട്ടെ...

ശബ്ദമില്ലാത്ത ചിറകടികൾ

അകത്ത്, വിരിയുടെ പിമ്പിൽനിന്നും തേങ്ങലുകൾ ഉയർന്നുകേട്ടു. അതു കേൾക്കുംതോറും സുലൈമാന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു ചുഴലിക്കാറ്റു് ചൂളമിട്ടു പറന്നു. അയാൾ ആ കയറുകട്ടിലിൽ ഒരു കൽപ്രതിമപോലെ തരിച്ചിരുന്നു. വേദനകൾ കടിച്ചിറക്കി ഒരുവിധത്തിൽ ജീവിക്കുകയായിരുന്നു. മരിക്കാനറിയാഞ്ഞിട്ടല്ല; പക്ഷേ, അവളെ ഓർത്തുമാത്രം അതു ചെയ്തില്ല!

എന്നിട്ടവസാനം...?

ഒരുപക്ഷേ, തന്റെ ദുർബ്ബലമായ ഒരു സംശയമാണോ?

അങ്ങാടിയിൽനിന്നു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ നേരം കുറുത്തുതുടങ്ങിയിരുന്നു. ആളെ തിരിച്ചറിയാൻ വയ്യ. അടക്കിപ്പിടിച്ച സംസാരം കേട്ടപ്പോൾ മനസ്സു് ഒന്നു പിടച്ചു. അരണ്ട നിലാവെളിച്ചത്തിൽ ഒരു രൂപം ചലിക്കുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു തോന്നി. വന്നപാടെ സുലൈമാൻ ഉറക്കെ വിളിച്ചു:

"കദീസേ..."

"ന്തോ..."

അവളുടെ ശബ്ദം ഇടറിയിരുന്നോ? അവളുടെ ഹൃദയമിടിപ്പുകൾ തനിക്കുകൂടി കേൾക്കുന്നില്ലേ?

"ആരേന്ന് അപ്പറത്തു്?"

ആ ശബ്ദത്തിനു വിറയലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഘനഗംഭീരമായിരുന്നു.

"അതു് ഞമ്മടെ താത്തേന്ന്..."

"കളവ് പറേന്നോ ഹമ്ക്ക്?"

സുലൈമാന്റെ തഴമ്പുള്ള കൈകൾ അവളുടെ ചുവന്ന തുടുത്ത കവിളിൽ പെട്ടെന്നാണ്, വീണതു്. അപ്പോൾ, അവളുടെ മുഖത്തേക്കു ശരീരത്തിലെ രക്തം മുഴുവൻ തുള്ളിത്തുളുമ്പി വന്നതുപോലെ തോന്നി.

അവൾ ഏതിയേന്തിക്കരഞ്ഞു. ആ തേങ്ങലുകൾ ഇനിയും അവസാനിച്ചിട്ടില്ല...

താനെന്തിനങ്ങനെ ചെയ്തു എന്നയാൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അവളെ വേദനയെന്തെന്നു് അറിയിക്കാതെയാണു്, വളർത്തിയതു്.

അകാരണമായ ഒരു സംശയത്തിന്റെ പേരിൽ അവളുടെ കരുണമനസ്സിനെ താൻ നോവിപ്പിച്ചു.

ഓ, വേണ്ടായിരുന്നു...വേണ്ടായിരുന്നു...

മുറത്തു് നീണ്ടു നീണ്ടുവരുന്ന, വൃക്ഷങ്ങളുടെ കുറുത്ത നിഴലുകളിലേക്കു നോക്കി, നൊമ്പരപ്പെട്ടുന്ന മനസ്സുമായി സുലൈമാൻ ഇരുന്നു...

അകത്തുനിന്നു കേൾക്കുന്ന തേങ്ങലുകൾ അയാളെ അസ്വസ്ഥനാക്കി.

എല്ലാം മനസ്സിന്റെ അഗാധതയിൽ കുഴിച്ചുമൂടി അയാൾ ജീവിക്കുകയായിരുന്നു.

പക്ഷേ, ആ നിതാന്തനിശ്ശബ്ദതയിൽ, അസ്വസ്ഥമായ അയാളുടെ മനസ്സു്, ഒരു പൊരുന്നകോഴിയെപ്പോലെ പലതും ചിക്കിച്ചികഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. മറവിയുടെ മൂടുപടങ്ങൾ വലിച്ചുകീറി, അയാളുടെ മനസ്സു പുറകോട്ടു പുറകോട്ടു പാഞ്ഞു...

ഒരു മയ്യത്തുകട്ടിലും നിശ്ശബ്ദരായ കുറെ ആൾക്കാരും അയാളിരിക്കുന്ന അതേ കുടിലിന്റെ മുറത്തുനിന്നു

നിങ്ങുമ്പോൾ, അകത്തു് ഒരു പുതുജീവൻ കൈകാൽ കുടഞ്ഞു നിലവിളിക്കുകയായിരുന്നു. അന്നു് ആ കരച്ചിൽ കേട്ട വിങ്ങിപ്പൊട്ടുന്ന മനസ്സുമായി അയാളിരുന്നതാണു്. ഇപ്പോൾ അതേ കുഞ്ഞിന്റെ തേങ്ങലുകളാണു്, കേൾക്കുന്നതു്. അതിനിടയ്ക്കു വർഷങ്ങൾ പലതു കൊഴിഞ്ഞു വീണിട്ടുണ്ടു്; ഒന്നുരണ്ടല്ല, പതിനേഴു്!

നോവുകൾ പടർന്നുകയറുന്ന മനസ്സുമായി, അയാളുന്നു് തന്റെ ബീടരുടെ മയ്യത്തുകട്ടിലിനൊപ്പം നടന്നു. അയാളുടെ കുഴിഞ്ഞകണ്ണുകൾ അപ്പോൾ നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു. അമ്പതുകൊല്ലത്തെ സംഭവബഹുലമായ ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനമായിരുന്നു, അതു്. കണ്ണുനീരിന്റേയും പുഞ്ചിരിയുടേയും കഥകളടങ്ങിയ അയാളുടെ ജീവിതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രധാനമായ ഒരേട്ടു് മുമ്പിൽ കീറിപ്പറിഞ്ഞു കിടന്നു.

"ബീപാത്തു..."

സുലൈമാന്റെ ചുണ്ടുകൾ അവ്യക്തമായി മന്ത്രിച്ചു. പക്ഷേ, ആ ശബ്ദം കാറ്റിൽ പറന്നു് എങ്ങോ പോയി.

ബീപാത്തുവിന്റെ പ്രസവമാണു്, അവളെ മയ്യത്തുകട്ടിലിലേക്കു് എത്തിച്ചതു്. അതോത്തപ്പോൾ അവൾ പ്രസവിക്കേണ്ടായിരുന്നു, എന്നയാൾക്കു തോന്നി. അല്ലെങ്കിൽ അതാരുടേയെങ്കിലും കുറ്റമാണോ? ലോകത്തിൽ എത്ര സ്ത്രീകൾ പ്രസവിക്കുന്നു? അവരൊക്കെ മരിക്കുന്നുണ്ടോ? ഇല്ല. പിന്നെ...?

"എല്ലാം പടച്ചോന്റെ ബെണ്ടുക. ഞമ്മള് കാണാത്തതു് പലതും അമ്മൂപ്പതു് കാണും..."

അവസാനം, അന്നയാൾ സമാധാനിച്ചതു് അങ്ങനെയാണു്. എങ്കിലും മനസ്സിനു ശാന്തി കിട്ടിയില്ല. ദുഃഖ

നിമഗ്നമായ മനസ്സ് തന്റെ ജീവിതസഖിയുടെ വേർപാടിൽ വിങ്ങിപ്പൊട്ടുകയായിരുന്നു. കണ്ണുനീർ അയാളുടെ മുഖത്തെ ചുളിവുകളിൽക്കൂടി ഒഴുകിയിറങ്ങി.

"ങ്ങള് ഈ തൊയില് ഒന്നു നിറുത്താമോ?"

ഒരിക്കൽ ബീപാത്തുമ്മ ചോദിച്ച ചോദ്യം അയാൾക്കെവിടെനിന്നോ കേൾക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

അവൾ ഒരുകാര്യത്തിലും അയാളെ ചോദ്യം ചെയ്യാറില്ല, ഉപദേശിക്കാറുമില്ല, അനുസരിക്കാനും സ്നേഹിക്കാനുംമാത്രം അറിയാവുന്ന ഒരു ഭാര്യയായിരുന്നു, ബീപാത്തുമ്മ. കാലത്തു കശാപ്പുകത്തിയുമായി തിരിച്ചാൽ, വൈകുന്നേരമാണു്, സുലൈമാൻ മടങ്ങിവരാറു്. വന്നുകഴിഞ്ഞാൽ അവർ നിസ്കരിക്കും; ഖുറാൻ ചൊല്ലും.

എന്നിട്ടു്, ഭാര്യ ഭർത്താവിനു് ചോറു വിളമ്പിക്കൊടുക്കും. ഊണുകഴിക്കുമ്പോൾ ഒന്നോ രണ്ടോ വാക്കുകൾ സംസാരിക്കും.

"മീൻകറി ങ്ങള്ക്കു് പുടിച്ചോ?"

"പെരുത്തു് നന്നായിരിക്ക്ണു്."

"ഒത്തിരീംക്കൂടെ ചോറ് ഇടാം. കുത്രിന്നു് ബൈക്കിൻ..."

"ബേണ്ട. ഞ്ഞിജ്ജു് ബൈച്ചോ..."

അത്രതന്നെ. അനാവശ്യമായിട്ടു് ഒരക്ഷരംപോലും അവളുടെ വായിൽനിന്നു് ഊർന്നുവീഴാറില്ല. പക്ഷേ, പതിവില്ലാത്തവിധം അന്നവൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ അയാൾ അമ്പരന്നു. മാത്രമല്ല, സ്വന്തം തൊഴിലിനു നേരെയാണു് ഭാര്യ വിരൽ ചൂണ്ടിയതു്.

"ഊംം. ജ്ജു് ന്താ പതിബില്ലാത്തോണം?"

"ഇക്കടെല്ഒരു കുഞ്ഞിക്കാല് കാണണംന്നു് ങ്ങക്കു് കൊതില്ല്യേ?"

"അദിനു്, പടച്ചോന്റെ കിറുപ ബേണം. ഞമ്മളു് ബേജാറായ്യാ ഒരു കൊണോല്ല്യ."

സുലൈമാൻ എല്ലാ കാര്യങ്ങളുടേയും അവസാനം കണ്ടെത്തുന്നതു പടച്ചവനിലാണു്.

"അദോണ്ടല്ല. നാട്ടാരു് പറേന്ന കേക്കിണില്ല്യേ? ഇങ്ങനെ മിണ്ടാപ്പിറാണ്യോളെ കസാപ്പു് ചെയ്യണോ ണ്ടാത്രെ, ഞമ്മക്കു് കൂട്ട്യോളില്ലാത്തതു്..."

അതുയും പറഞ്ഞിട്ടു്, ബീപാത്തുമ്മ ദീർഘമായി ഒന്നു നിശ്വസിച്ചു. അജ്ഞാതമായ ഒരു വേദന അവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ എന്നെന്നേക്കുമായി കൂടികൊണ്ടിരുന്നു...

"പിന്നെ ഇദ്ദുനിയാവില് ഞമ്മക്കു് പെയ്യാൻ എന്തിരുത്താ ബയി?"

സുലൈമാൻ വിദൂരതയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു് കനമുള്ള ആ ചോദ്യം അവളുടെ മുൻപിലേക്കെറിഞ്ഞുകൊടുത്തു. അതിനു മുമ്പിൽ മൂകയായിരിക്കാനേ, ആ സ്ത്രീക്കു് കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. ജീവനിൽ കത്തിവെക്കാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടായിട്ടല്ല, ചെയ്യുന്നതു്. ഹിംസചെയ്യുന്നതിനോടു് മാനസികമായ വിദ്വേഷം അവർക്കുണ്ടു്. പക്ഷേ, ജീവിക്കുവാൻവേണ്ടി ആ തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നു. അതവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒഴിച്ചുകൂടാൻ പാടില്ലാത്തതാണു്.

ഉത്തരം കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയാത്ത ആ ചോദ്യത്തിനു മുൻപിൽ ബീപാത്തുമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞുപോയി. ഒരമ്മയാകുവാൻ അവരുടെ ഹൃദയം നാളുകളായി കൊതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു കുഞ്ഞിക്കാല്ു് ആ മുറ്റത്തൊന്നു പതിഞ്ഞുകാണാൻ, ചിരിക്കുന്ന ചുണ്ടുകളിൽ ഒരുമ്മപകരാൻ, വാത്സല്യത്തിന്റെ മുലപ്പാൽ തളിർതൊണ്ടയിലേക്കു ചുരന്നുകൊടുക്കാൻ... അ

ങ്ങനെ പലതിനും അവരിലെ മാതൃത്വം തുടിച്ചു. ആ ആഗ്രഹം അവരുടെ രക്തത്തിൽപ്പോലും അലിഞ്ഞുചേർന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു!

അടുത്ത വീടുകളിൽ, കുട്ടികൾക്കു താരാട്ടുപാടുമ്പോൾ, കുട്ടികളുടെ കരച്ചിൽ ഉയരുമ്പോൾ, ബീപാത്തുമ്മ എന്തിനെന്നില്ലാതെ തേങ്ങിക്കരയുമായിരുന്നു. വർഷങ്ങൾ വളർച്ചയെത്തിയ അവരുടെ ദാമ്പത്യവല്ലരി മുരടിച്ചുനില്ക്കുകയായിരുന്നു. ആ കുടിലിന്റെ ഏകാന്തതകൾ എല്ലായ്പോഴും ഒരു കുഞ്ഞിനുവേണ്ടി തപസ്സുചെയ്തു.

പക്ഷേ,—

അങ്ങനെ ബീപാത്തുമ്മ തന്റെ സ്ത്രീത്വത്തിൽ ഒരു പൂർണ്ണത കണ്ടെത്തി. അവരിലുള്ള 'അമ്മ' ദാഹിക്കുകയായിരുന്നു; വേദനിക്കുകയായിരുന്നു.

"റബ്ബേ, ഞമ്മക്കതിന് യോഗണ്ടാവോ?"

ആ ചോദ്യം ക്രമേണ അവരിലേക്കുതന്നെ അമർന്നാഴുങ്ങി.

അവസാനം നാല്പതാംവയസ്സിൽ അവരുടെ ആഗ്രഹം കതിരണിഞ്ഞു. ലോകം അവരുടെ മുമ്പിൽ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നു. പ്രസാദാത്മകങ്ങളായ പകലുകളും കുളിരണിഞ്ഞ രാത്രികളും ഒരു കൊട്ടുകാരന്റെ വേഗതയോടെ പറന്നു പറന്നു പോയി.

തന്റെ ബീടരുടെ വികസിച്ചുവരുന്ന ഉദരത്തിന്മേൽ തെളിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന നീലഞരമ്പുകളെ നോക്കി സുലൈമാൻ കിനാവുകൾ കണ്ടു. അയാളുടെ സിരാതന്ത്രുക്കളിൽ ഒരു പുതിയ ഉന്മേഷം അരിച്ചുനടന്നു.

ഓ, ആ കാലം എന്തിനു വന്നു? എന്തിനു കടന്നു പോയി?

ആ കാലത്തിന്റെ സംഭാവന അകത്തുകിടന്നു കരയുന്ന മകളും, മനസ്സിൽ കിടക്കുന്ന രക്തംപുരണ്ട ചില കാല്പാടുകളും മാത്രമാണ്!

അകത്തെ തേങ്ങലുകൾ നേർത്തു നേർത്തു വരുന്നു...

മകൾ ഉറക്കത്തിന്റെ താഴ്വരയിലേക്കു വഴുതിയിറങ്ങുകയാവും.

അയാളുടെ മനസ്സ് വീണ്ടും ഭൂതകാലത്തിന്റെ സിമിത്തേരിയിലേക്കു ചിറകടിച്ചു പറന്നുപോയി...

അന്നും ഈ കട്ടിലിലാണ്, അയാളിരുന്നിരുന്നത്. വേദനകൾ മനസ്സിനെ കൊത്തിക്കീറുമ്പോഴൊക്കെ, ആ പഴയ കയറുകട്ടിലിന്റെ മാറിടത്തിലാണ്, അയാൾ വിശ്രമം തേടാറ്.

അകത്തുനിന്നും ബീപാത്തുമ്മയുടെ ഞരക്കങ്ങൾ കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു...

(ഇപ്പോൾ കേൾക്കുന്നത് അവരുടെ പ്രസവിച്ച കുഞ്ഞിന്റെ ദൈന്യമായ തേങ്ങലുകളാണ്!)

അപ്പോൾ ആ ഭർത്താവിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു കടലിരമ്പുകയായിരുന്നു. അന്നേക്കു മൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞിരുന്നു, ബീപാത്തുമ്മയ്ക്കു പ്രസവവേദന തുടങ്ങിയിട്ട്. ജീവിതവും മരണവും തമ്മിലുള്ള ഒരു സംഘട്ടനം സുലൈമാൻ അവിടെ കണ്ടു.

ഉൽക്കണ്ഠയുടെ നേർത്ത ചരടിൽ നിമിഷങ്ങൾ കനംതൂങ്ങിനിൽക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു ജീവനിൽനിന്നും മറ്റൊരു ജീവൻ പറിച്ചെടുക്കപ്പെടുന്നു.

വൃദ്ധകളായ സ്ത്രീകൾ അകത്തു ബഹളമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

"ന്റെ ബദരീങ്ങളെ ക്കു് ബയ്യല്ലോ..."

"ഹോജരാജാവായ തമ്പിരാനേ, ഹാവൂ...ഹയ്യോ..."

അവൾ വേദനകൊണ്ടു പുളയുകയായിരുന്നു.

ആ വേദന തന്റെ സിരകളിലൂടെ അരിച്ചുകയറുന്നതുപോലെ സുലൈമാനു തോന്നി.

"ന്റെ റബ്ബേ, ഞാൻ ബലഞ്ഞല്ലോ..."

ആ ദീനസ്വരം അപ്പോഴും അകലെനിന്നു കേൾക്കുന്നുണ്ടോ എന്നായാൾ സംശയിച്ചു.

"പാത്തിക്കിരീനെ കൊണ്ടന്നാ തരക്കേടില്ല്യ..."

ഇടറുന്ന തൊണ്ടയോടെയാണ്, ഒസ്സാത്തി വാതിൽക്കൽ വന്നു പറഞ്ഞതു്.

അതു കേട്ടപ്പോൾ സുലൈമാന്റെ ഹൃദയത്തിലൂടെ ഒരായിരം മിന്നൽപ്പിണരുകൾ പാഞ്ഞുപോയി.

അയാളാകെ തളരുകയായിരുന്നു.

"ഹെന്തു്, ലാക്കിട്ടരെ ബരുത്തണംന്നോ? യാ റബ്ബുൽ അലമീൻ..."

സുലൈമാൻ ഹൃദയംനൊന്തു പ്രാർത്ഥിച്ചു. അടുത്ത ദിവസത്തെ കച്ചവടത്തിനുള്ള പണവുമെടുത്തു് അയാൾ നടന്നു...

അപ്പോൾ—

തന്റെ മനസ്സിലെവിടെയോ, കാലങ്ങളായി കാത്തു സൂക്ഷിച്ചിരുന്നൊരു സ്വപ്നം തകർന്നടഞ്ഞുകിടക്കുന്നതായിത്തോന്നി.

വാടിക്കരിയാൻ മാത്രമാണെങ്കിൽ, മനസ്സിന്റെ ചില്ലകളിൽഎന്തിനീ അഭിലാഷങ്ങൾ മൊട്ടിടുന്നു? വരണ്ടചുണ്ടുകളോടടുപ്പിക്കുന്ന പാനപാത്രം മാത്രമാണോ പ്രകൃതിയുടെ കൈകൾക്കു തട്ടിക്കളയുവാനുള്ളതു്?...

ഡോക്ടർ മുറിയിലേക്കു കടന്നു.

"ഈ നേരംമുഴുവൻ എന്തു നോക്കിയിരുന്നു?"

പരുഷമായിരുന്ന ആ ചോദ്യത്തിനു മുൻപിൽ സുലൈമാൻ ചൂളിപ്പോയി.

ഡോക്ടർ ഒരു പരീക്ഷണത്തിനു തയ്യാറെടുത്തു. അകത്തു കത്രികകൾ ശബ്ദിച്ചു... നിമിഷങ്ങൾ തകർന്നുവീണു... ഒരു ചോരക്കുഞ്ഞു് ആ മുറിയിൽ കൈകാൽ കുടഞ്ഞു കരഞ്ഞു. അതോടൊപ്പം ഒരു കൂട്ടനിലവിളിയും!

"പടച്ചോനെ, ജ്ജ് ശതിച്ചല്ലോ..."

സുലൈമാൻ ആ കട്ടിലിൽ വീണുപോയി. ഡോക്ടരുടെ കാർ പൊടി പരത്തിക്കൊണ്ടു് പാഞ്ഞുപോയി. ഒന്നുമൊന്നുമറിയാതെ, വേദനയുടെ ലോകത്തിലേക്കു കടന്നുവന്ന ആ കുഞ്ഞുമാത്രം അപ്പോഴും ഉച്ചത്തിൽ കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു... ആ കുഞ്ഞിനെ നൊന്തു പ്രസവിച്ച അമ്മ അതിന്റെ കൊച്ചുമുഖംപോലും ഒന്നു കാണാതെ കടന്നുപോയി...

സുലൈമാൻ അങ്ങനെ എത്രനേരം കിടന്നു എന്നറിയില്ല. വളരെനേരത്തിനുശേഷം അയാൾ എഴുന്നേറ്റു് ആ മുഷുത്തുകട്ടിലിനൊപ്പം നടന്നുപോയി. തന്റെ ഭാഗ്യം വേണ്ടി താനൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്ന ഭാവമായിരുന്നു, ആ മുഖത്തു്. എന്തായാലും അവസാനമായി ചെയ്യേണ്ടതു ചെയ്തേക്കാം...

ബീപാത്തുമ്മയുടെ ഖബറ് അടക്കം ചെയ്തപ്പോൾ സുലൈമാൻ വിങ്ങിപ്പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു! അനേകം ജീവികളുടെ കഴുത്തിൽക്കൂടി കത്തി പായിക്കാറുള്ളപ്പോൾ ആ കയ്യുകൾ വിറച്ചിട്ടില്ല; കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞിട്ടില്ല. അന്നൊന്നും ഉണരാത്ത ഒരു വികാരം അയാളിലപ്പോൾ മുറിനിന്നിരുന്നു!

"ഇനി ഞമ്മള് ആ തൊയില് ശെയ്യില്ല്യ..."

ആ ഖബറിനടുത്തുവെച്ചതന്നെ അയാൾ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. അവളുടെ ആഗ്രഹം ഇനിയെങ്കിലും നിറവേറട്ടെ! എല്ലാം കഴിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞുനടക്കുമ്പോൾ സുലൈമാൻ നൊമ്പരത്തോടെ വിളിച്ചു:

"ബീപാത്തു..."

പക്ഷേ, ആ ശബ്ദം നിശ്ശബ്ദതയിൽ ലയിച്ചതേയുള്ളു.

അങ്ങനെ സുലൈമാന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു കണ്ണി നഷ്ടപ്പെട്ടു; അയാളെ ഈ ലോകത്തിനോടു ബന്ധിപ്പിച്ചിരുന്ന കണ്ണി. അതിനി ഒരിക്കലും കൂട്ടിച്ചേർക്കാവുന്നതല്ല...

അടക്കിവെച്ചിരുന്ന ആ ജീവിതം തകർന്നുവീണു. മരവിച്ച ഒരു ഹൃദയവുമായി സുലൈമാൻ തിരിച്ചുവരുമ്പോഴും ആ കുഞ്ഞു് ഉച്ചത്തിൽ കരയുകയായിരുന്നു...

ആ കരച്ചിൽ അനന്തതയിൽനിന്നും ഒഴുകിവന്നു്, അപ്പോൾ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്കു് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതുപോലെ തോന്നി....

അയാൾ വന്നപാടെ, ആ ചോരക്കുഞ്ഞിനേയുമെടുത്തു്, അകലെ ചക്രവാളത്തിലേക്കു നോക്കി തരിച്ചുനിന്നു. കുഴിഞ്ഞുപോയ ആ കണ്ണുകളിൽനിന്നും കണ്ണുനീർ ചുവപിറുന്നനെ ആ കുഞ്ഞിന്റെമേൽ അടർന്നുവീണു.

"കരഞ്ഞിട്ടു് എന്തിരുത്താ പലം? ബരാനുള്ളതു ബയീല് തങ്ങൂല. ജജ് കുട്ടീനെ നോക്കി ബളത്തു്. ഓല് അനക്കു് ഒപകരിക്കും..."

അടുത്ത വീട്ടിലെ കുഞ്ഞിപ്പാത്തുമ്മ അയാളെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

സുലൈമാൻ അതിനും മൗനം ദീക്ഷിച്ചതേയുള്ളു.

"എപ്പ സകായം ബേണേങ്കിലും ഞമ്മളെ ബ്യളിച്ചോ

ളി. പക്കെങ്കില്, പെണ്ണുങ്ങളെപ്പോലെ ങ്ങ്നെ ബേജാറാവല്ലേ...''

അവസാനം എല്ലാവരും പിരിഞ്ഞുപോയി. ഒരു മരണംകഴിഞ്ഞ വീട്ടിലെ പേടിപ്പെടുത്തുന്ന നിശ്ശബ്ദത മാത്രം അവിടെ തങ്ങിനിന്നിരുന്നു. ആ ശൂന്യമായ മൺകൂടിലിൽ രണ്ടാത്മാക്കൾമാത്രം ശേഷിച്ചു. ഒന്നു ചിറകുമുളയ്ക്കാത്തതു്; മറെറാന്നു ചിറകൊടിഞ്ഞതു്. ഒന്നു ജീവിക്കാൻ കൊതിച്ചപ്പോൾ മറേറതു മരിക്കാൻ വെമ്പുകയായിരുന്നു...

എല്ലാം ഇന്നലെ കഴിഞ്ഞതുപോലെയാണു്, തോന്നുന്നതു്. പക്ഷേ, അന്നത്തെ ചോരക്കുഞ്ഞു വളർന്നു വലുതായി ഇന്നും മനസ്സിനെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണു്.

ഓ, അതിനെ വളർത്തിയെടുക്കാൻ, താനെന്തു പാടുപെട്ടിരിക്കുന്നു? അതൊന്നും ഇന്നു് ഓർമ്മിക്കാൻകൂടി വയ്യ...

* * *

സുലൈമാനു്, അമ്മയില്ലാത്ത ആ കുഞ്ഞിനെ എങ്ങനെ വളർത്തണമെന്നു് അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ഒരമ്മയുടെ സ്ഥാനം ഒരിക്കലും ഒരച്ഛനു വഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. കൈയും കാലും തല്ലി ആ കുഞ്ഞു കരയാറുള്ളപ്പോൾ അയാൾക്കു് എന്തുചെയ്യണമെന്നു് അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ഒരു തള്ളയുടെ മാറിലെ ചൂടിനുവേണ്ടി ആ കുരുന്നുഹൃദയം ദാഹിക്കാറുള്ളപ്പോൾ, ആ ചൂട പകർന്നുകൊടുക്കാൻ മാത്രം അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. മറെറല്ലാം ഒരച്ഛനേറെയും അമ്മയുടേയും സ്ഥാനത്തുനിന്നു് അയാൾ ചെയ്തതാണു്.

എന്നിട്ടു്...

എന്നിട്ടു് ഇന്നു വേദനിക്കാറായി!

അയൽപക്കത്തെ സ്ത്രീകളുടെ മുലപ്പാൽ നുണഞ്ഞു് ആ കുഞ്ഞു വളർന്നു. അതിനു പാൽ വാങ്ങിക്കൊടുക്കാൻ പോലും അയാൾ വിഷമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇല്ലായ്മയും വല്ലായ്മയും ജീവിതത്തിലേക്കു് ആദ്യമായിട്ടാണു്. കടന്നുവന്നതു്. അയാൾക്കു പലപ്പോഴും മരിക്കണമെന്നുപോലും തോന്നിയിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ, ആരുമാരുമില്ലാത്ത ആ കുഞ്ഞിനെ ഓർത്തുമാത്രം അതു ചെയ്തില്ല.

ഒരുകാലത്തു് ഒരച്ഛനാകാൻ മോഹിക്കുകയും ദാഹിക്കുകയും ചെയ്തതായിരുന്നു. പക്ഷേ, ബീപാത്തുമ്മ മരിച്ചപ്പോൾ അയാൾക്കു് ആ പിതൃത്വം ഒരു ശാപമായിത്തീർന്നു...

ഖദീജ വളരുകയായിരുന്നു.

ജീവിതവേദനകൾ അവൾക്കു താരാട്ടു പാടി. അവളെ പ്രസവിക്കാത്ത അമ്മമാരുടെ മുലപ്പാൽ അവളുടെ വരണ്ട ചുണ്ടുകളെ നനച്ചു.

അവൾക്കു 'റങ്കു'ള്ള തട്ടനും കാച്ചിയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കിലുങ്ങുന്ന പൊന്നരിഞ്ഞാണം അവൾ സ്വപ്നത്തിൽപ്പോലും കണ്ടിരുന്നില്ല. അവൾ നടക്കുമ്പോൾ അന്തരീക്ഷത്തിൽ അത്തറിന്റെ മണവും അലിഞ്ഞുചേർന്നില്ല.

എന്നിട്ടും അവൾ വളർന്നു...

ആരുമാരുമറിയാതെ, മുൾപ്പടർപ്പുകളിൽ വിരിയുന്ന ഒരു കാട്ടുപൂവിനെപ്പോലെ!

ആ പൂവിന്റെ കണ്ണുകളിലെ വിഷാദം ഒരുപക്ഷേ, പ്രകൃതിമാത്രം കണ്ടിരിക്കാം!

സുലൈമാൻ തന്റെ നൊമ്പരങ്ങൾ തന്നിലേക്കുതന്നെ അമർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടന്നു. മറ്റൊരാളെ അതറിയിക്കാൻ അയാളാഗ്രഹിച്ചില്ല. കശാപ്പുകത്തി പിടിച്ച കൈയിലെ തഴമ്പു നോക്കി അയാൾ വിഷാദമൂകനായി

ഇരിക്കാറേയുള്ള. ആ കൈകൾ ആരുടേയും ദയയ്ക്കും ദാക്ഷിണ്യത്തിനുംവേണ്ടി നീട്ടിയിട്ടില്ല. അയാൾ ആരുടേയും മുൻപിൽ തലകുനിച്ചിട്ടില്ല. വിശന്നുപൊരിയുന്ന വയറുമായി ആ കയറുകട്ടിലിൽ ഒരുതരം നിർവ്വികാരതയോടെ കിടന്നുറങ്ങാറേയുള്ള.

കത്തവ്യങ്ങൾ ഒന്നിനു പുറകേ ഒന്നായി കടന്നുവരുമ്പോൾ അവയ്ക്കുനേരെ കണ്ണടയ്ക്കാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. അവയെ നേരിടാനുള്ള ഉൾക്കരുത്തു് അയാളിൽനിന്നും ചോർന്നു പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ജീവിക്കാനും മരിക്കാനും വയ്യാത്ത ഒരു നിലയായിരുന്നു, അയാളുടേതു്.

ഖദീജയെ നോക്കി അയാൾ പലപ്പോഴും നെടുവീർപ്പിട്ടു. നാല്യ കണ്ണുകൾ അവളെ സ്നേഹപൂർവ്വം തഴുകേണ്ടതായിരുന്നു...

അവളുടെ മുഖം കാണാൻ കൊതിച്ചുകൊതിച്ചിരുന്ന രണ്ടു കണ്ണുകൾ ആ കൊച്ചുമുഖം കാണുന്നതിനുമുൻപു്...

അവശേഷിച്ച രണ്ടു കണ്ണുകളിൽ ഇരുട്ടു നിറഞ്ഞുകയറി!

തന്റെ മകൾ ഒരു പെണ്ണായി പിറന്നതാണു, തെറ്റു്. ഒരാൺകുട്ടിയായിരുന്നെങ്കിൽ പല നേട്ടങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ ബാപ്പയ്ക്കു് അത്രമാത്രം തീ തിന്നേണ്ടിവരികയില്ലായിരുന്നു!

ഏതെങ്കിലും ഹോട്ടലിൽ പ്ലെയ്റ്റ് കഴുകിയും അവൻ ജീവിച്ചോളും! പക്ഷേ, അവിടേയും താൻ പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു...

ഖദീജയിൽ താരുണ്യം ഒരു വെള്ളപ്പൊക്കംപോലെയാണു്, വന്നതു്. തലേദിവസം കണ്ട മകളെ പിറ്റേദിവസം കാണാൻ അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. കാലം അവ

ളുടെ ചിത്രം മാച്ചുവരയ്ക്കുന്നതു കണ്ടു് അയാളുടെ ഹൃദയം പിടച്ചു. ദുഃഖം ഒരു കറുത്ത നിഴൽപോലെ മനസ്സിനെ ആവരണം ചെയ്തു.

ആ കറുത്ത നിഴലിലും ഖദീജയുടെ വെളിച്ചമൂറുന്ന കണ്ണുകൾ തെളിഞ്ഞു കാണാമായിരുന്നു. അവളുടെ കവിളുകളിൽ മാരിവില്ലുകൾ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. ഒരിക്കൽ അയാളുടെ ഓമൽക്കിനാവായിരുന്ന ആ കൊച്ചുമകൾ ഇന്നൊരു പേടിസ്വപ്നമായി മാറിയിരിക്കുന്നു!...

ജോണിയുമായി കളിച്ചുനടക്കാൻ സുലൈമാൻ ഖദീജയെ വിട്ടില്ല.

അടുത്ത വീട്ടിലെ, മരക്കച്ചവടക്കാരൻ വക്കീസുമുതലാളിയുടെ മകനാണു്, ജോണി.

പ്രായപൂർത്തി വന്നിരിക്കുന്ന അവൾ ഇനിയും പണ്ടത്തെപ്പോലെ ജോണിയുടെകൂടെ കളിച്ചുചിരിച്ചു നടക്കുന്നതു് അപകടമാണെന്നു് അയാൾക്കു തോന്നി. അതും മറെറാരു മതക്കാരൻ. സമുദായം അവരെ സംശയിക്കയില്ലേ?

പറന്നുനടന്നിരുന്ന ആ പറവ അങ്ങനെ കൂട്ടിലടയ്ക്കപ്പെട്ടു. ആ കൂട്ടിൽ കിടന്നു ചിറകടിക്കാനേ അതിനു കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. പക്ഷേ, നിശ്ശബ്ദമായ ആ ചിറകടികൾ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടാതെപോയി. അതൊരിക്കലും മനഃപൂർവ്വമായിരുന്നില്ല...

ചിറകുമുളച്ച ഒരു കിളിക്കുഞ്ഞു് കൂട്ടിൽനിന്നു പറന്നുപോകുന്നതുവരെ, അതിൻെറ തള്ളയ്ക്കുണ്ടാകുന്ന ഉല്ക്കണ്ഠയും വേദനയുമെല്ലാം സുലൈമാനുമുണ്ടായിരുന്നു.

തൻെറ മകൾക്കനുയോജ്യനായ ഒരു പുത്യാപ്ലയുടെ

കൂടെ അവൾ ജീവിക്കുന്നതു കാണാൻ അയാൾ ഹൃദയപൂർവ്വം കൊതിച്ചു. അയാൾ സുന്ദരനും പണക്കാരനുമായിരിക്കണമെന്നില്ല. തന്റെ മകളെ സ്നേഹിക്കാൻ പറ്റിയ ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനായിരുന്നാൽ മാത്രം മതി...

"കദീസേ, ജജ് ബാപ്പാന്റെ മൗത്ത് എടുപ്പിക്കല്ലേ. അടങ്ങ്യാതുങ്ങി കൂടീല് കുത്രിക്കണം..."

സുലൈമാൻ പലപ്പോഴും മകളെ ഓമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങനെ പറയേണ്ടിവന്നതിൽ അയാൾ പശ്ചാത്തപിച്ചു. നിസ്സഹായതയ്ക്ക് അതിനപ്പുറം പോകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല...

* * *

ഖദീജയ്ക്കും കാര്യങ്ങൾ അറിയാം. പക്ഷേ, അവൾ മാംസവും രക്തവുമുള്ള ഒരു സ്ത്രീയായിപ്പോയി. അവളിലുള്ള ഓരോ അണുവും പതുക്കെ മന്ത്രിച്ചു:

"നീ ഒരു സ്ത്രീയാണ്... സ്ത്രീയാണ്... സ്ത്രീയാണ്..."

ആ ശബ്ദം എപ്പോഴും അവളുടെ കാതിൽ മുഴങ്ങുകയായിരുന്നു. എല്ലാ കഴിവുകളും ഉപയോഗിച്ച് അടക്കാനും ഒതുക്കാനും അവൾ ശ്രമിച്ചു. എന്നിട്ടും അവളറിയാതെതന്നെ ഹൃദയത്തിൽ വികാരങ്ങളുണർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ആത്മാവ് പിടികിട്ടാത്ത എന്തിനെല്ലാമോവേണ്ടി ഉഴറി നടന്നു. മനസ്സ് ഒരായിരം ചിറകുമായി കിനാവുകളുടെ ലോകത്തിലേക്കു പറന്നുപോയി...

ചുറുപാട്ടുകളെ അവൾ ആവുന്നത്ര ഭയപ്പെട്ടു. ആ മൺചുമരുകൾക്കപ്പുറത്തേക്കുള്ള ലോകത്തെ അവൾ അവഗണിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, മായ്ക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു നിഴൽ എപ്പോഴും അവളുടെ അരികിലേക്കു നീണ്ടുനീണ്ടുവന്നു. അതു ജോണിയുടെ നിഴലായിരുന്നു.

ജോണിയെ കാണുമ്പോഴൊക്കെ അവളുടെ ഹൃദയം തുടിച്ചു.

"ഈ കൽബിലില്ലെങ്കി നന്നാന്നു."

ജോണിയെക്കുറിച്ച് ഓർക്കുമ്പോഴൊക്കെ അങ്ങനെയാണ്, വിചാരിച്ചതു്.

അയാളൊന്നു ചിരിച്ചാൽ, ആ ചിരിയിൽ താൻ മുഴുവൻ അലിഞ്ഞുപോകുന്നതുപോലെയാണ്, തോന്നുക. ആ നോട്ടം കരളിലോളം ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതാണ്... അപ്പോൾ മനസ്സിന്റെ ഉള്ളറകളിൽ മാദകമായ ചില ചലനങ്ങൾ അനുഭവപ്പെടുന്നു. കാറ്റു വീശുമ്പോൾ ഇലകൾ അനങ്ങാതിരിക്കുകയില്ലല്ലോ?

ജോണിയുടെ പ്രകാശമുള്ള, വിടർന്ന കണ്ണുകളിൽ ഒരു വികാരപ്രപഞ്ചം ഒളുങ്ങിക്കിടക്കുന്നുണ്ടു്. അതു നിശ്ശബ്ദമായിരുന്നെങ്കിലും അവളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വാചാലമായിരുന്നു!...

അകലെയെങ്ങാനും, അയാളെ കണ്ടാൽ അവളുടെ കണ്ണുകൾ ദൂരേക്കു്, ദൂരേക്കു നീണ്ടുപോകുമായിരുന്നു. ഒരിക്കലും മായാതെ, മനോജ്ഞമായ ആ രൂപം തന്റെ കൺമുമ്പിൽ നിന്നെങ്കിൽ എന്നവളാഗ്രഹിച്ചു. ദൗർബ്ബല്യത്തിന്റേതു മാത്രമായ ഒരു വ്യാമോഹം!

അമ്മയില്ലാത്തതിന്റെ ദുഃഖം തികച്ചും അവൾ അപ്പോഴാണു്, അറിയുന്നതു്. ഒരമ്മയറിയുന്ന കാര്യങ്ങൾ അച്ഛനു് അറിയാൻ കഴിയില്ല. തന്റെ അമ്മയോടു സ്വന്തം ജീവിതവേദനകളെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞു്, അവരുടെ മടിയിൽ കിടന്നു് ഒന്നു തേങ്ങിക്കരയാൻ അവൾ കൊതിച്ചു. പക്ഷേ, അമ്മയെ ഒന്നു കാണുവാൻപോലുമുള്ള ഭാഗ്യം അവൾക്കു നിഷേധിക്കപ്പെട്ടു. വിധി എന്തിനിത്ര ക്രൂരമായി പെരുമാറി?

ഓരോ രാത്രിയുടേയും മാറിടത്തിൽ, ദുർഭഗയായ ആ പെൺകുട്ടി കണ്ണുനീരിന്റെ നീർച്ചാലുകൾ ഒഴുക്കി. നിശ്ശബ്ദമായി കടന്നുവരികയും പോവുകയും ചെയ്യുന്ന രാത്രികൾ അതാരോടും പറഞ്ഞില്ല...

വിരിയുടെ പിമ്പിൽ, ആ മൺപുരയിൽ കിനാവു കാണുന്ന രണ്ടു കണ്ണുകൾ ഒരാൾക്കുവേണ്ടി കാത്തുകാത്തിരുന്നു. ആ കൺപീലികളുടെ നിഴലിൽ പ്രതീക്ഷകൾ തളിർമയങ്ങി. മനസ്സ് എല്ലായ്പോഴും അജ്ഞാതവും അനന്തസ്ഥായിയുമായ ഒരു ദുഃഖത്തിന്റെ പേരിൽ കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ നിറയാത്ത പാനപാത്രം തകർന്നടഞ്ഞതുപോലെ ഖദീജയ്ക്കു തോന്നി...

"എങ്ങിനെയാക്കെ കളിച്ചു നടന്നതാ. എന്തെല്ലാം പുന്നാരങ്ങൾ പറഞ്ഞതാ..."

ജോണി, ഓമ്മകളുടെ മണിമുറ്റത്തു നിന്നു പുഞ്ചിരിക്കുമ്പോൾ അവൾ ആലോചിച്ചു. ഖദീജ, മനോജ്ഞവും മധുരവുമായ ആ ബാല്യകാലത്തിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. പലപ്പോഴും അവൾ തന്റെ വലത്തേ കൈയിലെ മുറിപ്പാടിനെ ചുംബിച്ചുചുംബിച്ചു കരയുമായിരുന്നു. കുട്ടിക്കാലത്തു ജോണി എറിഞ്ഞു വീഴ്ത്തിയ മാങ്ങ അവളെടുത്തുതിന്നപ്പോൾ ദേഷ്യംകൊണ്ട് അവൻ കടിച്ചുപൊട്ടിച്ചതാണ്. ആ മുറി ഉണങ്ങിയിരുന്നു. ഇന്നതിന്റെ പാടുമാത്രമേയുള്ളൂ. പക്ഷേ, ഉണങ്ങാത്ത ഒരു മുറിവു ഹൃദയത്തിലുണ്ട്. അതെപ്പോഴും വിങ്ങുകയാണ്... നീറുകയാണ്. ആ മുറിവിന്റെ കാരണം, ജോണിയുടെ സ്നേഹമാണ്.

അയാളിൽ അവൾ കണ്ടെത്തിയ എന്തോ 'ഒന്ന്' മറ്റാരിലും കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സ്നേഹത്തിന്റെ ബാലപാഠങ്ങൾ അവളെ പഠിപ്പിച്ചതു്, ആ മനുഷ്യനാണ്.

ജീവിക്കൂ... ജീവിക്കൂ... എന്നവളോട് മൂകമായി പറയുന്നതു് അയാളുടെ കണ്ണുകളാണു്...

പക്ഷേ, ഇന്നവർക്കു പരസ്പരം കണ്ടുകൂടാ. മിണ്ടിക്കൂടാ. യൌവനം സദാചാരത്തിന്റെ ഒരു കനത്ത കരിങ്കൽച്ചുമർ അവർക്കിടയിൽ കെട്ടിപ്പൊക്കി. എന്നിട്ടും ആ ഭിത്തിയുടെ സുഷിരങ്ങളിൽക്കൂടി സ്നേഹിക്കുന്ന രണ്ടാത്മാക്കൾ, ഹൃദയത്തിന്റെ രഹസ്യങ്ങൾ ആരുമാരുമറിയാതെ കൈമാറി... പ്രതിബന്ധങ്ങൾകൊണ്ടു വേർതിരിക്കാൻ കഴിയാത്തവണ്ണം അവർ ഒന്നായിത്തീർന്നിരുന്നു!

ഖദീജ, ബാപ്പയുടെ വാക്കുകൾ ഓർക്കായ്കയല്ല. അവളുടെ ബാപ്പ അഭിമാനിയാണു്. മതങ്ങളുടെ ചട്ടക്കൂട്ടിൽ ജീവിക്കുന്ന ഒരു തികഞ്ഞ ഇസ്ലാം.

'റംസാൻ' നോൽമ്പും, ചന്ദനക്കുടവും എല്ലാം ബാപ്പയുടെ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാന കാര്യങ്ങളാണു്.

ഖുറാനിലെ വരികൾ അവരുടെ കൂടിലിന്റെ ചുമരുകൾക്കുകൂടി മനഃപാഠമായിട്ടുണ്ടാകും.

ബാപ്പയുടെ നിസ്ക്കാരത്തഴമ്പിനു് ഒരു മച്ചിങ്ങയോളം വലിപ്പമുണ്ടെന്നാണു്, ജോണി പറയാറു്. വാസ്തവത്തിൽ മതത്തിനും മകൾക്കും വേണ്ടി മാത്രമാണു്, ബാപ്പ ജീവിക്കുന്നതു്. എന്നാലും ജോണിയെ എങ്ങനെ മറക്കാനാണു്? ആത്മാവിന്റെ അഗാധതകളിലും വേരോടിക്കഴിഞ്ഞ അവളുടെ സ്നേഹലത എങ്ങനെയാണു് പറിച്ചെറിയുക?

അവൾ ഓമനിച്ചു ലാളിച്ചുവളർത്തിയ സ്വപ്നങ്ങളുടെ കഴുത്തു ഞെരിക്കുവാൻ, ചുവന്നുകലങ്ങിയ കണ്ണുകളും പരുപരുത്ത കൈകളുമായി അവളുടെ ബാപ്പ വരികയാണെന്നു തോന്നി. പക്ഷേ, ബാപ്പയ്ക്കു് അതു ചെയ്യാൻ കഴി

യുമോ? ഇല്ലെന്നു വിശ്വസിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടും ഭയം ഒരു നിഴൽപോലെ ചിന്തകളെ പിന്തുടരുന്നു...

.....

സുലൈമാൻ ഖദീജയ്ക്ക് ഒരു പുത്യാപ്ലയെ തേടിനടന്നു. പക്ഷേ, അവിടെയൊക്കെ ഒരു ചോദ്യം അയാളെ തുറിച്ചുനോക്കി. പണവും പണ്ടവും! അവ കൊടുത്തു മനുഷ്യരേയും അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളേയും വിലയ്ക്കു വാങ്ങുന്ന അങ്ങാടിയിൽ, നിർധനനായ അയാൾ നിസ്സഹായനായിരുന്നു...

ജീവിതത്തിന്റെ കയ്പു തന്നെ ഭ്രാന്തനാക്കുമെന്നു സുലൈമാൻ ഭയപ്പെട്ടു...

അവസാനം—

ആരുടെ ജീവിതത്തിലും ഉണ്ടല്ലോ, ചില ദുർബ്ബല നിമിഷങ്ങൾ? മനുഷ്യനപ്പോൾ നിയന്ത്രണത്തിനതീതനാണ്.

ഖദീജയുടെ ഹൃദയത്തിലും വികാരത്തിന്റെ ഒരു വേലിയേറ്റമാണുണ്ടായതു്. വിവേകം ആ വേലിയേറ്റത്തിൽ എവിടേയോ ഒഴുകിപ്പോയി. അവൾ കെട്ടിപ്പൊക്കിയിരുന്ന നിയന്ത്രണത്തിന്റെ മണൽക്കോട്ടകൾ തകർന്നുവീണു...

തികച്ചും ദുർബ്ബലമായ ഒരു നിമിഷത്തിൽ ഖദീജയും ജോണിയും കണ്ടുമുട്ടി. സന്ധ്യയുടെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ അവർ പരസ്പരം അലിഞ്ഞുചേർന്നു...

പെട്ടെന്നാണു്, പുറത്തുപോയിരുന്ന സുലൈമാൻ തിരിച്ചുവന്നതു്. അപ്പോഴേക്കും ജോണി ഇരുട്ടിൽ മറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു സംശയത്തിന്റെ പേരിൽ അയാൾ തന്റെ മകളെ നോവിപ്പിച്ചു....അവളുടെ തേങ്ങലുകൾ അവസാനിച്ചിരുന്നു. എന്നിട്ടും അയാൾക്കുറക്കം വന്നില്ല...

സുലൈമാൻ അകത്തുചെന്നു നോക്കി. കരഞ്ഞു വീർത്ത മുഖവുമായി തന്റെ മകൾ രാത്രിയുടെ മടിയിൽ തളർന്നുറങ്ങുകയാണു്...

ഒരമ്മയുടെ മടിയിൽ അവൾ ഉറങ്ങിയിട്ടില്ല. ഉപ്പുരസമുള്ള കണ്ണുനീർ മാത്രം കുടിച്ചാണു്, അവൾ വളർന്നതു്...

എല്ലാം അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും അവളെ വേദനിപ്പിച്ചു...

സുലൈമാന്റെ കണ്ണുനീർ അവളുടെ ചുവന്ന കവിളുകളിൽ വീണു. ഒരു പിതാവിന്റെ ദൈന്യതയിൽനിന്നു് ഉതിർന്നുവീണ സ്നേഹത്തിന്റെ ചുടുകണ്ണീർ...

അവൾ ഒരാളെ സ്നേഹിക്കുന്നു. ആ സ്നേഹം മതത്തിന്റെ അതിർത്തിവരമ്പുകൾക്കപ്പുറം കടന്നുകഴിഞ്ഞു. താൻ ആ സ്നേഹബന്ധത്തെ തകർക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ, കൂടുതൽ വൈഷമ്യങ്ങൾക്കു വഴിതെളിയിക്കുകയായിരിക്കും, ഫലം.

അവൾക്കു വേണ്ടതൊന്നും ചെയ്യാൻ തനിക്കിതുവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പിന്നെ എന്തിനവളുടെ അഭിലാഷങ്ങളുടെ മൊട്ടുകൾ താൻ നുള്ളിയെറിയണം?

വേണ്ട. അവളെങ്കിലും സുഖമായി ജീവിക്കട്ടെ... ഒരു പുതിയ തീരുമാനത്തോടെയാണു്, സുലൈമാൻ ആ മുറിയിൽനിന്നും പുറത്തു കടന്നതു്!

പിറേറദിവസം ഒരു നവോന്മേഷത്തോടെ അയാളുണർന്നു. അയാൾ മകളെ വിളിച്ചു സ്നേഹപൂർവ്വം തലോടി. അവളോടു തമാശകൾ പറഞ്ഞു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. അവളെ വേദനിപ്പിച്ചതിനെക്കുറിച്ചു പശ്ചാത്തപിച്ചു.

ആ മാറ്റം കണ്ടു ഖദീജ അത്ഭുതപ്പെട്ടു...

അന്നു സന്ധ്യയ്ക്കു ജോണിയും സുലൈമാനുംകൂടി

യാണ്, വീട്ടിലേക്കു ചെന്നതു്. ഖദീജ ഒന്നുമറിയാതെ അമ്പരന്നു നിന്നുപോയി!

അയാൾ തന്റെ ഖുറാൻപുസ്തകം ചുംബിച്ചുകൊണ്ടു് അവരോടു പറഞ്ഞു:

"ങ്ങള് തമ്മമ്മിലു് സേ്നഹിക്കേം, ബിസ്വാസിക്കേം ചെയ്യണം. പടച്ചോൻ ങ്ങള്ക്കു് നല്ലതു ബരുത്തും..."

ആ ഖുറാൻപുസ്തകത്തിന്റെ മുകളിൽവെച്ചു രണ്ടു കൈകൾ പരസ്പരം ഗ്രഹിച്ചു; ഒന്നു വളയണിഞ്ഞതും മറെറാന്നു വളയിടാത്തതും!

അവിടെ മതത്തിന്റേയും സമുദായത്തിന്റേയും നീതിശാസ്ത്രങ്ങൾ തകർന്നുവീണു. പക്ഷേ, സ്നേഹസമ്പന്നനായ ഒരു പിതാവു വിജയിച്ചിരിക്കുന്നു...

അടുത്ത ദിവസം വഴിവക്കിലെ ഒരു മരത്തിന്മേൽ ഒരാൾ തൂങ്ങിനില്ക്കുന്നതു നാട്ടുകാർ കണ്ടു. അതു സുലൈമാനായിരുന്നു...!

★

SAMAJAM GRANTHA SALA REG. NO. 2273 VENGANOOR P.O. KIDARAKUZHY

JAWAHAR SMARAKA GRANTHA SALA
REG. NO. 3273
VENKATANOOR P.O.
KIRARAKUZHY

3784

ജലരേഖകൾ

3784

ബാലകൃഷ്ണൻ, മുരിയാട്

"ദുർബ്ബലനും ഭീരുവുമായ മനു നീങ്ങൾ ആ പെൺകുട്ടിയെ കൊന്നുകളഞ്ഞു! പാതി വിടർന്ന താമരപ്പൂക്കൾക്കിടയിൽ വിടരാത്ത ഒരു ജീവിതം പിടഞ്ഞു പിടഞ്ഞു് ..... എങ്കിലും കുസുമം, നീ പശ്ചാത്തപിക്കേണ്ടതില്ല. സ്വന്തം ശക്തികൾ നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു മനുഷ്യന്റെ ഭാര്യയാവുന്നതിനേക്കാൾ നല്ലതു മരണമാണു്..... വിസ്മൃതിയിൽ മയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന സ്മരണകളേ, എന്നെ വേദനിപ്പിക്കാതിരിക്കൂ!"

"സു – ഷ – മ! അനുരാഗത്തിൽ പരാജിതയായ ഒരു സ്ത്രീ പ്രതികാരോത്സുകയായിരിക്കും. വേദനിപ്പിച്ചു വിട്ട ഒരു പാമ്പിനെപ്പോലെ അവളെ ഭയപ്പെടണം..... സുഷമയുടെ കൈയിലാണു് സുമയുടെ ജീവൻ!..... മനോഹാരിതയുടെ പരിവേഷവുമണിഞ്ഞു പുഞ്ചുലഞ്ഞ ഒരു ചെമ്പകക്കാട്ടപോലെ അവൾ മുന്നിൽ നിന്നു."

"അച്ഛാ, അമ്മ ഇനി വരില്ലേ അച്ഛാ?" രവിയുടെ തോളിൽക്കൂടി കണ്ണുനീർച്ചാലുകൾ ഒലിച്ചിറങ്ങി ..... തെക്കെവളപ്പിലെ ചിതയിൽനിന്നും അപ്പോഴും പുകച്ചുരുളുകൾ ഉയരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. സുകുമാരൻനായർ, അതു വേദനയോടെ, കണ്ണുനീരോടെ നോക്കിനിന്നു.

ആകെ ഏഴു കഥകൾ! ഏഴും ഏഴു തരത്തിലുള്ളവ. ഗദ്യകവിതയുടെ മനോഹാരിതയുണ്ടു് ഭാഷയ്ക്കു്. എല്ലാ കഥകളിലും ശോകാത്മകമായ ഒരന്തരീക്ഷം മുറ്റിനില്ക്കുന്നു.

നാഷനൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ
കോട്ടയം തിരുവനന്തപുരം എറണാകുളം തൃശ്ശൂർ

3784

ജലരേഖകൾ

ബാലകൃഷ്ണൻ, മുരിയാട്

JAWAHAR BALAKALA GRANTHA SALA
REG NO 3273
VENGANOOR P.O.
KIDARAKUZHY

വിതരണം

നാഷനൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 2.00

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org